

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

94'üncü Birleşim
3 Haziran 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Covid-19 pandemi sürecine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kütahya çiftçilerinin hava koşulları nedeniyle uğradığı mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 3 Haziran Gezi eyleminde yaralanarak hayatını kaybeden Abdullah Cömert'in ölümünün 7'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, Sağlık Bakanının koordinasyonunda ve Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda pandemi sürecinin başarılı şekilde yönetildiğine ve başarıyı perdellemek isteyenlerin suni gündemlerle ülkeyi meşgul ettiğine ilişkin açıklaması

2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri ili Tomarza ilçesinde üretilen kabak çekirdeğinin yüzde 90'ının yaşanan don nedeniyle zarar gördüğüne ve çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale ili Yenice ilçesinde faaliyet yürüten NESKO Madencilik'in tazminat vermemek için "SGK 29" koduyla işten çıkardığı işçilerin işsizlik maaşından faydalanmalarını da engellediğine ilişkin açıklaması

4.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği'nün, yüz elli iki gündür Dersim'de kaybolan Gülistan Doku'nun neden bulunmadığını, Zainal Abakarov'u kimin koruduğunu, Yılmaz Geyik'in neden yakalanmadığını, İçişleri Bakanının, Emniyetin, polisin gücünün Rosa Kadın Derneğine, protesto yapan öğrencilere ve bahçesinde oynayan çocuklara mı yettiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

5.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman-Konya Hızlı Tren Projesi'nin söz verilen tarihte bitirilemediğine ilişkin açıklaması

6.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, SGK Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 7 Mayıs'ta yayınladığı coronavirüs nedeniyle hastalanan veya hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının durumunun meslek hastalığı sayılmamasına yönelik genelgenin Anayasa'ya, iç hukuka ve uluslararası anlaşmalara aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

7.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türkiye'nin çay üretiminde dünya 5'incisi, tüketimde ise dünya 1'incisi olduğuna, çay üreticilerinin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

8.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçilere 2019 yılına ait ayçiçeği desteklerinin bir an önce ödenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, coronavirüs nedeniyle kapalı olan birçok sektörün 1 Hazirandan itibaren kapılarını açtığına ancak eğlence sektöründeki işletmelerin hâlâ kapalı olması nedeniyle bu sektörün çalışanları ile işverenlerine gerekli desteğin sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

10.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, pandemi oluşturan coronavirüs enfeksiyonunun tüm dünya ülkelerini sosyal güvenlik sistemleri ile sağlık sistemlerini güvenilirliği yönünden teste tabi tuttuğuna ilişkin açıklaması

11.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana ili başta olmak üzere Çukurova bölgesindeki narenciye ve zeytin ürünlerinde mevsim normallerinin üzerinde yaşanan aşırı sıcak ve poyraz nedeniyle hasar meydana geldiğine, üreticinin ve bu sektörün tüm paydaşlarının mağduriyetinin ortadan kaldırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

13.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, her fırsatta "Yol yaptık." diyen iktidar yetkililerini İmranlı-Karacaören yolunu incelemeye, yapılmış olan bir yatırımın altı ay içerisinde ne hâle geldiğini yerinde görmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

14.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar ili çiftçilerinin mevsim normallerinin üzerinde yaşanan hava sıcaklıklarının aniden düşmesiyle oluşan don nedeniyle yaşadıkları mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

15.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, çiftçilerin coronavirüs salgını nedeniyle borçlarını ödemekte büyük güçlükler yaşadığına ilişkin açıklaması

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, coronavirüs salgını nedeniyle devlet okullarını kapatan Millî Eğitim Bakanlığının özel okullara telafi eğitim izni vermesinin fırsat eşitsizliği değil de ne olduğunu, velilerin ödedikleri ücretleri özel okulların yönetimlerinden geri talep etmesinin önüne geçilmesinin mi hesap edildiğini, özel okulların maddi çıkarlarını korumanın çocukların ve ailelerinin hayatlarını riske atmaya değip değmeyeceğini öğrenmek istediklerine, salgının başından beri idari izinde olan hamile kadınların işbaşı yaptırılmasını kabul etmediklerine, memleket meselelerinin konuşulacağı bir "memleket masası" kurulmasının kime, nasıl bir zararı olabileceğini anlayamadıklarına ve İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener'in "memleket masası" çağrısını yinlemek istediklerine, İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünde Ayasofya Camisi'nde Fetih suresinin okunmasına, ramazan ayında Batı Trakya'da yüz yıllardır okunan ezan seslerinin

salgın bahane edilerek tartışma konusu hâline getirildiğine, koronavirüse yenik düşerek hayatını kaybeden Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği eski Genel Başkanı Sadullah Sipahioğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

17.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul ilinde Gençlik Örgütlerinin polis ve bekçi şiddetine dikkat çekmek için Kadıköy Boğa Heykeli önünde yapmak istedikleri açıklamaya kolluk güçlerinin müdahale ettiğine ve 29 gencin gözaltına alındığına, eşine gönderdiği mektubu sansürlenene Selahattin Demirtaş'a yönelik hukuksuzlukta sınır tanınmadığına ve böyle bir yaklaşımı şiddetle reddettiklerine, binlerce tutuklunun iletişim hakkının yok sayıldığına, 3 Haziran Nazım Hikmet'in yaşamını yitirmesinin 57'nci yıl dönümüne, cezaevlerinde işkencelerin devam ettiğine ve Kırşehir Cezaevindeki açlık grevine dikkat çekmek istediğine, yasa yapımında muhalefeti etkisiz hâle getiren Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin denetim yollarını da etkisiz hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 3 Haziran büyük usta Nazım Hikmet'in ölümünün 57'nci yıl dönümüne, vatandaşların yeni normalde de tedbiri elden bırakmaması gerektiğine, sorunları çözme gayreti içinde olunursa Meclisin Meclis olacağına, AK PARTİ Genel Başkanının polislere, hemşirelere, din adamlarına ve öğretmenlere 3600 ek gösterge verme sözünü ne zaman yerine getireceğini merak ettiklerine ve takipçisi olacaklarına, coronavirus pandemisinin yanı sıra hava koşulları nedeniyle çiftçilerin zor durumda olduğuna, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak CHP Genel Başkan Yardımcısı Orhan Sarıbal'ın koordinatörlüğünde çiftçilerin yaşadığı mağduriyetleri yerinde tespit ederek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19 ile heyetler gönderileceğine, güvenlik teşkilatının şan ve şerefini korumanın herkesin görevi olduğuna lakin hiçbir polisin ve bekçinin hukukun dışına çıkma hak ve salahiyetinin bulunmadığına ilişkin açıklaması

19.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, coronavirus salgınıyla mücadelenin devlet millet dayanışması ile Bilim Kurulunun tavsiye kararları çerçevesinde başarılı şekilde yürütüldüğü gibi normalleşme sürecinin de bilimsel ve istatistiksel veriler ışığında yürütüldüğüne, başka ülkelerdeki vatandaşlarının sağlığını koruyan iradenin kendi ülkesindeki vatandaşlarının yaşam hakkının teminatı olduğuna, Ayasofya'da İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünde Fetih suresi okunduğuna, kendi coğrafyasında, ay yıldızlı al bayrağının dalgalandığı her yerde kendi iradesini ortaya koyan milletin hoşgörüyü de elden bırakmadığına ilişkin açıklaması

20.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

21.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, üzerinde mutabakat sağlanan kanun tekliflerinin Genel Kurula getirilmesi hâlinde seri şekilde görüşülebileceğine ve corona tedbirleri kapsamında çalışma saatlerinin makul bir sürede tutulması gerektiğine ilişkin açıklaması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, vefat eden Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği eski Genel Başkanı Sadullah Sipahioğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 3/6/2020 tarihinde İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu ve 20 milletvekili tarafından, aşı üretim kurumlarının durumları ve aşı üretimi çalışmalarının araştırılıp geliştirilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, 29/5/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından, pandemi sürecinde artan kadın cinayetleri ve kadınların maruz kaldığı şiddetin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, 2/6/2020 tarihinde Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve arkadaşları tarafından, tarım sektörünün sorunlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 192)

IX.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, koronavirüs salgını nedeniyle mağdur olan esnafa destek verilmesi önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28900)

2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, veteriner hekimlerin haklarına ve sorunlarına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/29020)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesinde tarım ve hayvancılıkla uğraşan 65 yaş üstü vatandaşların sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılması önerisine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/29030)

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son günlerde buğdaylara zarar veren sarı cüce ve bit kökü hastalığının yayıldığı iddiasına ve Bakanlığın aldığı önlemlere ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/29163)

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Erzurum Binali Yıldırım Üniversitesinin uzaktan eğitim uygulamasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29186)

6.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak ilinde bir hastane müdürünün Biz Bize Yeteriz Türkiye kampanyasına yapılan bağışlara dair personelden bilgi istediği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29188)

7.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, bir il milli eğitim müdürlüğünce Biz Bize Yeteriz Türkiye kampanyasına yapılan bağışlara dair okullardan bilgi istendiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29189)

8.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, koronavirüs nedeniyle hayatını kaybeden kişilere ve sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29191)

3 Haziran 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz Covid-19 ve pandemi süreciyle ilgili söz isteyen Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'a aittir.

Sayın milletvekilleri, bugün sadece 15 arkadaşımıza 60'a göre söz vereceğim. Bu bilgiyi de sizinle paylaşayım.

Buyurun Sayın Gül Yılmaz.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Covid-19 pandemi sürecine ilişkin gündem dışı konuşması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; koronavirüs salgını sebebiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken koronavirüs salgınında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Yine bu süreçte insanımızın hayatını kolaylaştırmak için, başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere, emeği geçen herkese çok teşekkürlerimizi, şükranlarımızı sunuyorum.

Çin'de başlayan ve kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye, hastalığın ortaya çıktığı ilk günden itibaren gelişmeleri yakından takip ederek hayati tedbirleri zamanında almıştır. Sağlık Bakanlığımız, ocak ayı

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren koronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak konuşmalara katılmaktadır.

başında, Çin'de dahi hiç vaka görülmemişken, ölüm olayı yaşanmamışken hızlıca tedbirler almış, bünyesinde kriz merkezi oluşturmuş ve akabinde de Bilim Kurulunu kurmuştur. Gelişmiş olarak adlandırılan birçok ülkede huzurevlerinde kalan yaşlılar ölüme terk edilirken, sağlık sigortası olmayanlar bedeli 6-7 bin doları bulduğu için tedavi olamaz, test dahi yaptıramazken, hastanelerde yatak sayısı, tıbbi malzeme yetersizliğiyle yaşlı ve ağır vakalara durumu hafif vakalara göre hasta tercihi yapmak zorunda kalırken ülkemiz bunları ücretsiz olarak tedavi etmiştir.

126 farklı devletten 75 bin vatandaşımız ülkemize getirilmiş, uygun koşullarda ve sürede karantina altına alınmıştır. Yine bu süreçte tam donanımlı, ultra konforlu hastanelerimize, çok çamur atılmaya çalışılsa da önemi sonradan daha çok anlaşılan şehir hastanelerimize ilave olarak 5 yeni, donanımlı, ultra konforlu hastanemiz hayata kazandırılmıştır. Yine bu hastanelerin pandemiden sonra sağlık turizminde de değerlendirilebilecek olması sağlık turizminde oldukça başarılı ve iddialı olan ülkemizi bu alanda lider konumuna getirecektir.

Geçmişte her tür kriz döneminde dünyadan yardım isteyen bir ülke durumundayken bugün dünya ülkelerinin yarısından fazlasının tıbbi malzeme talep ettiği ve 80'den fazla ülkeye yardım eden bir ülke konumuna gelmek bu haklı başarımızı taçlandırmıştır.

10 Martta ülkemizde ilk vakanın teşhisiyle birlikte bu virüsle mücadele ve bunun ekonomik sonuçlarının telafisiyle ilgili ihtiyaç duyulan ilave tedbirler hazırlanmış, ekonomik destek programı kapsamında ilave kaynak aktarmak suretiyle işsizlik ve Kredi Garanti Fonu güçlendirilerek esnaf ve sanatkârlarımıza destek verilmiştir. İstihdamı korumak amacıyla kısa çalışma ödeneği, işsizlik ödeneği, nakdi ücret desteği ile 4,5 milyonu aşkın vatandaşımıza 6 milyar TL kaynak aktarılmış, 5,5 milyon aileye de bin TL'lik nakdi destek sağlanmıştır. Bugüne kadar atılan adımların toplam tutarı 260 milyar TL'ye, ekonomimizdeki çarpan etkisiyle 600 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ayrıca 2 milyondan fazla mükellefin 66 milyar TL'yi bulan muhtasar, KDV ve prim ödemeleri de altı ay ertelenmiş, kamu bankaları kredi geri ödemelerinde takip süresi doksan günden yüz seksen güne çıkarılmıştır. Piyasaların normalleşme sürecini hızlandıracak 4 yeni finansman paketi hayata geçirilmiş; kamu bankalarından tarihin en düşük konut, taşıt, tatil, sosyal hayatı destek kredi paketleri açıklanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin 27 Mayıs 1960'dan bu tarafa mücadele ettiği bir virüs daha vardır ki bu virüs Covid-19'dan daha tehlikelidir. Bu da darbe virüsüdür.

27 Mayıs 1960'dan sonra pek çok defa darbe, muhtıra veya darbe girişimiyle demokrasimize yönelik saldırılarla karşı karşıya kalınmıştır. Darbeler ve darbe girişimleri ülkemizin ilerlemesinin, gelişmesinin önündeki en büyük engel olduğu gibi, demokrasi kazanımları yönünden de on yıllarca geriye gitmemize sebep olmuştur.

Bu vesileyle buradan demokrasi şehitleri Adnan Menderes, Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu'yu saygı ve rahmetle anıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Dünya ve hâliyle ülkemizin de küresel bir salgınla uğraştığı, zor zamanlardan geçtiği, herkesin büyük öz verilerle birbirlerine kenetlenerek aşmaya çalıştığı bugünlerde, iktidarımızın süreçte gösterdiği haklı başarıyı hazmedemeyen ve yasal yollarla yani millet iradesiyle iktidara gelme umudu olmayanların darbe imalarıyla dolu olan konuşmaları gerçekten bu ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Yine milletin inançlarıyla, değerleriyle uğraşmak, ezanla, camiyle, kiliseyle uğraşmak ya da gencecik bir beden, bir acının üzerinden yalan yanlış, provokatif açıklamalarla prim yapmak, halkı kin ve nefretle kutuplaştırmaya çalışmak bu memleketi yapılabilecek en büyük kötülüktür.

Ancak şunu ifade etmek isterim ki farklı araçlarla olsa da aynı yerden kurulan ve aynı amaca yönelik olan provokatif söylemler ve eylemlerle artık bu milleti kandıramayacaksınız. Bu millet ki insana verilen gerçek değer lafta değil, gerçek hizmeti görmüştür. Bundan sonra ezanları susturmaya, milletin iradesini gasbetmeye, halkına hizmet edenleri idama göndermeye artık kimsenin gücü yetmeyecektir. Milletimiz ne darbecilere fırsat verecektir ne de darbe çıkartkanlarına itibar edecektir.

Saygıyla...

(AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz yavaş.

Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Doğru söylüyor, biz burada ayaktaız ya.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum yani doğru söylediğimi ifade ettiğinizden dolayı ayrıca memnun oldum, sağ olun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şunun için söz aldım: Birilerini itham etti ama biz muhatap almıyoruz. Ben sayın hatibin söylediklerinin tümüne katıldığımızı tutanaklara geçirmek için söz aldım. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zeynep Hanım da sizi alkışladı zaten Başkan.

Gündem dışı ikinci söz, çiftçilerin uğradığı mağduriyet hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'a aittir.

Buyurun Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kütahya çiftçilerinin hava koşulları nedeniyle uğradığı mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kütahya'daki çiftçilerimizin hava koşulları nedeniyle uğradığı mağduriyetler hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, tüm dünyayı etkisi altına alan corona virüsü nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır, hastalarımıza acil şifalar diliyorum.

Virüsle mücadelede büyük fedakârlıklarla en ön saflarda yer alan, unvanları ne olursa olsun tüm sağlık çalışanlarımıza, eczacılarımıza, emniyet teşkilatımıza, ordumuza, yurt dışındaki vatandaşlarımızın ülkemize getirilmesinde büyük katkısı olan Dışişleri Bakanlığımıza ve Türk Hava Yollarına, yurt dışından gelen vatandaşlarımıza karantina süresince ev sahipliği yapan Kredi Yurtlar Kurumuna ve burada isimlerini tek tek saymadığım devletimizin tüm birimleri ile bu süreçte hayatın devamlılığı için çalışan özel sektör çalışanlarına ve temsilcilerine sonsuz teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yaklaşık bir haftadır mevsim normallerinin 12-13 derece üzerinde seyreden hava sıcaklığının eksi 2 derecelere düşmesi çiftçilerimizin zarar görmesine neden olmuştur. 23-25 Mayıs tarihleri arasında Kütahya merkez, Çavdarhisar, Hisarcık, Dumlupınar, Tavşanlı, Emet ve Gediz'de meydana gelen don olayında çok sayıda çiftçimiz olumsuz yönde etkilenmiştir. Başta mısır olmak üzere pancar, patates, domates, kiraz, vişne gibi birçok ürün don nedeniyle zarar görmüştür. Çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum.

Tarlalarını yeniden ekmek zorunda kalan çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi öncelikli beklentimizdir. Bu

çiftçilerimize acilen ücretsiz tohum desteği, tarlaları yeniden ekilemeyecek durumda olanlar için ise ürünlerinin değeri kadar nakdi destek sağlanmalıdır.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in de her fırsatta vurguladığı gibi, tarlada ekilen yalnızca tohum değildir, umuttur, hayaldir, yürektir, emektir. Pandemi sürecinde tüm dünya şahit oldu ki insanlar tablet, televizyon veya kıyafet kuyruğuna girmede; ekmek kuyruğuna girdi, gıda kuyruğuna girdi, su kuyruğuna girdi. Gıda ve suya sahip olan ülkelerin esasında ne kadar büyük bir güce sahip olduğu ortaya çıktı. Çiftçimiz huzurlu olmazsa, tarımımız üretimde geri kalırsa nelerle karşılaşabileceğimizi bir kere daha dünya ve bizler görmüş olduk.

Değerli milletvekilleri, çiftçilerimizin sorunları vardır. Devlet destekli tarım sigortası havuzu TARSİM, ödemeleri geciktirmektedir. TARSİM sigortaları don olayını kapsamamaktadır. Parçalı araziler toplulaştırılmalıdır, sigortaya giremeyen arazilerden veraset ve intikal vergisi alınmamalıdır.

Devlet Su İşleri sulama yatırımlarına hız vermeli, yapılan su kanallarının tarlalara su götürmesi için bir an önce iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

Süt fiyatı aynıyken yem fiyatı artmaktadır. Gübre bir haftada 55 liradan 75 liraya çıktı. Bu fiyat artışlarını bir an önce düzenlememiz lazım. Don, sel, fırtına, dolu gibi afet durumlarında il özel idare kaynaklarından acil fide yardımı yapılmalıdır. Valiliklerimize, tarım il müdürlüklerimize, ziraat odalarımıza, tüm kurumlarımıza ve sayın milletvekilleri buradan sizlere bir çağrıda bulunmak istiyorum: İnsanlığı geleceğe taşıyacak olan, toprağı nakış nakış işleyen çiftçimize çare olalım, gereken desteği verelim.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın son bölümünde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle ilgili bazı konulara değinmek istiyorum. 26 Mayıs 2020 tarihinde Türkiye ile KKTC arasında imzalanan mali protokolün ekonomiye olumlu yansıtacağı görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin 2 milyar 228 milyon liralık hibe desteğiyle haziran sonu itibarıyla KKTC'de maaş kesintileri sona erecek, ekonomi piyasaları daha da hareketlenecektir. Bu desteğin sağlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Bu ekonomik destek paketi, özelleştirmeler, kamu reformu, altyapı sorunları, fiber optik internet ağı, elektrik özelleştirmesi, tarım, sera ve hayvancılığın gelişmesi ve turizmin gelişmesi için yani sözün özü KKTC'nin refahı için kullanılmalıdır. İnşallah, seçim yaklaşıyor diye, boşta kalan herkesi memur yapmaya kalkmazlar. Türkiye, KKTC'nin kalkınması için tüm adımları atmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erbaş, tamamlayın sözlerinizi.

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Yükseköğretim Kurulu Covid-19 nedeniyle üniversiteler arası geçişleri kolaylaştırmıştır ancak bu geçişlerden KKTC'deki üniversitelerde okuyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilerimizi istisna tutmuştur. Bundan dolayı doğacak mağduriyetleri ve eşitsizlikleri de göze alarak Kıbrıs'a pozitif ayrımcılık yapmıştır. KKTC, Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milletinin çabalarının farkındadır. Sadece son ekonomik destek ve YÖK'ün genelgesi bile Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuzey Kıbrıs'a bakış açısının siyaset üstü olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Son olarak Güney Kıbrıs Limasol'da yıkılmak istenen tarihî Köprülü Cami'yi hatırlatmak isterim. Dünyayı saran ırkçılık saldırıları Güney Kıbrıs'ta da kendisini göstermiştir. Rum yönetimi İslam düşmanlığını özendiren yaklaşımlardan bir an önce uzaklaşmalı ve olayın faillerini bulmalıdır. KKTC bizim millî meselemizdir, her zaman da böyle kalacaktır.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Abdullah Cömert'in 7'nci ölüm yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur.

3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 3 Haziran Gezi eyleminde yaralanarak hayatını kaybeden Abdullah Cömert'in ölümünün 7'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gezi direnişinin ve Gezi'de hayatını kaybeden Abdullah Cömert kardeşimizin vefatının 7'nci yılı dolayısıyla gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Abdullah Cömert, Ali İsmail Korkmaz, Ahmet Atakan başta olmak üzere Gezi'de hayatını kaybeden tüm kahramanları minnetle, rahmetle anıyorum. Toplumsal yaşamın hak, hukuk, adalet, eşitlik, özgürlük ve demokrasiyle şekillendirilmesi ve güzelleştirilmesi uğrunda mücadele veren tüm yurttaşlarıma bin selam olsun.

Değerli milletvekilleri, yedi yıl önce bugün anayasal bir hakkı kullanarak demokratik ve barışçıl bir eylemde yer alan, elinde Türk bayrağından başka bir şey bulunmayan Abdullah Cömert, hedef gözetilerek, kanunlar hiçe sayılarak, nişan almak ve vurulmak suretiyle bu yaşamdan kopartıldı. Abdöcan 22 yaşındaydı, gencecik bir fidandı, Gezi direnişinin omurgasını oluşturan tüm gençler gibi haklı talepleri, hayalleri, umutları vardı. Belirsiz bir geleceğe uyanmaya, genç işsizliğin artmasına, istihdamda liyakatsizliğe, yaşam tarzına müdahale edilmesine, davranışları, konuşacakları, inançları, sosyal yaşamı konusunda buyruklar verilmesine itirazı vardı. Abdöcan bir narenciye paketleme tesisinde işçiydi. Gezi'ye katılan tüm emekçiler gibi, emeğin sömürülmesinin, esnek ve güvencesiz çalışmanın, taşeronun yaygınlaşmasının, kötü çalışma koşullarının, iş kazalarının son bulmasını istiyordu. Abdöcan çevreciydi; doğaya saygılı, çevreye duyarlı diğer Geziciler gibi, ağaçların betona kurban edilmesini, parklar, meydanlar, ormanlar gibi kamu alanlarının bir avuç azınlığa peşkeş çekilmesini, yeşili sökerek, tarihi silerek yaratılan rant düzenini durdurmak istiyordu. Abdöcan vurulduğunda cebinden bir tek Atatürk posterı çıktı. Diğer Gezi eylemcileri gibi bu ülkenin kurtuluşuna, kurucusuna, ölümsüz liderine, ebedi Başkomutanına saygılıydı, minnettardı. O yüzden, Atatürk'e her bulduğu fırsatta hakaret edenlere, Cumhuriyetin kuruluş felsefesini yozlaştıranlara "Yeter artık!" demek için Gezi'deydi. Abdöcan vurulduğunda elinde taş yoktu, silah yoktu, sopa yoktu; elinde sadece Türk bayrağı vardı. Tıpkı diğer vatansever Gezi eylemcileri gibi, terör örgütleriyle pazarlık masasına oturanlara, bunlara ne isterlerse verenlere, Cumhuriyet birikimlerini yabancılara peşkeş çekenlere, ülkenin ekonomik bağımsızlığından ödün verenlere muhalifti; bu nedenle meydanlardaydı. Gezi'de milyonlar meydanlardaydı çünkü AK PARTİ döneminde özgürlüklerin kısıtlanması, rant iştahıyla insanların yaşam alanlarının talan edilmesi, bir avuç aşırı doyguna karşın milyonlarca yoksul yaratan bir paylaşım düzeninin kurulması, demokrasi, eşitlik, adalet, şeffaflık gibi değerlerin altınin oyulması, ortak aklın bir kenara itilmesi, sürekli "Ben yaptım oldu, bitti." mantığının güdülmesi milyonları bezdirmişti. Tüm bu nedenlerle tamamen kendiliğinden gelişen bir hareketti Gezi. Eylemleri demokratik ve barışçıldır. Gezi hareketine katılanların talepleri haklı ve meşrudur. Bu yüzden Gezi, güce tapanların, ikbalcilerin, yandaş kalemilerin, çıkar odaklarının, maaşlı trol ordularının, ihalecilerin, torpilli bürokratların iftiralılarıyla, saldırılarıyla karalanamaz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, demokrasiyi benimsemiş bir iktidarın Gezi hareketinin nedenlerini anlamaya çalışması, eylemcilerin taleplerine kulak vermesi ve Gezi'de öldürülen çocuklarına sahip çıkması, huzurla uyuyabilmeleri için, adaleti sağlaması için gerekirdi ama ne yazık ki iktidar bunu yapmadı. Özde değil sözde demokrat bir iktidar olduğunuz için Amerika'da aşırı polis gücü ve şiddeti nedeniyle öldürülen George Floyd için taziye ve üzüntü mesajı yayınlarken Abdullah Cömert, Berkin

Elvan, Ali İsmail Korkmaz, Ethem Sarisülük, Mehmet Ayvalıtaş ve Ahmet Atakan'ın adını bile anmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, samimiyetsizlik, riyakârlık üzerine kurulu bir sistem hiçbir zaman köklü, kalıcı başarılar kazanmadı, bundan sonra da kazanmayacak. Dolayısıyla iktidara tavsiyem, Gezi hareketini karalamak yerine hareketin benimsediği dayanışma, eşitlik, çoğulculuk ve özgürlük gibi değerleri benimseyin, sahiplenin.

Gezi’de hayatını kaybeden çocuklarımızı bir kez daha saygı ve rahmetle anıyorum, rahat uyuyun, mücadeleniz mücadelemiz olacak diyorum.

Sözlerime son verirken, mücadeleyi, vatan sevdasını, Kuvayimillîye destanını en güzel ve anlamlı dizelerle anlatan ölümsüz şairimiz Nazım Hikmet Ran’a saygı ve rahmet duygularımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Evet, buyurun Sayın Şeker.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker’in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde, Sağlık Bakanının koordinasyonunda ve Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda pandemi sürecinin başarılı şekilde yönetildiğine ve başarıyı perdelemek isteyenlerin suni gündemlerle ülkeyi meşgul ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, coronavirus bütün dünyayı neredeyse teslim almışken ülkemiz bu süreci Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde, Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda, Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda başarılı bir şekilde yönetiyor. Açıklanan sosyal destekler, ekonomik paketler, bulundukları ülkelerde tedavi olamayanlar da dâhil olmak üzere yurt dışındaki vatandaşlarımızın ülkemize getirilmesi, süper güçlerin de içinde olduğu 100’e yakın ülkeye sağlık malzemesi yardımı yapılması ülkemizin gücünü, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin başarısını göstermektedir.

Ne yazık ki bu başarıyı perdelemek isteyenler suni gündemlerle ülkeyi meşgul ediyorlar. Şair Sezai Karakoç’un dediği gibi “Ne yapsalar boş, göklerden gelen bir karar vardır/ Gün batsa ne olur, geceyi onaran bir mimar vardır.”

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın, Kayseri ili Tomarza ilçesinde üretilen kabak çekirdeğinin yüzde 90’ının yaşanan don nedeniyle zarar gördüğüne ve çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kabak çekirdeğinin yüzde 30’u Tomarza ilçemizde üretiliyor. Bu yıl Tomarza ilçemizde 140 bin dekar alana kabak çekirdeği ekildi. Kabak çekirdeği birçok yönüyle desteklenmesi gereken bir ürün iken her ne hikmetse kendi çiftçimizi desteklemek yerine Çin’den kabak çekirdeği ihraç ediyoruz.

Bu yıl don nedeniyle kabak çekirdeğinin yüzde 90’ı zarar gördü. Ayrıca patates, mısır ve fasulye de zarar gören ürünlerden. Toplamda 1.200 çiftçimiz mağdur oldu. Öncelikle hemşehrilerime geçmiş olsun diyor ve buradan yetkililere sesleniyorum: Zaten zor durumda olan çiftçilerimizin mağduriyetini gidermek için afet bölgesi ilan edin, çiftçilerimizin borçlarının silinmesi ya da ötelenmesi konusunda gerekli çalışmaları yapın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

3.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan’ın, Çanakkale ili Yenice ilçesinde faaliyet yürüten NESKO Madencilik’in tazminat vermemek için “SGK 29” koduyla işten çıkardığı işçilerin işsizlik maaşından faydalanmalarını da engellediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale NESKO Madencilik işçileri şubat ayında maaşları ödenmediği için kendilerini madene kapatarak hak arama eylemi yaptılar. Eylem esnasında Sayın Vali ve Yenice Kaymakamı tarafından işçilere ücretlerinin ödeneceği ve çalışma koşullarının düzeltileceği sözü verildi. Devletin sözüne güvenen işçiler 3 Martta eylemlerini sonlandırdı ancak verilen söze rağmen NESKO işçilerin şubat maaşını hâlâ ödemedi. Tazminat vermemek için işçileri “SGK 29” koduyla işten çıkarmış ve yeterince mağdur etmemiş gibi, işsizlik maaşından faydalanmalarını da engellemiştir. 29’un anlamı işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeniyle fesihtir. Emeginin karşılığını istemek devriktidarınızda ahlaksızlık olarak mı nitelendiriliyor? Kimdir bu şirketin arkasındaki güç?

Buradan Çalışma ve Enerji Bakanlarına sesleniyorum: Bu ahlaksızlığa, bu haksızlığa daha ne kadar seyirci kalacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Kemalbay...

4.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü’nün, yüz elli iki gündür Dersim’de kaybolan Gülistan Doku’nun neden bulunmadığını, Zinal Abakarov’u kimin koruduğunu, Yılmaz Geyik’in neden yakalanmadığını, İçişleri Bakanının, Emniyetin, polislin gücünün Rosa Kadın Derneğine, protesto yapan öğrencilere ve bahçesinde oynayan çocuklara mı yettiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkürler.

Çocuklarımız, gençlerimiz ölüyor; katiller ellerini kollarını sallayarak aramızda dolaşıyor. Bu nasıl mümkün olabiliyor? Soruyorum: Yüz elli iki gündür Dersim’de kaybolan Gülistan Doku neden bulunmuyor? Baraj neden açılmıyor? Şüpheli Zaynal Abakarov’u kim koruyor? Cevap verilsin. Yine soruyorum: Siverek’te 23 yaşındaki Sıdar Uygurlar’ı otomobilini solladı diye çekip vuran Yılmaz Geyik neden yakalanmıyor, uyuşturucu baronu olduğu için mi tutuklanmıyor? İçişleri Bakanının, Emniyetin, polislin gücü Rosa Kadın Derneğine, protesto yapan öğrencilere, bahçesinde oynayan çocuklara, evinin bahçesinde, duvarında oturan halkımıza mı yetiyor? Gülistan Doku bulunsun, Sıdar Uygurlar’ın katili tutuklansın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, değerli milletvekilleri, lütfen Genel Kurul salonunda maskelerimizi çıkartmayalım.

Sayın Ünver.

5.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver’in, Karaman-Konya Hızlı Tren Projesi’nin söz verilen tarihte bitirilemediğine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Karaman-Konya Hızlı Tren Projesi söz verilen tarihte yine bitirilememiştir. 2014’te çok kısa sürede bitirileceği söylenerek başlatılan projeye ilgili olarak bugüne kadar bitirme sözü vermeyen AK PARTİ’li siyasetçi neredeyse kalmamıştır ama sözünü tutabilen henüz olmamıştır. TCDD Genel Müdürü 2017 yılında, Başbakan Binali Yıldırım 2018’de, Bakan Ahmet Arslan 2018 Mart ayında, haziranda, haziran ayındaysa Cumhurbaşkanı Erdoğan yıl sonunda açılacağını söyledi, açılmadı.

2019 yılı Ocak ayında verdiğim soru önergesine Bakanlık "2019'un sonunda açılacak." diye cevap verdi, açılmadı. Sonra Bakan "2020 Mayıs ayında açılacak." diye basına açıklamalarda bulundu, hâlen açılmadı.

Şimdi farklı tarihler konuşulmaya başlandı. Pandemi sürecindeki normal hayata dönüşte geçen süre düşünüldüğünde bu yaz sonu dışındaki bir tarihin konuşulması Karaman'a büyük haksızlık olur ve kesinlikle kabul edilemez.

BAŞKAN – Sayın Beko.

6.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, SGK Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 7 Mayıs'ta yayınladığı koronavirüs nedeniyle hastalanan veya hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının durumunun meslek hastalığı sayılmamasına yönelik genelgenin Anayasa'ya, iç hukuka ve uluslararası anlaşmalara aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık çalışanlarını halkımızla birlikte alkışlayan iktidar gerçek yüzünü çok hızlı biçimde göstermiştir. Coronavirüs nedeniyle hastalanan veya hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının durumunun meslek hastalığı sayılmamasına yönelik Sosyal Güvenlik Kurumunun yayınlamış olduğu Genelge bu durumun en açık kanıtıdır. Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 7 Mayıs'ta yayınladığı genelge hem Anayasa'ya hem iç hukuka hem de uluslararası anlaşmalara aykırıdır. Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19 enfeksiyonu geçiren bir sağlık çalışanının durumunun mesleki maruz kalma sayılacağını ve sonucundaki hastalığın da meslek hastalığı olarak değerlendirileceğini açıklamıştır. Uluslararası Çalışma Örgütünde benzer yönde kararlar vardır. İş kazası, meslek hastalığı kapsamında olan bir durumun böyle olmadığını genelgeyle düzenlemesi her yönüyle sakattır ve kabul edilemez. Yayımlanan bu genelgeyle büyük hak kayıplarının önü açılmıştır. Bu genelge bir an önce geri çekilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan...

7.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türkiye'nin çay üretiminde dünya 5'incisi, tüketimde ise dünya 1'incisi olduğuna, çay üreticilerinin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Karadeniz'de çay üreticilerimiz perişan durumda bulunmaktadır. Üretimde dünya 5'incisi, tüketimde dünya 1'incisi olduğumuz bir ülkede üreticilerimiz ne yazık ki kan ağlamaktadır. Çay üreticileri, Hükümetten özellikle üç şey istemektedir: Kota ve kontenjan uygulamasına ÇAYKUR derhâl son vermelidir. Özel kesime taban ve tavan fiyat uygulamasına geçilmelidir. Taban fiyatın altında ürün alan cezalandırılmalı, çay kanunu acilen çıkarılmalıdır. Özel sektör, ÇAYKUR, çay birlikleri, kooperatif, sendika üreticilerini içine alacak bir çay kanunu mutlaka yapılmalı, çayın tarladan sofraya kadar yolculuğu kanun güvencesi altında olmalıdır. ÇAYKUR üzerinde kara bulut gibi dolanan siyasi sarmallara derhâl son verilerek bürokrasi çarkından kurtarılmalıdır. ÇAYKUR, Varlık Fonu'ndan derhâl çıkarılarak desteklenmeli ve borçları yapılandırılmalıdır. Devlet bu konuda teşvik ve destek vermelidir. Çayın tüm sorunlarının tartışılacağı bir üst kurul oluşturulmalı, kaçak çaya karşı sert tedbirler alınmalı, cezalar caydırıcı olmalı, kaçak bulunduğu yerde yakalanmalıdır. Kısaca, çay ve çay...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çayı topladık, bitti. Çayı topladık.

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu...

8.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçilere 2019 yılına ait ayçiçeği desteklerinin bir an önce ödenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çiftçimizin 2019 yılına ait ayçiçeği desteklerinin icmalleri yapılmaya başlandı, hatta Edirne'de tamamlandı ama alacakları kâğıda dökmek yetmiyor, şimdi sıra ödemeye geldi. Bir an önce ayçiçeği desteklerini çiftçilerimizin hesabına yatırın, çiftçimiz zor durumda, bu desteği umutla bekliyor. Vatandaş, elektrik borcunu beş gün geciktirirse elektriğini kesiyorsunuz, açma kapama ücreti alıyorsunuz. Ama siz, çiftçilerimizin desteklerini hep geciktiriyorsunuz. Ayçiçeği desteklerinin üzerinden bir yıl geçti. Sizin yerlilik ve millîlik anlayışınız maalesef boş çünkü petrolden sonra en çok ayçiçeğine döviz ödüyoruz.

Ey AKP, hiç üzülmüyor musun kendi çiftçin destek alamazken başka ülkelerin çiftçileri sana ayçiçeği satıyor?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sen test yaptırdın mı, gelme buraya.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tabii yaptırdım, sağlam, merak etme.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Ayrıca, dört yıldır destekleme primi 40 kuruş. Dört yılda her şeye zam geldi, nedense ayçiçeği destekleri hiç artmadı.

Son sözüm: Çiftçimizin 2019 ayçiçeği desteklerini bir an önce ödeyin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Peşin para ödüyoruz Ağabey, onların zamanında çay dökülüyordu denize.

BAŞKAN – Sayın Bak, Sayın Tarhan'la konuşacaksanız sosyal mesafeye de uyarak şöyle yakına gelin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yok.

BAŞKAN – Sayın Yalım, buyurun.

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, koronavirüs nedeniyle kapalı olan birçok sektörün 1 Hazirandan itibaren kapılarını açtığına ancak eğlence sektöründeki işletmelerin hâlâ kapalı olması nedeniyle bu sektörün çalışanları ile işverenlerine gerekli desteğin sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Ekonomi Bakanı ve Sayın Sağlık Bakanının dikkatine: Covid-19'dan dolayı kapatılan birçok sektör 1 Hazirandan itibaren kapılarını açtılar ve çalışmaya başladılar ancak eğlence sektöründeki birçok işletme hâlâ kapalı. Bu sektörden ülke genelinde 1 milyon kişi geçimini sağlamakta, gelirini kazanmaktadır. Seçim bölgem olan Uşak'ta 1.500 kişi bu sektörden geçimini sağlarken yaklaşık üç aydır bu sektördeki 1 milyon kişiye gerekli destek verilmedi. Birçoğu günlük yevmiyeyle kazancını sağlarken bu sektördeki çalışanlar ile işverenlere acilen gerekli destek verilmesi gerekmektedir ve gerekli önlemler alınıp bir an önce bu sektörün açılması sağlanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

10.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, pandemi oluşturan koronavirüs enfeksiyonunun tüm dünya ülkelerini sosyal güvenlik sistemleri ile sağlık sistemlerini güvenilirliği yönünden teste tabi tuttuğuna ilişkin açıklaması

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çin'in Wuhan eyaletinde başlayan, tüm dünyaya yayılarak pandemi oluşturan koronavirüs enfeksiyonu tüm dünya ülkelerini ve ülkemizi sosyal güvenlik sistemleri ve sağlık sistemlerinin güvenilirliği yönünden teste tabi tutmuştur. Allah'a çok şükür, bu süreci ülke olarak ekonomik anlamda bize göre daha gelişmiş olan ABD, İngiltere, İspanya ve İtalya gibi ülkelere göre ölüm oranlarının azlığı olsun, sağlık hizmetine ulaşım olsun, hizmetlerin ücretsiz verilmesi yönünden değerlendirildiğinde başarılı bir şekilde sürdürdüğümüzü hep birlikte müşahade etmekteyiz. Bu başarıda başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde Sağlık Bakanlığımızın iyi bir organizasyon yapması, 2006 yılında ülkemizdeki tüm vatandaşlarımızın tek bir sosyal güvenlik çatısı altında toplanması, 2002 yılından beri sağlıkta yapılan değişim, dönüşüm neticesinde standartları yüksek, modern cihazlarla donatılmış şehir hastanelerinin

ve diğer hastanelerimizin yapılması, dünyayı yakından takip eden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo, tebrik ederim.

BAŞKAN – Sayın Barut...

11.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana ili başta olmak üzere Çukurova bölgesindeki narenciye ve zeytin ürünlerinde mevsim normallerinin üzerinde yaşanan aşırı sıcak ve poyraz nedeniyle hasar meydana geldiğine, üreticinin ve bu sektörün tüm paydaşlarının mağduriyetinin ortadan kaldırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, geçtiğimiz haftalarda, Adana başta olmak üzere Çukurova bölgesindeki narenciye ve zeytin ürünlerinde, mevsim normallerinin üzerindeki aşırı sıcak ve poyraz nedeniyle yüzde 80'e varan oranda hasar meydana gelmiştir. Bu durum narenciyede büyük bir rekolte kaybına sebep olacak, dalda kalan ürününse büyüme aşamasındaki kabuk kalitesini koruyamayacağı için ticari değeri de çok düşük olacaktır. Tekrar söylüyoruz, bu durum narenciye üreticisi için yıkıcı bir afettir. Bu kapsamda narenciye üreticisinin hasarının karşılanması üretici için hayati bir değer taşıyacaktır. Üreticinin yüzünü güldürüp bu sektörün tüm paydaşlarının, geçimini sağlayan birçok insanın mağduriyetinin ortadan kaldırılması sağlanmalıdır. Çiftçinin zararı karşılanmalı, borçları faizsiz ertelenmeli, üreticiye destek verilmelidir. Aşırı sıcak ve poyrazın da sigorta kapsamına alınması için TARSİM'in gerekli düzenlemeleri yapmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüydü. Bir çağın kapanıp yeni bir çağın açıldığı, köklü medeniyetimizin insanlık tarihine damgasını vurduğu İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünü kutluyorum.

İstanbul'un fethi siyasal, sosyal ve kültürel sonuçlarıyla dünya tarihinin akışını değiştiren en büyük zaferlerimizden birisidir. Fethiyle sadece bir şehir değil gönüller de fethedilmiştir. Konstantinopolis İstanbul olmuş, Fatih Sultan Mehmet'in hoşgörü ve adalete dayanan yönetim anlayışıyla farklı inanç ve kültürlerin bir arada rahatça yaşadığı bir şehir hâline gelmiştir.

İstanbul'un fethinin yıl dönümü vesilesiyle bu eşsiz güzellikteki dünya şehrini bizlere miras bırakan Fatih Sultan Mehmet Han ve aziz şehitlerimizi rahmet hürmet ve minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

13.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, her fırsatta "Yol yaptık." diyen iktidar yetkililerini İmranlı-Karacaören yolunu incelemeye, yapılmış olan bir yatırımın altı ay içerisinde ne hâle geldiğini yerinde görmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sivas ilimiz İmranlı ilçesinde bulunan ve 50'ye yakın köyle bağlantı sağlayan 28 kilometrelik İmranlı-Karacaören yolu yapımından altı ay sonra kullanılamaz hâle geldi. Yolcuların can güvenliğini tehlikeye atan bu güzergâhta yapımından kısa bir süre sonra çökmelerin oluşması ihale süreci ve denetimle ilgili de birçok soru işareti doğurmuştur. Özellikle kış şartlarının ağır geçtiği ilimizde altı ay içerisinde çukurlar oluşan yolda açıklamalarımızdan sonra yapılan yamalar çözüm değildir. Her fırsatta "Yol yaptık." diyen iktidar yetkililerini İmranlı-Karacaören yolunu incelemeye, yapılmış olan bir yatırımın altı ay içerisinde ne hâle geldiğini gelip yerinde görmeye davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

14.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar ili çiftçilerinin mevsim normallerinin üzerinde yaşanan hava sıcaklıklarının aniden düşmesiyle oluşan don nedeniyle yaşadıkları mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, Afyonkarahisarlı çiftçiye coronadan sonra don vurdu. Mayıs ayında gündüz 38 dereceye yükselen hava sıcaklığının aniden düşmesi ve yaşanan don olayı neticesi Afyonkarahisar merkeze bağlı köy ve kasabalarda ve özellikle Dinar, Emirdağ, Sandıklı, Şuhut ve Sinanpaşa ilçe, köy ve kasabalarında ekinler büyük zarar görmüştür. Patates, fasulye, mısır, kabak, haşhaş gibi bitkilerde don olayının zararları açıkça görülmektedir. Bu kapsamda Afyonkarahisarlı çiftçilerimizin bu doğal afetten dolayı yaşadıkları zararların acilen karşılanmasını, TARSİM'in bu don olayını sigorta kapsamına almasını, çiftçilerimizin hak ettiği desteklemelerin ödenmesini ve özellikle yaz ve sonbahar döneminde kredi borcunu ödeyecek olan çiftçilerimizin borçlarının faizsiz ertelenmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

15.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, çiftçilerin koronavirüs salgını nedeniyle borçlarını ödemekte büyük güçlükler yaşadığına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye genelinde çiftçilerimiz zor günler yaşamaktadır. 2019 yılı verilerine göre Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı 2 milyon 260 bin çiftçimizin bankalara 119 milyar 331 milyon TL, Tarım Kredi Kooperatiflerine ise yaklaşık 10 milyar TL borcu bulunmaktadır; toplam borç 130 milyar civarındadır. Bu rakama tohum, gübre, ilaç, mazot, elektrik, su ve diğer giderler eklendiğinde Türkiye genelinde çiftçilerimizin toplam borcu yaklaşık 150-160 milyar civarına ulaşmaktadır. Corona süreci nedeniyle büyük mağduriyetler yaşayan çiftçilerimiz, borçlarını ödemekte çok büyük güçlükler çekmektedirler, arazilerini bankalara ipotek etmek, ürünlerini ucuza satmak zorunda kalmaktadırlar.

Buradan Sayın Cumhurbaşkanına ve Tarım Bakanına açıkça çağrıda bulunuyorum: Çiftçilerimizin üretmeye devam edebilmesi için, çiftçilerimizin kamu bankalarına ve kooperatiflere olan borçlarının faizlerinin silinmesi için gerekli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum sayın milletvekillerimize.

Şimdi, Sayın Grup Başkanvekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Türkkan, buyurun.

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, koronavirüs salgını nedeniyle devlet okullarını kapatan Millî Eğitim Bakanlığının özel okullara telafi eğitim izni vermesinin fırsat eşitsizliği değil de ne olduğunu, velilerin ödedikleri ücretleri özel okulların yönetimlerinden geri talep etmesinin önüne geçilmesinin mi hesap edildiğini, özel okulların maddi çıkarlarını korumanın çocukların ve ailelerinin hayatlarını riske atmaya değer görmeyeceğini öğrenmek istediklerine, salgının başından beri idari izinde olan hamile kadınların işbaşı yaptırılmasını kabul etmediklerine, memleket meselelerinin konuşulacağı bir "memleket masası" kurulmasının kime, nasıl bir zarar olabileceğini anlayamadıklarına ve İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener'in "memleket masası" çağrısını yinlemek istediklerine, İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünde Ayasofya Camisi'nde Fetih suresinin okunmasına, ramazan ayında Batı Trakya'da yüz yıllardır okunan ezan seslerinin salgın bahane edilerek tartışma konusu hâline getirildiğine, koronavirüse yenik düşerek hayatını kaybeden Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği eski Genel Başkanı Sadullah Sipahioğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pandemi sebebiyle bu sene eğitim öğretime ara verilmesine rağmen Millî Eğitim Bakanlığı özel okullara ayrıcalık tanıyan bir karara imza attı. Salgın nedeniyle devlet okullarının

yaz aylarında telafi eğitimi yapmayacağını açıklayan Sayın Bakan, özel okulların ise 15 Ağustos itibarıyla yüz yüze telafi eğitimi yapabileceğini söyledi. Sayın Bakan eğitime ilişkin almış olduğu bu kararla özel okulların çıkarlarını önde tutmuş oldu. Coronavirüs salgınıyla devlet okullarını kapatan Bakanlığın özel okullara telafi eğitim izni vermesi fırsat eşitsizliği veya ayrımcılığı değil de nedir? Bu yolla velilerin, özel okulların yönetimlerinden ücret geri talep etmesinin önüne geçilmesi mi hesap edilmektedir? Hâl böyle ise özel okulların maddi çıkarlarını korumak için çocuklarımızın ve ailelerinin hayatlarını riske atmış oluruz. Buna değer mi? Alınan bu kararı İYİ PARTİ olarak oldukça sakıncalı gördüğümüzü özellikle ifade etmek istiyorum. Kararın tekrar gözden geçirilerek vazgeçilmesini talep ediyoruz.

Salgının başından beri yaklaşık iki aydan fazla süredir idari izinde olan hamile kadınlarımıza 1 Haziran itibarıyla yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle idari izinleri kaldırılarak işbaşı yaptırılmıştır. En büyük risk gruplarından birine sahip hamile kadınlarımıza kendileri ve bebekleri için tehlike sürerken işbaşı yaptırılmasını kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Daha geçtiğimiz günlerde hamile bir hemşire kardeşimizin evladının kokusunu alamadan hayata veda ettiğini hatırlarsanız, bu dediğimizin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anlamış olursunuz. Hükûmet aldığı kararlarla birçok kısıtlamayı kaldırmış, adına “kontrollü sosyal hayat” denilen yeni bir dönemi özellikle risk grupları için oldukça erken başlatmıştır. Acilen ek bir kararnameyle özelde ve kamuda çalışan hamile kadınlarımıza idari izin verilmelidir.

Hükûmete Sayın Genel Başkanımızın öncülüğünde daha önce yapmış olduğumuz “memleket masası” çağırımızı burada bir kez daha yinelemek istiyoruz. Türkiye'nin dört bir yanında çözüm bekleyen temel sorunlar her gün biraz daha büyümekte, pandemi salgını nedeniyle değişen ekonomik dengelere, dış politikada yeniden dağıtılan kartlara, son günlerde artan şehitlere ve daha birçok soruna milletimiz öncelikli olarak çözüm beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İçeriye ve dışarıya birlik, beraberlik algısı yayarak memleket meselelerinin konuşulacağı bir memleket masası kurulmasının kime, nasıl bir zararı olabilir? Hükûmetin, milletin tüm renkleriyle ve farklı sesleriyle bir araya neden gelmek istemediğini anlayamıyoruz. Buna rağmen milletimizin derdini dert edinerek ve sadece milletimizi düşünerek Sayın Meral Akşener'in “memleket masası” çağırısını burada bir kez daha ısrarla tekrarlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünde Ayasofya Camisi'nde Fetih suresinin okunması Yunanistan'da büyük yankı uyandırmış, ülkenin Dimetoka kentinde bulunan ibadete kapalı beş yüz yetmiş dokuz yıllık tarihî Çelebi Sultan Mehmet Camisi'nin minaresine Yunan bayrağı asılmıştı. Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, bir televizyon kanalında “Bu, saçmalık ve haddini aşmaktır. Kur'an-ı Kerim'in nerede ve ne zaman okunacağını biz Yunanistan'a mı soracağız?” şeklinde bir tepki verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Bakanın bu tepkisini çok olumlu bulduğumuzu ifade etmek istiyorum ancak bu konuda bir başka konuya dikkat çekmek istiyorum. Mübarek ramazan ayında Batı Trakya'da şehirlerde ve köylerde yüz yıllardır okunan ve bunca yıldır kimseyi rahatsız etmeyen ezan sesleri salgın bahane edilerek tartışma konusu hâline getirildi; ezanların okunduğu mikrofonların ayarlarıyla oynamaya dönük haksız ve hukuksuz girişimlerde bulunuldu. Bu hukuksuz tutumu kabul etmemiz mümkün değildir. Bu konuyu ben soru önergesiyle Meclis gündemine taşımıştım, buradan da sormak istiyorum: Batı Trakya'daki soydaşlarımızın içinde bulunduğu bu durumdan, ramazan ayında yaşadıkları bu haksız ve hukuksuz durumdan Dışişleri Bakanının haberi var mı? Soydaşlarımızın din ve vicdan özgürlüğü Lozan Antlaşması'yla garanti altına alınmasına rağmen ramazan ayında karşı karşıya kaldıkları bu çirkin tutuma Bakanlık olarak bir tepki verildi mi?

Son olarak bir şey daha ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım, müsaade ederseniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Geçtiğimiz günlerde, Balkanlardan Türkiye'ye okumaya gelen, Türkiye'de okuyup gittikleri ülkelerde bugün milletvekili, bakan, bürokrat olan birçok öğrenci kardeşimin hamisi durumunda olan Rumeli Vakfının ve Rumeli Türkleri Derneğinin eski Başkanı Sadullah Sipahioğlu kardeşimizi çok genç bir yaşta, üç günde bu illet virüs yüzünden kaybettik. Buradan bütün Rumeli camiasına, ailesine ve sevdiklerine başsağlığı diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, vefat eden Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği eski Genel Başkanı Sadullah Sipahioğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Allah rahmet eylesin.

Değerli milletvekillerimiz 60'a göre söz talebinde bulunuyorlar, sisteme giriyorlar ama bundan sonra 60'a göre hiçbir söz talebini karşılamayacağım; tekrar Genel Kurulun bilgisine sunuyorum.

Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul ilinde Gençlik Örgütlerinin polis ve bekçi şiddetine dikkat çekmek için Kadıköy Boğa Heykeli önünde yapmak istedikleri açıklamaya kolluk güçlerinin müdahale ettiğine ve 29 gencin gözaltına alındığına, eşine gönderdiği mektubu sansürlenene Selahattin Demirtaş'a yönelik hukuksuzlukta sınır tanınmadığına ve böyle bir yaklaşımı şiddetle reddettiklerine, binlerce tutuklunun iletişim hakkının yok sayıldığına, 3 Haziran Nazım Hikmet'in yaşamını yitirmesinin 57'nci yıl dönümüne, cezaevlerinde işkencelerin devam ettiğine ve Kırşehir Cezaevindeki açlık grevine dikkat çekmek istediğine, yasa yapımında muhalefeti etkisiz hâle getiren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin denetim yollarını da etkisiz hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, dün gençlik örgütlerine İstanbul'da çok şiddetli bir saldırı oldu. Gençlik örgütlerinin polis ve bekçi şiddetine dikkat çekmek için Kadıköy Boğa Heykeli önünde yapmak istedikleri açıklamaya kolluk, kalkanlarla coplarla müdahale etti ve 29 genci gözaltına aldı. Yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamak için dışarı çıkan insanların bile polis ve bekçi şiddetine maruz kaldığını acı bir şekilde görüyoruz. Gençler dün ne demişti? “Normaliniz şiddettir.” diyerek demokratik ve barışçıl bir şekilde yürüyüş yapmak istemişlerdi. Evet, gençlere yapılan saldırıyla şunu söylediler: Evet, haklısınız, bizim normalimiz bu, şiddetle hemhâliz yanıtı vermişlerdir. Maalesef, bu iktidarın, işkence ve bekası şiddet normali hâline gelmiştir. Bu ülkenin gençlerine geleceksizlik, işsizlik, çaresizlik, hayat pahalılığı ve zorbalık reva görülüyor. Gençler öfkelerini belli etmek istediklerinde şiddetle karşılaşıyorlar ve haklılar, bu ülkenin normali şiddet.

Evet, yeni bir gelişme oldu bugün, Sevgili Selahattin Demirtaş'ın mektubu sansürlendi. Önceki dönem Eş Genel

Başkanımız Demirtaş'a yönelik hukuksuzlukta hiçbir sınır tanınmıyor.

Değerli milletvekilleri, bu 4 sayfalık mektup, bunu kamuoyuna gösteriyorum, altta disiplin kurulu kararı var ve sayı var, hiçbir yazı yok, sansürlenmiş mektup ve "Mektubu kime göndermiş?" diye soruyorum: Mektubu eşine göndermiş, özel bir mektup ama disiplin kurulu kararıyla 4 sayfanın tümü beyaz hâlde eşine gelmiş postadan. Şimdi, biz bunu nasıl izah edelim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tabii, bu Demirtaş'ın olduğu için öğrendik. Binlerce tutuklunun mektuplarının sansürlendiğini, ailelerine verilmediğini, iletişim hakkının da yok sayıldığını biliyoruz. Yüz yüze görüş yasaklandı, görüntülü görüşme yaptırılmıyor. Demirtaş'ın şahsında tüm mahpuslar için söylüyorum: Ailesinden 1.500 kilometre uzakta Edirne'ye gönderildi, bu rehin alma politikasına şimdi de sansür eklendi. Bu kin, intikam ve nefretin sebebini gerçekten tekrar soruyoruz ve bu mektubun orijinalinin derhâl ailesine verilmesini de buradan ifade etmek istiyorum. Eşiyile yazışmalarını inceleyen ve sansürleyen böyle bir yaklaşımı şiddetle reddettiğimizi ve kınadığımızı da ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğer bir gündem: Bugün 3 Haziran, büyük usta Nazım Hikmet'in Moskova'da sürgünde yaşamını yitirmesinin yıl dönümü. Büyük ustayı saygıyla anıyoruz. Maalesef bugün de bu sürgün politikası devam ediyor. Geçmişten ders alırsak ancak güçlü ve güzel bir geleceği inşa edebiliriz. Nazım'ı hain ilan edenlerin adı sanı unutuldu ama Nazım'ın şiirleri hâlâ yaşıyor. Demek ki ortada bir sorun var, bu da demokrasi sorunudur.

Cezaevlerindeki işkenceler devam ediyor. Bugün, Kırşehir cezaevindeki açlık grevine dikkat çekmek istiyorum. 19 Mayıs'tan bu yana üniversite öğrencileri olan tutuklular açlık grevindeler ve açlık grevinin sebebi kendilerine uygulanan baskı, baskı tehdidi, kaba dayak ve şiddet. Askerî bir disiplinle sayım verilmesi isteniyor ve çoğu tek kişilik hücrelere konulmuş, pandemiden dolayı hiçbir korunma olanakları yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve buna dair bir an önce çözümün gerçekleşmesi... Bu pandemide ölüme terk edilen tutuklu ve hükümlülerin bir de açlık grevinde daha fazla, yaşamlarını yitirmelerini kaldıramayız, bunu kabul etmiyoruz. Bir an önce Kırşehir Cezaevine el atılsın.

Tabii, burada, Sayın Özgür Özel ile beni de ilgilendiren bir mesele var. Emrah Kına -demin gösterdiğim sansür gibi- bana ve Özgür Özel'e bir mektup göndermiş ve bu mektup kendisine iade edilmiş. Bu durumu ifade etmek için bize mektup yazılmasına bile izin verilmiyor. Kırşehir Cezaevini dikkatlerinize sunmak istiyorum, açlık grevi çok ciddi bir aşamada.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bizim şu anda yasama organı olarak en büyük işlevlerimizden biri, evet, denetimdir. Bu denetim yollarından biri de tabii ki soru önergeleridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN – Artık, son kez söz veriyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Son kez" dediniz de ona baktım.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hem yasa yapımına hem denetim yollarına büyük bir darbe vurdu. Yürütmenin hazırladığı yasa teklifleri komisyonlarda muhalefetin görüş ve önerileri dikkate alınmadan, uzmanlar dinlenmeden, tek bir virgöl dahi değiştirilmeden maalesef aynen geçiyor; araştırma önergelerimizin, içeriği ne olursa olsun, çoğunluğun oligarşisine takılıyor, verdiğimiz kanun teklifleri gündeme alınmıyor.

Soru önergelerine ilişkin... Soru önergelerimiz -gelen resmî yanıtı paylaşıyorum- on beş gün geçtikten sonra da yayımlanmıyor. Sadece İçişleri ve Adalet Bakanlıklarını örnek vereceğim. İçişleri Bakanlığının bu dönem, 27'nci Yasama Döneminde partilerin 704 soru önergesine verdiği 9 yanıt var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yine, Adalet Bakanlığı, tüm partilerin verdiği 3.553 soru önergesinden sadece 154'ünü yanıtlamış. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2.078 soru önergesinden sadece 334'ünü yanıtlamış. Bunlar resmî veriler. Verilen yanıtların çoğu da baştan savma ve kesinlikle tatmin edici olmaktan uzaktır. İşte, biz, bu yüzden Cumhurbaşkanlığı sisteminin Meclisi tamamen etkisiz hâle getirdiğini ve Meclisin buradan değil, başka yerlerden yönetildiğini bir kez daha önemle ifade etmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 3 Haziran büyük usta Nazım Hikmet'in ölümünün 57'nci yıl dönümüne, vatandaşların yeni normalde de tedbiri elden bırakmaması gerektiğine, sorunları çözme gayreti içinde olunursa Meclisin Meclis olacağına, AK PARTİ Genel Başkanının polislerle, hemşirelere, din adamlarına ve öğretmenlere 3600 ek gösterge verme sözünü ne zaman yerine getireceğini merak ettiklerine ve takipçisi olacaklarına, koronavirüs pandemisinin yanı sıra hava koşulları nedeniyle çiftçilerin zor durumda olduğuna, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak CHP Genel Başkan Yardımcısı Orhan Sarıbal'ın koordinatörlüğünde çiftçilerin yaşadığı mağduriyetleri yerinde tespit ederek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19 ile heyetler gönderileceğine, güvenlik teşkilatının şan ve şerefini korumanın herkesin görevi olduğuna lakin hiçbir polisin ve bekçinin hukukun dışına çıkma hak ve yetkisinin bulunmadığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Sarışın bir kurda benziyordu.

Ve mavi gözleri çakmak çakmaklı.

Yürüdü uçurumun başına kadar, eğildi, durdu.

Bıraksalar

İnce, uzun bacakları üstünde yaylanarak

Ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak

Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlayacaktı."

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kurtuluş Savaşı'mızı en iyi anlatan iki destan vardır; birisi, elbette ve hiç şüphesiz

İstiklal Marşı'mızdır, diğeri Kuvayı Milliye destanıdır. Bu toprakların sesini yüreğinin incelikleriyle yazan büyük şair, büyük usta Nazım Hikmet'i 3 Haziran 1963 tarihinde kaybettik. Yasaklara, baskılara karşı Nazım hep var oldu, hep yaşadı ve yaşıyor. Rahmet ve minnetle büyük ustayı Türkiye Büyük Millet Meclisi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına anıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üç gün önce yeni normale girdik. Bir yandan hem maske noktasında hem dezenfektan noktasında hem sosyal mesafe noktasında aziz vatandaşlarımızı her şeye rağmen tedbiri elden bırakmamaları konusunda uyarmayı, onlara bu ricada bulunmayı bir görev sayıyorum. Lakin artık hayat devam ediyor, hayatın gerçekleriyle de yüzleşme vaktidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi milletin derdiyle hemhâl olursa meclis olma özelliğini taşır; yüzleşip, sorunları görüp çözme gayreti içinde olursa Meclis meclistir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – AK PARTİ Sayın Genel Başkanının topluma verdiği bir söz var. Polisimize, hemşirelere, din adamlarımıza ve öğretmenlerimize 3600 ek gösterge verme sözünü Sayın Erdoğan ne zaman yerine getirecek, merak ediyoruz, takipçisi olacağız, bunu unutturmayacağız. Bunun bilinmesini de özellikle isterim.

Sayın Başkan, öte yandan, Covid'le uğraşırken bir yanda çöl sıcaklığı, hemen peşinden ani soğuk, dolu ve poyraz Türkiye'nin muhtelif yörelerinde çiftçilerimizi perişan etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak tarım politikalarından sorumlu Genel Başkan Yardımcımız Orhan Sarıbal'ın koordinatörlüğünde Adana, Adıyaman, Antalya, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Elâzığ, Tunceli, Hatay, Kars, Ardahan, Kastamonu, Konya, Mersin, Ordu, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde çiftçilerimizle buluşup, çiftçilerimizin yaşadığı mağduriyeti yerinde tespit edip alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19 ile milletvekili gruplarımız, heyetlerimiz gönderilecektir. Şimdiden buradan, bizim arkadaşlarımız bölgede bu çalışmayı yaparken Afrika sıcaklarından ve akabindeki ani soğuk, dolu ve poyraz rüzgârlarından dolayı birçok stratejik ürünün bir dahaki sene yiyemeyeceğimizi de dikkate alarak Hükûmetin de gerekli tedbirleri almasında bir zaruret olduğunun altını da çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Öte yandan, dün burada şunu söylemiş idim: Her kurumda kurumun itibarını lekeleyen mensuplar vardır. Polis teşkilatımızdan ve bekçi teşkilatımızdan da bu çürükler ayıklanmalıdır. Tümünü tenzih ederim ama memleketin değişik yörelerinde bekçilerin vatandaşları ızdırap çektiğine, darp ettiklerine dair olumsuz haberler gelmektedir; bunu doğru bulmuyoruz. "Bekçiler terör estirmesin." demiştim, mevkidaşım AK PARTİ Grup Başkan Vekili arkadaşım benim polisleri ve bekçileri teröriste benzettiğim mealinde bir "tweet" atmış, buna üzüldüğümü belirtmek isterim. Ama bununla beraber şunu da söylemek mecburiyetindeyim: Emniyet Genel Müdürlüğünden 33 bin polis memurunu terör örgütüyle irtibatlı ve iltisaklı olduğu için siz tahliye ettiniz, tasfiye ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Emniyet Genel Müdürlüğüne 33 bin teröristi ben yerleştirmedim. Polis teşkilatımızın ve bekçi teşkilatımızın, özette güvenlik teşkilatımızın şan ve şerefini korumak hepimizin görevidir. Lakin hiçbir polis ve bekçi kardeşimizin de hukukun dışına çıkma hak ve yetkisi yoktur. Vatandaşımıza polis her vakit, her hâl ve şartta şefkatlerini ve gülen yüzünü göstermek zorundadır. Bununla beraber, burada polis hamaseti yapacağınıza, tekraren söylüyorum, Türk polisi şehit olmaktan korkmuyor, emekli olmaktan korkuyor, 3600'ü verin de polisimizi ne kadar sevdiğinizi görelim diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

19.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, koronavirüs salgınıyla mücadelenin devlet millet dayanışması ile Bilim Kurulunun tavsiye kararları çerçevesinde başarılı şekilde yürütüldüğü gibi normalleşme sürecinin de bilimsel ve istatistiksel veriler ışığında yürütüldüğüne, başka ülkelerdeki vatandaşlarımızın sağlığını koruyan iradenin kendi ülkesindeki vatandaşlarımızın yaşam hakkının teminatı olduğuna, Ayasofya'da İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümünde Fetih suresi okunduğuna, kendi coğrafyasında, ay yıldızlı al bayrağının dalgalandığı her yerde kendi iradesini ortaya koyan milletin hoşgörüsü de elden bırakmadığına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii gündem ne olursa olsun salgın birinci gündemimiz. Bu noktada salgınla mücadelemizi devlet millet dayanışmasıyla hamdolsun başarılı bir şekilde yürütmeye devam ediyoruz. Güçlü devletlerin salgına teslim olduğu, sağlık bakanlarının bir bir istifa ettiği ve başka ülkelere özgürlük götürülenler kendi ülkesinde vatandaşlarını salgına kurban ettiği bir süreci yaşıyoruz. Ancak bizler vatandaşlarımızı sadece devletimiz ve ülkemiz sınırları içerisinde değil, aynı zamanda yurt dışında da takibini yapmak suretiyle, gerek Norveç'ten gerek Mısır'dan gerek dünyanın diğer ülkelerinden getirmek suretiyle onları sağlıklarına kavuşturmaya gayret ediyoruz. Tabii, bu noktada yaptığımız çalışmayı, hem siyasi irade hem millet-devlet dayanışması hem de stratejik ve bilimsel aklın öne çıkması sayesinde yapıyoruz. Bilim Kurulunun tavsiye kararları çerçevesinde süreç yürütülüyor. Bu noktada, normalleşme süreci de yine hem bilimsel hem de istatistiksel veriler ışığında yürütülmektedir. Onun için, normalleşme bağlamında, kronik hastalar ve hamile kadınların durumuna da hassasiyetle dikkat edilmek suretiyle, özellikle hamile kadınların 32'nci haftada başlayan izinlerinin 24'üncü haftaya düşürülmesi bu bilimsel veriler ışığında yapılmaktadır. Bu noktada, başka ülkelerde vatandaşlarımızın sağlığını koruyan irade, kendi ülkesindeki vatandaşlarımızın da hassasiyetle yaşam haklarının teminatıdır. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Dünya Sağlık Örgütü ve vatandaşlarımız, Sayın Cumhurbaşkanımıza, Hükûmetimize teşekkürlerini ileterek Mecliste aldığımız kararlarla sürecin yürütülmesindeki başarılarımızı takdir etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Diğer taraftan, özellikle Ayasofya'da fethin 567'nci yılında Fetih Suresinin okunması, bizim milletimizin farklılıklara saygısının bir göstergesidir. İnsanların genleri nasıl varsa milletlerin, medeniyetlerin de genleri vardır. Bu milletlerin, medeniyetlerin genleri döner dolaşır bir şekilde aslına irca eder. Bakınız, coğrafyamız, özellikle, milletimizin tarih boyunca farklı din, inanç, düşünce sistemlerine olan hoşgörüsü, saygısı, birlikte yaşama kültürüne ilişkin ortaya koyduğu duruşuyla kiliselerin, havraların, sinagogların ve camilerin bir arada kardeşçe yaşadığı bir coğrafya olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hatta, farklı coğrafyalardan inancı ve özgürlüğü sebebiyle kaçanların istikameti, her zaman

bu hoşgörü iklimi, coğrafyası olmuştur. Geçmişte Hristiyanlar, Yahudiler, Museviler her coğrafyadan kaçarak bu milletin sinesine sığınmıştır.

Bakınız, bugün de aynı anlayış egemen olmaktadır. Evet, Ayasofya'da Fetih suresi okunmuştur, hamdolsun. Bu millet, kendi coğrafyasında, al bayrağının dalgalandığı her yerde kendi iradesini ortaya koymaktadır; aynı zamanda hoşgörüyü de elden bırakmamaktadır.

Son bir yıllık süre zarfında, Gaziantep'te, yine bir müze niteliğinde olan eski Hanuka Sinagogu'nda tarihî niteliği bulunan Hanuka Töreni, kırk yıl sonra ilk kez bu sene kutlanmıştır. Yine, azınlık gruplarının katıldığı Akdamar Kilisesi tanıtım etkinliği, 2019 Aya İrini İstanbul etkinliği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan, son kez açıyorum.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...bu coğrafyada hoşgörünün bir göstergesi olarak hayata geçmiştir.

Dimetoka'da, Balkanlarda bugün yeniden o eski zulmü hortlatmak isteyenler kendi genlerinde var olanı göstermektedir.

Bakınız, fethin 567'nci yıl dönümünde Ermeni patrikliğinin 556'ncı kuruluşunu da kutladık, hayırlı olsun.

Bu, işte, Balkanlarda, Ortodoks dünyasında farklı din ve mezheplere hoşgörünün, barışın, huzurun nasıl ulaştırıldığını göstermektedir.

Ben, Ziya Paşa'nın sözleriyle sözümü tamamlamak istiyorum. Biz, bizim medeniyetimizde var olan iklimi ortaya koyarız, onun için: "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz/Kişinin görünür rütbe-i aklı eserinde."

Teşekkür ediyor, hayırlı çalışmalar diliyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

20.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Cahit Özkan'ı dinlerken benim konuştuklarımı acaba anlayamadı mı diye merakla düştüm, doğru mu anlıyorum? Herhâlde anlayamadı. Ben Fetih suresinin Ayasofya'da okunması konusunda Yunanlılar tarafından gösterilen tepkiye Sayın Dışişleri Bakanının ifadelerini doğru bulduğumu, bu konuda çok olumlu bir hareket yaptığını söylemiştim, önce. Bunu ben doğru anlamadı diye düşünüyorum, bu ifadeleri duyunca.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yok, aynı istikamette konuştuk, aynı istikamette.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Akabinde Sayın Dışişleri Bakanına şunu sordum: Ramazan ayında corona virüsü, pandemiye fırsat bulup camilerden ezan yasaklayan Yunan makamlarına karşı herhangi bir tepkisi oldu mu? Merak ettim. Ben bunu bir soru önergesiyle dile de getirmiştik. Bunu konuşmamın sonunda ifade etmiştim. Zannediyorum, maksat hasıl olmuştur Sayın Cahit Özkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Kayıtlara geçti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özkan, tam da Sayın Türkkan'ın söylediği gibi oldu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Uzlaşı arıyoruz ya, onun için.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Özkan.

21.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, aslında, bizim aynı istikamette konuştuğumuzu ben şahsen düşünüyordum. Burada, Yunanistan'da hem soydaşlarımıza hem de farklı inançta olanlara yapılan saldırıyı ifade etmek için konuştum. Bu çok önemli.

Bakınız, bu coğrafyada bizler huzuru ve barışı egemen kılmak için çalışmalar yapıyoruz. Geçmişte, bugün Yunanistan'ın ortaya koyduğu o şoven, müdahaleci, özgürlüklere alan tanımayan anlayış Bizans'ta egemendi ve Bizans'ta ne denmişti fetihten önce? "Kardinal külâhı görmektense Osmanlı sarığını tercih ederiz." denmişti. Bugün, Yunanistan'da hem soydaşlarımız hem de bu krizler altında ezilen Yunan vatandaşları, âdeta o Bizans'taki mağduriyeti farklı şekilde yine ifade etmektedir.

Aynı istikamette konuştuğumu ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurulu sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 3/6/2020 tarihinde İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve 20 milletvekili tarafından, aşı üretim kurumlarının durumları ve aşı üretimi çalışmalarının araştırılıp geliştirilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/6/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve 20 milletvekili tarafından aşı üretim kurumlarının durumları ve aşı üretimi çalışmalarının araştırılıp geliştirilmesi amacıyla 3/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 3/6/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Hayrettin Nuhoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu olarak aşı üretim merkezlerinin durumu ve aşı üretimi hakkında vermiş olduğumuz önergenin gerekçelerini açıklamak üzere söz

aldım. Selamlarımı sunarak başlıyorum.

Coronavirüs salgınıyla beraber gündeme gelen aşı, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de en önemli konu hâline gelmiştir. İnsan hayatında önemli olduğu kadar hayvanlarda görülebilecek hastalıklar için de gerekli olan aşı, bütün salgın hastalıklarda stratejik ürün olarak görülmektedir.

Ülkemizde aşı için kurulan tesislerin tarihi bir hayli eskiye dayanır. Araştırma, üretim, kontrol, denetim ve eğitim alanlarında faaliyet göstermek amacıyla bu tesislerin ilki Sultan II. Abdülhamit tarafından İstanbul Pendik'te 1901 yılında kurulmuştur. İkincisi, Atatürk tarafından 1928 yılında Ankara'da kurulan Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsüdür. Sonraları, değişik zamanlarda kurulmuş olan Manisa Tavuk Hastalıkları Aşı Üretim ve Araştırma Enstitüsü, Tarım ve Orman Bakanlığı Şap Enstitüsü, Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü, Elâzığ Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü, Konya Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü, Adana Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü ile Samsun Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü çok değerli hizmetler vermiştir. Ne var ki bu enstitülerin tamamına yakınında aşı üretimi durdurulmuştur. Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Manisa Tavuk Hastalıkları Aşı Üretim ve Araştırma Enstitüsü 2004 yılında, Sağlık Bakanlığına bağlı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı ise 2011 yılında kapatılmıştır. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu hizmetleri üretmek üzere büyük emek ve parayla kurulan söz konusu bu kurumlar;

- 1) Aşı ve biyolojik madde üretiminin kamusal bir görev olarak görülmemesi.
- 2) Biyoteknolojideki gelişmelere uygun olarak yeni yatırımların yapılmaması.
- 3) İhtiyaçların ithalat yoluyla karşılanması yönünde oluşan siyasi irade.

4) Stratejik önemlerine bakılmaksızın özelleştirme yapma kararlarının alınması gibi sebeplerle bugünlerde tamamen dışarıya bağımlı hâle gelmiş, zor durumda kalmış bulunuyoruz.

Diğer yandan, konunun uzmanları tarafından yapılan değerlendirmelere göre, üç yıllık aşı ithalat bedeliyle millî aşı üretim tesislerimiz yeni teknolojilere uygun olarak modernize edilebileceği gibi yeni tesisler bile kurulabilmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin sağlık ordusu çok başarılı bir sınav vermektedir. Aşı üretiminde de bu sınavı başarıyla verebilecek durumdayız, bunun örneğini de gördük. Aşı üretiminde ilk adım, sahada enfeksiyon yapan virüsü laboratuvar ortamında izole edip üretmekle atılır, sonra aşı çalışmaları başlar. Bunu yapacak uzmanlarımızın olduğu bilinmektedir. İşte, Ankara ve Erciyes Üniversitelerindeki bilim insanlarımız kısa sürede virüsü izole ederek üretmeyi başarmışlardır.

Peki, eksik olan nedir? Eksik olan, siyasi iradenin anlayışıdır, bakış açısıdır, sonuçlar başarısız olsa bile sadece kendilerinin yaptıklarının doğru olduğuna inanmalarıdır. Büyük zorluklarla, emeklerle, bedellerle kurulmuş olan millî tesislerimizi satmakla veya kapatmakla hiçbir yere varılamaz. Yaşamakta olan coronavirüs salgınının meydana getirdiği sağlık, sosyal ve ekonomik tahribat göz önüne alındığında bizim ne yapmak istediğimiz daha iyi anlaşılacaktır.

Önceliğimiz, ülkemizin ihtiyaçlarının karşılanması, komşularımıza ve ihtiyacı olan bütün ülkelere destek olacak aşılardan üretilmesi için millî kaynaklarımızın ve bilim insanı gücümüzün seferber edilmesidir. Bu amaçla, aralarında Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü gibi tarihî kuruluşların da olduğu aşı üretim kurumlarının durumları, eksikliklerinin giderilmesi, kapatılanların yeniden ihya edilmesi ve alınacak bütün tedbirlerin belirlenmesi için önergemize destek verilmesini bekliyoruz, Genel Kurula saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; coronavirüs enfeksiyonu Türkiye'de ve dünyada tüm hızıyla devam etmekte ve dünya aşığı aramakta, Türkiye aşığı aramakta ama iktidarın marifetiyle, aşı çalışmaları Türkiye'de bilimsel bir şekilde yapılamamaktadır. İşte, Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü, Manisa Aşı Enstitüsü iktidarın döneminde kapatılmıştır. Bu çok net, açık bir şekilde ortadadır.

"Yerli ve millî olacağız." diyen kimdi? Bu iktidar. Ama yerli ve millî olamayan, bu ülkede aşı enstitülerini kapatan kim? Yine bu iktidar. Bu enstitüleri kapatıp, ardından ithalata ağırlık verip, özel sektöre ağırlık verip rant üzerinden bir ekonomi tesis etmeye çalıştı bu iktidar; başka yaptığı hiçbir şey yok ve şu anda Türkiye'de ciddi, bilimsel bir aşı çalışması yapılamıyor. Bu iktidarın bu topluma kötülüğünü yine net bir şekilde görüyoruz.

Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak, aşı çalışmaları nasıl yapılır, bilimsel olarak anlatmaya çalışalım. PCR testi kullanılıyor. Daha hızlı testler, ELISA ve hızlı tanı testlerinin kullanılması lazım, bunun için de virüsün yapısal 4 proteininin bilinmesi lazım, bunların üretilip saflaştırılması gerekiyor. Ve "Bunu sadece ben yaparım." demek yetmiyor, multidisipliner bir çalışma yapılması lazım. Üniversiteler, sanayi ve tüm farklı bilim insanlarının bir araya gelmesi gerekiyor ama bu ülkede, medyatik bir şekilde "Ben aşı üretiyorum." diyen popüler hâle geliyor. Bunlar kabul edilecek şeyler değil.

İlk önce virüsün izole edilmesi ve gen dizisinin yapılması gerekmekte, daha sonra virüsün genlerinin klonlanması, virüse ait proteinlerin saflaştırılması, saflaştırılan proteinlerin hayvanlara enjekte edilerek virüsün proteinlerine karşı antikor oluşturulması, virüse karşı oluşan antikorların hayvanlardan elde edilmesi ve antikorların saflaştırılması, saflaştırılan antikorların preklini, klinik öncesi, çalışmalarının yapılması ve preklini aşamada başarılı olan antikorların büyük reaktörlerde çok miktarda çoğaltılması ve bu şekilde aşının geliştirilmesi sağlanabilir.

Ve bir de plazma bağışısı meselesi var. Plazma bağışısı çok önemli, hayat kurtarıcı biliyorsunuz. Plazma bağışısını da enfeksiyonu geçiren her kişi yapamıyor, bunun için de ELISA testleri ve hızlı tanı kitleri önemli çünkü insandaki antikor miktarının tayin edilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Özetle söylemek istediğimiz: PCR testine göre çok daha hızlı olan ELISA testleri ve hızlı tanı kitlerinin geliştirilmesi gerekiyor. Çok lafa gerek yok, yapılması gereken bu, arkadaşlar, çok net. Bunu yapmadan da aşı konusunda bir adım atamazsınız. Ancak şu anda, testleri hızlandırdığımız takdirde tanı hızlanır, netleşir ve aşı konusunda da adım atılabilir.

Kendi imkânlarımızla hazırladığımız bu düşük maliyetli ve güvenli testleri yaygınlaştırabilirsek testler yapılabilir hâle gelir. Hızlı test yaparak virüsün yayılımı da en rahat bir şekilde engellenmiş olur çünkü tanı çok önemlidir. PCR testlerinde belli bir süre geçince tanı gecikiyor ve virüs yayılımı oluyor, o yüzden ELISA testleri ve hızlı tanı kitlerinin bir an evvel yaygınlaştırılmasını partimiz adına söylüyoruz ve önergeyi destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına Sayın Bedri Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konumuz hıfzıssıhha. Aramızda bu kelimeyi de önemini de bilmeyen yoktur umarım. 1800'lü yıllara gidelim: Padişah II. Abdülhamit, mikrobiyolojinin gelişmesi için çok

önemli adımlar atmış, ne yapmış biliyor musunuz? Pasteur gibi bir adama, aşı yapımı öğrenilsin diye Mecidiye Nişanı vermiş ve o tarihte İstanbul'da 200 ev alacak kadar para vererek kandırmış, 3 vatandaşımızı da asistan olarak yetiştirmesi için yanına vermiş. İşte, bu ekip sayesinde ilk difteri serumu o tarihte üretilmeye başlanmış. Osmanlı'nın ilk, dünyanın 3'üncü kuduz müessesesi kurulmuş, dünyada çiçek aşısının uygulaması için kanun çıkarmış ilk devlet Osmanlı olmuştur.

Dünya savaşları yaşadığımız 1900'lü yıllar, kuşkusuz salgının daha çok insan öldürdüğü yıllardır. Doktor Raşit Rıza ve Doktor Tevfik Salim o zor şartlarda tifüs aşısını bularak Doktor Refik Saydam da bu aşığı hazırlayarak dünya literatürüne geçmişler. İşte, tam ismi üstünde bir isim olan Doktor Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünü kurmuş bir milletin evlatlarıyız. O yıllarda, Mustafa Hilmi Bey Gedikpaşa Hamamı'nda boza şişesinin içinde aşı yaparmış ve o dönem, İstanbul işgal altındayken bile İngilizlere ve Fransızlara 220 bin doz aşı satmışız.

Geldik 1923'e: Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte, ülkemizde aşıyla ilgili önemli adımlar atılmıştır. O günlerde adı duyulan Refik Saydam adına Hıfzıssıhha Enstitüsü Atatürk'ün talimatıyla 1928 yılında kuruldu hem de yasaya bağlı olarak, 1267 sayılı yasa. Hep milliyetçilikten bahsederiz ya, milliyetçiliğin doğru anlaşıldığı o günlerde Hıfzıssıhhanın kuruluş amacı sadece aşı ve serum üretmek değil, aynı zamanda dışarıdan alınan aşı ve ilaçların denetlenmesiydi. Hedeflere ulaşılması çok sürmedi ve dört yıl sonra o koca Hıfzıssıhha aşı üretimiyle dışa bağımlılığı sona erdirdi. Ne olduysa 2000'li yıllardan sonra oldu. Özellikle Hıfzıssıhhanın kamusal işlevini yerine getirmesi engellendi, sonra kademeli olarak aşı üretimine son verildi. Sonra, kurum ağır ağır dışa bağımlı hâle getirildi ve sonuçta, 2011'de 663 sayılı KHK'yle Hıfzıssıhhanın kapısına kilit vuruldu. İşte, Hıfzıssıhhanın hikâyesi bu kadar.

Biraz da rakam vereyim isterseniz. Hıfzıssıhha bitirildi ama tabii ki yaşam devam ediyor ve virüsler üremeye ve Covid-19 gibi bir virüsle insanları yok etmeye devam ediyor. Şu an itibarıyla Hıfzıssıhha gibi bir enstitünün sıfırdan kurulmasının maliyeti 40 milyon dolar yani 260 milyon TL sadece. Sağlık Bakanlığının her yıl ithal ettiği aşıya kaç para verdiğimiz biliyor musunuz? 13 milyon dolar veriyoruz. İşte, üç yıl boyunca verilen 13 milyon doların toplamıyla mükemmel bir Hıfzıssıhha Enstitüsü tekrar hayata geçirilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

BEDRİ SERTER (Devamla) – Teşekkür ederim.

Biz Suriyeli mültecilere 40 milyar dolar harcadık; bununla bin tane bilim merkezi kurabiliriz demek. İşte, Hıfzıssıhhaya sahip çıksaydık aşıda dışa bağımlı olmazdık, domuz gribinde, kuş gribinde olduğu gibi, Covid-19'da da ilaç ve aşıları dış ülkelerden beklemezdik, medet ummazdık. Henüz beyin fonksiyonlarımızı hedef alan bir virüs ortaya çıkmamışken, düşünmek yasaklanmamışken şimdi düşünme zamanı. Bizi dışarıya bağımlı yapan kim ve kimlerdi?

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Öznur Çalık, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; İYİ PARTİ Grubunun vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi hakkında söz almış bulunuyorum. Öncelikle koronavirüs dolayısıyla hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan bir kez daha rahmet ve hastalarımıza da acil şifalar diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı öncesindeki Türkiye'nin sağlık sistemine bir göz attığımızda dünyanın en geri kalmış sağlık sistemlerini görmek mümkündür; hasta kuyruklarından, yıkık dökük hastanelere, ilaç sıkıntılarından hastanelerde rehin kalan vatandaşlara kadar. Hepimiz zaten bunları biliyoruz.

Biz iktidara geldik ve Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Sağlıkta Dönüşüm Programı'nı uyguladık. Daha önce dünyada görülmemiş hız ve düzeyde sağlık göstergelerimizi iyileştirdik. Anne, bebek ölüm oranlarını ciddi oranda düşürdük ve bu başarılarımız dünya tarafından takdir edilirken sağlıktaki dönüşüm bütün ülkelerin dikkatini çekti.

Kıymetli milletvekilleri, ülkemizdeki aşı üretiminden bahseden arkadaşlarımız, ilk aşı üretimine Osmanlı döneminde başladığını söyledi. Sultan Abdülhamit Han döneminde başlayan aşı çalışmaları, 1997 yılına kadar verem, tifo, çiçek, tetanos gibi 100'ü aşkın aşı üretimiyle devam etmiş ve artık Türkiye'nin aşı üretimi 1997'de sona ermiştir. 1997'de sona eren aşı üretimi, 2001'de AK PARTİ iktidarıyla birlikte yeniden en önemli gündemlerimiz hâline gelmiştir. Biz, millî ve yerli üretimin bir parçası olarak sağlıktaki yerleşmeyi, millîleşmeyi çok önemsiyoruz. Dışa bağımlılığımızın yüksek olduğu ilaç, malzeme ve cihaz konusunda, özellikle 2023'e kadar aşığı yerileştirme konusunda çok kararlıyız. Özellikle, aşığı devlet eliyle, güvenilir şekilde, maliyetini önemsemeden mutlaka yerileştirmeli ve millîleştirmeliyiz diyoruz. Bu çerçevede, ilk 2009'da beşli karma aşı dediğimiz difteri, boğmaca, tetanos, HİB ve çocuk felci aşılarını ürettik, 2011'de de dördü karmayı ürettik.

Şimdi, Sağlık Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Halk Sağlığı Laboratuvarı ve TÜSEB aracılığıyla antiserum çalışmaları, aşı, AR-GE projeleri ciddi manada desteklenmekte. TÜSEB tarafından, 13 Marttan itibaren Covid-19 konulu projelerin başvuru alınmaya başlanmış vaziyette. Bu vesileyle 8 klinik çalışma, 6 Covid-19 aşı geliştirme, 6 adet tanı kiti geliştirme ve 11 adet temel bilimler alanında olmak üzere toplam 31 adet projeye destek sağlanmış bulunmakta. Ayrıca, aşı geliştirme için çağrıya çıkmış, projeler alınmış, bilimsel değerlendirme aşamaları da devam etmektedir. 2014'te kurulan TÜSEB ve sonrasında, 2016 yılında kurulan Aziz Sancar Yerleşkesi'nde ülkemizde aşı ve ilaç AR-GE çalışmalarının yapılacağı Türkiye Aşı Enstitüsü çalışmaları devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Bu eğitim ve üretim tesislerinde, Covid-19'a ilaveten diğer aşıların üretimi için de gerekli olan eğitim ve üretim gerçekleştirilecektir. Biyolojik Ürünler ve Deney Hayvanları Üretim ve Araştırma Merkezimizde antiserum üretimi yapılmaktadır. Hâlen tetanos, difteri, akrep, yılan, kuduz antiserum üretimi devam etmektedir.

Ülkemizde stratejik ürün geliştirmek amacıyla yüksek teknolojiye sahip ve tüm kabiliyetlerin tek elde toplandığı bir bilim merkezi kurulması için çalışmalar son hızıyla devam etmektedir. Bu merkez, stratejik ürünlerin üretimi konusunda kamu ve özel sektöre araştırma desteği verecek ve insan gücünün yerleştirilmesi sağlanacaktır.

Türkiye coronavirüsle mücadelede dünyaya örnek bir süreç yönetmektedir ve yönetmeye de devam etmektedir. AK PARTİ'yi nasıl yıpratabiliriz değil, bu sürece nasıl katkı sağlayabiliriz diye hepinizden destek beklemekteyiz. Biz millî ve yerli savunma sanayimizi desteklediğimiz gibi, yerli ve millî biyoteknolojik ürünleri de başta aşı olmak üzere sonuna kadar destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Bu vesileyle ülke için özveri ve fedakârca hizmet eden, başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere, bütün kahramanlarımızı saygıyla selamlıyorum ve bu zorlu süreci hep birlikte, beraberce aşacağımıza inanıyorum. Yerli ve millî aşı üretimine de son süratle devam ediyoruz.

Bütün Meclisi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunacağım ama öncesinde bir yoklama talebi var.

Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Sancar, Sayın Güner, Sayın Kaya, Sayın Hancıoğlu, Sayın Taşcier, Sayın Emir, Sayın Keven, Sayın Aygun, Sayın Bankoğlu, Sayın Girgin, Sayın Alban, Sayın Özer, Sayın Özkan, Sayın Beko, Sayın Kayan, Sayın Tokdemir, Sayın Serter, Sayın Sertel.

Yoklama işlemi için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:15.32

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi, yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere devam ediyoruz.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 3/6/2020 tarihinde İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu ve 20 milletvekili tarafından, aşı üretim kurumlarının durumları ve aşı üretimi çalışmalarının araştırılıp geliştirilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ PARTİ'nin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 29/5/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından, pandemi sürecinde artan kadın cinayetleri ve kadınların maruz kaldığı şiddetin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/6/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

29 Mayıs 2020 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş tarafından (7457 grup numaralı) pandemi sürecinde artan kadın cinayetleri ve kadınların maruz kaldığı şiddetin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 3/6/2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Nihayet, kırk sekiz gün aradan sonra Meclis açıldı ve biz milletvekilleri de halkın sorunlarını burada anlatma imkânına kavuşmuş bulunduk.

Tabii, kırk sekiz gün geçti, kırk sekiz gün boyunca işçiler çalıştılar, işlerine gittiler, Covid'li koşullarda toplu taşıma araçlarında bir yerden bir yere sürüklendiler, kadınlar kapatıldıkları evlerde şiddete maruz kaldılar, tacize, tecavüze maruz kaldılar ve bu konuda kadın örgütlerinin, bizlerin yaptığı çağrılara AKP iktidarı hiçbir şekilde kulak asmadı.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok gürültü var, lütfen, biraz sessiz olalım, rica ediyorum sayın milletvekilleri.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bütün bu kulak asmamalarına karşılık, bir de İçişleri Bakanlığı bir açıklama yaptı; kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik şiddetin Covid öncesi dönemde ve Covid süresince azaldığını iddia etti. Peki, gerçek böyle mi? Hayır, tabii ki gerçek böyle değil. Biz şunu çok iyi biliyoruz ki Covid-19 süresince eve kapatılan kadınlar daha fazla şiddete maruz kaldılar fakat bu şiddeti ifade edecekleri mekanizmalar yoktu. Yani 183'ü aradıklarında etkin bir şekilde ulaşamadılar, 155'i aradıklarında etkin bir şekilde ulaşamadılar ya da arayıp da karşılarında bir muhatap bulduklarında çoğu zaman bu bir erkek olduğu için dertlerini anlatmadılar, çekindiler. Bununla beraber özellikle Hâkimler ve Savcılar Kurulunun aldığı karar nedeniyle Covid-19 süresince 6284 sayılı Yasa'nın önleme kararlarında yükümlülere sağlık koşulları nedeniyle bazı kısıtlamaların uygulanamayacağına dair vurgusunun tehlikeli olduğunu buradan ifade etmiştik, bir kez daha ifade etmiş olalım değerli arkadaşlar.

Peki, ne oldu? Bakın 11 Mart ile 31 Mart tarihleri arasında 21 kadın öldürüldü, mart ayında toplam 29 kadın öldürüldü, nisan 20 kadın öldürüldü, mayısta 21 kadın öldürüldü. Bu kadınları kim öldürdü? Eşleri, babaları, oğulları ya da erkek arkadaşları öldürdü. Bütün bunlarla beraber ayrıca henüz ölüm nedeni belli olmayan çok fazla sayıda şüpheli ölümün de olduğunu iyi biliyoruz değerli arkadaşlar.

Peki, bu erkekler kadınları nerede öldürdü? Yüzde 80'i evlerinde öldürdü. Evet, 20 kadından 18'i kendi evinde ve en

yakınları tarafından öldürüldü değerli arkadaşlar. Bu ne demek? Yani, şiddet evin içerisinde ve en yakınları bu şiddeti uygularken aslında kadınlar korumasız, bu şiddetle baş başa bırakılmış durumdadır.

Başka ne var değerli arkadaşlar? Burada infaz yasası geçirilirken çok defa söyledik, ifade etmeye çalıştık. Dedik ki: "Siz şu anda yaralama, taciz ve benzeri suçlardan tutuklu olanları tahliye edeceksiniz ama bu insanlar şiddet failleri ve gittikleri evlerde yeni şiddet işlerine bulaşacaklar, yeniden şiddet uygulayacaklar, yakınlarını yaralayacaklar, belki öldürecekler." Siz kulak asmadınız ve Ceylan Aslan isimli 9 yaşındaki bir çocuğumuz ne yazık ki bu süreçte yaşamını yitirdi.

Başka ne yaptınız? Bütün söylediklerimize kulak asmadınız. Bir Kadına yönelik şiddet önleme acil planı uygulamadınız değerli arkadaşlar, bunu yapmadınız. 183'ü, 155'i etkin bir şekilde kullanmadınız. ŞÖNİM'lerin etkin bir şekilde olmasını sağlamadınız. Başka ne yaptınız? Bütün bunların karşısında artan kadın yoksulluğunu, artan kadın işsizliğini görmezden geldiniz.

Evet, elimde DİSK'in verileri var. İşsiz kadın sayısı 2014'ten 2019'a yüzde 52 artmış yani 2 milyon değerli arkadaşlar. Evet, bu anlamda, bu pandemi sürecinde şu anda öngöremediğimiz oranda, doğru düzgün istatistiki bilgilerden yoksun olduğumuzu ifade etmemiz gerekiyor.

Başka ne oldu? Siz sosyal paketler açıkladınız beş sermaye grubuna, yandaşlarınıza ama kadınlar için özel olarak hazırlanmış bir sosyal destek programınız ne yazık ki olmadı. Kadınları pandemi sürecinde de görmezden geldiniz. Kadına yönelik şiddeti pandemi sürecinde de görmezden geldiniz ama bu da size yetmedi değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu da size yetmedi, ne yaptınız? Siz kadına karşı şiddetle mücadele eden dernekleri bastınız. Evet, Rosa Kadın Derneğini bastınız, kapısını kırdınız, başkanını göz altına aldınız, üyelerini göz altına aldınız, yetmedi tutukladınız. Tevgera Jinên Azad'ı (TJA) onu kriminalize eden açıklamalar yaptınız, hedef gösterdiniz. Oysaki Rosa Kadın Derneği Türkiye'de ŞÖNİM'lerle çalışıyor, kadına karşı şiddetin önlenmesinde hem Diyarbakır'da hem de bölgede çok etkin bir mücadele yürütüyordu. İşte sizin zihniyetiniz bu değerli arkadaşlar. Siz kadına karşı şiddetin karşısında değil, kadına karşı şiddet uygulayanın yanındasınız ve bizzat iktidarınız kadına karşı şiddetin kaynağı hâline gelmiştir. Kadınları sizin iktidarınızdan ve sizin şiddetinizden korumak gerekiyor diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayıtlara geçmesi için ifade etmek istiyorum. Hatibin kürsüden yaptığı konuşmaları reddediyoruz. Bugüne kadar Hükümetimiz ve parti grubu olarak yaptığımız yasal düzenlemelerde kadına karşı şiddetin etkin ve yeterli şekilde ortadan kaldırılması için pek çok yasal düzenleme yaptık. Anayasal ve yasal reformlar yaptık, pozitif ayrımcılığı ve özellikle kadına karşı şiddetin önlenmesine dair aile içi şiddet yasasını çıkardık. Onun için bu iddiaları reddediyoruz. Türkiye, demokratik hukuk devletidir, bu çerçevede tüm yasal süreçler işlemektedir.

Teşekkür ediyorum, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, gerçekler var gerçekler, gerçeklere bakın.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Grup Başkan Vekilinin, Sayın Mevkidaşının söylediklerini... Hani reddetmek kolay da bir de hakikat var. Ben, geçen hafta -sadece bir örnek- Rosa Kadın Derneğine yönelik operasyonda on altı saat Diyarbakır Adliyesinde soruşturmayı izledim avukatlarla birlikte. 12 kişi tutuklandı, bunların 8'i kadındı ve 3.5 yaşındaki Dilgeş annesiyle beraber cezaevine gönderildi. Bu kadın derneği sadece kadın hakları mücadelesi veren, sadece kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine karşı etkinlikler yapan bir dernekti ve bu derneğin yöneticilerine sorulan soruları bizzat dosyadan aktarıyorum: 8 Mart mitingini neden tertiplediniz? Mor eylem zincirini neden oluşturdunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yasal denen yargısal süreçler var. Neticede yargı kararı verir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadınlara yönelik bu danışmanlık hizmeti niye veriliyor gibi... Hatta o kadar ileri gittiler ki dernek başkanının bir telefon "tape"sinde arkadaşı diyor ki: "Neden moralin bozuk?" "Ya savaşı var, moralim bozuk." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kolluğun ve hâkimin sorduğu soru: "Savaşa neden moralin bozuldu?" deniyor. Bu kadar absürt, bu kadar gayriciddi, bu kadar mesnetten yoksun bir iddiayla tutuklandılar. Üstelik bir böbreği olmayan, diğer böbreğiyle şu anda her an ölüm tehlikesi geçiren Dilgeş'i de annesiyle beraber cezaevine gönderdiler. Bütün kadın hakları savunucularına yönelik iktidarın tutumu budur, başka söze gerek yok. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yargı kararı verir. Türkiye demokratik hukuk devleti. Her şey hukuk önünde cereyan ediyor, suç işleyen varsa cezasını görür.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, 29/5/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından, pandemi sürecinde artan kadın cinayetleri ve kadınların maruz kaldığı şiddetin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Muhammet Naci Cinişli konuşacak. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım.

Toplumumuzun kanayan yarası kadına karşı şiddetle ilgili söz almış bulunuyorum. Coronavirüsün yayılmasını durdurmak için geniş bir zamana yayılan sokağa çıkma yasağı kararları alındıkça ev içi şiddet olaylarının hızla arttığını duyuyoruz maalesef. Dünya genelinde de aynı sebeple kadına karşı ev içi şiddetin artış gösterdiği bir süredir birçok ulusal ve uluslararası kuruluşun dikkat çektiği bir gelişme. Çin, İtalya, İspanya, Kanada gibi dünyanın pek çok farklı ülkesinde kadına yönelik şiddet vakaları artıyor. Birleşmiş Milletlerin salgın döneminde kadına yönelik şiddete dair geçtiğimiz ay hazırladığı rapora göre Fransa'da

17 Martta uygulanmaya başlanan karantinadan sonra aile içi şiddetin yüzde 30 oranında, Arjantin'de ise 20 Martta geçilen karantina uygulamasından sonra acil çağrı hatlarına ulaşan vakalarda yüzde 20 oranında artış kaydedilmiş. Ülkemizde de kadın örgütleri tarafından yapılan açıklamalarda vaka sayısında ciddi oranda artış olduğu bildiriliyor. "Evde kal, güvende kal." söylemi hayatımıza girdiğinden beri kamu başvuru hatları olan 155 ve 183 acil yardım telefon hatlarına gelen aramaların oldukça arttığını biliyoruz. "Evde kal, güvende kal." derken pandemi sürecinde pek çok kadının evlerinde güvende kalamadıklarını anlıyoruz.

Coronavirüsle başlayan karantina dönemine ilişkin özel bir durum ise şiddet gören kadınlar ve çocukların süreç sırasında şiddet failerinden kaçamaması, Türkiye'de kadına karşı şiddetin en fazla görüldüğü yerin evler olması. Pandemi öncesinde ülkemizde erkek şiddeti sonucu hayatını kaybeden kadınların yüzde 60'ı ev içinde şiddet sonucu öldürülüyorlardı. Bu demek oluyor ki Türkiye'de kadınlar evlerinde şiddetle yüz yüze. Diğer yandan ısrarlı uyarılarımıza rağmen İnfaz Yasası'yla salıverilmelerine engel olmadığımız şiddet faileri cezaevlerinden tahliye ediliyorlar; tahliyeleri ise şiddet mağduru olan kadınlara bildirilmiyor, açık cezaevlerinden izne çıkanlara denetimli serbestlik tedbiri uygulanmıyor. İnfaz Yasası'yla sokağa salınan hükümlülerin yeniden suç işlemelerinin önüne geçmemiz, kadına karşı işlenebilecek olası şiddetleri önlememiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, coronavirüs önlemleri kadınların kendilerini şiddetten koruyabilmelerinde engel oluşturmamalı. Hâkimler ve Savcılar Genel Kurulunun 30 Martta açıkladığı Covid-19 kapsamında ilave tedbirlere göre, 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarında yükümlülerin coronavirüs kapsamında sağlığı tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi, üzerinde düşünmemiz gereken bir menfi gelişme. Kolluk güçleri kadına yönelik şiddet olaylarına müdahale ve işlem konusunda uyarılmalı. Kadınların başvurularının corona salgını bahanesiyle göz ardı edilmesinin kabul edilmez olduğunun ilan edilmesi gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Aysu Bankoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, ne yazık ki kadınlar öldürülmeye devam ediyor; İstanbul Sözleşmesi'nin ve erkek şiddetinin Hükümet tarafından görmezden gelinmesinin sonucu her geçen gün artıyor.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun sadece mayıs ayındaki verilerine bakarsak 21 kadının öldürüldüğünü, 18 kadınınsa şüpheli bir biçimde ölü bulunduğunu görüyoruz. İçişleri Bakanlığı ise bu yıl 91 kadın cinayeti olduğunu savunuyor. Hikâyelerini tek tek, isim isim bildiğimiz kadınlardan oluşan veriler en az 120 cinayete ve 66 şüpheli ölüme işaret ediyor. Ne yazık ki pandemi sürecinde de artan bu şüpheli ölümlerin muhakkak aydınlatılması gerekiyor değerli arkadaşlar.

Bakın, Gülnur, Manisa'da işe giderken sokağın ortasında öldürüldü, 22 yaşındaydı. Zeynep, Muğla'da eski erkek arkadaşı tarafından defalarca bıçaklanarak öldürüldü, 25 yaşındaydı hem Gülnur'a hem Zeynep'e ve tüm kadın arkadaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

Biz, Cumhuriyet Halk Partili kadın milletvekili arkadaşlarımızla birlikte bir heyet hâlinde Kahramanmaraş'a gittik. Zeynep'in ailesinin yanına, onlara başsağlığı dileklerini iletmeye gittik. Zeynep'in acılı annesi Aruz ana "Adalet istiyorum." diye ağıt yakıyordu. "Bu ülkedeki yüz binlerce kadının sesi olmak istiyorum." diyordu ve "Benim kızımın, Zeynep'im başına gelenler başka kız çocuklarının, başka kadınların başına gelmesin istiyorum." diye haykırıyordu. Gerçekten içimiz kan ağıladı değerli arkadaşlar. Aruz ana, sen merak etme, bu ülkede herkes için en başta da kadınlar için adalet mücadelemize devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim bu konuda bir sorumluluğumuz var ve biz bu sorumluluğumuzun farkındayız. İlerleyen günlerde Muğla'ya da giderek davanın takipçisi olacağız ve desteğimiz hep onlarla olacak.

Her zaman söylüyoruz ve bir kez daha tekrarlamak istiyorum: İstanbul Sözleşmesi'ni etkin bir şekilde uygulamak zorundayız, sadece imzalamak ya da bununla övünmek yetmiyor ne yazık ki. Sözleşmenin şartlarının yerine getirip getirilmediğini de denetlemek durumundayız çünkü İstanbul Sözleşmesi yaşatır diyoruz ve 6284 sayılı Kanun da gereği gibi uygulanırsa kadın cinayetlerini önleyebiliriz diyoruz.

İsrarla vurguladığımız bir başka nokta ise kadına yönelik şiddet davalarında iyi hâl ve haksız tahrik indirimlerinin uygulanmamasıdır. Değerli arkadaşlar, devletin, herkesin olduğu gibi kadınların da can güvenliğini koruma konusunda anayasal düzeyde bir sorumluluğu var ancak bu sorumluluk atılacak somut adımlarla hayata geçirilmek zorundadır, buna ilişkin adımları Mecliste atmak bizim sorumluluğumuzdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Milletvekilleri ve siyasetler bunun için çalışmalıdır; konuyu örtbas etmek ya da halının altına süpürmek için değil, ya da karanlık, köhnemiş zihniyetleri yaşatmak için değil. AKP'li belediye meclis üyesi Zeynep'in vefatının ardından bir açıklama yaptı, şöyle söylüyordu: "Özgürlük düşkünü bir kadın ve gayrimeşru yaşantısı içinde geçen bir ölüm hikâyesi." Yazıklar olsun diyorum. Utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Yaşam hakkı ve eşitlik mücadelesi için kadına şiddete "Hayır." diyoruz, bu ülkede kadınlar kendi kararlarını özgürce alabilmeliler diyoruz. Böyle bir Türkiye'yi ise biz inşa edeceğiz çünkü bizim bir tek kadının bile öldürülmesine, şiddet görmesine tahammülümüz yok, umarım sizlerin de yoktur.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ali Özkaya, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz, bizleri ekranları başında izleyen aziz milletimiz; öncelikle, coronavirüsten, bu hastalıktan bir an önce bütün milletimizin, ülkemizin ve insanlığın kurtulmasını Yüce Allah'tan temenni ediyorum ve vefat edenlere de Allah'tan rahmet diliyorum. HDP Grubunun vermiş olduğu öneriyle ilgili de grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

İnfaz Kanunu çerçevesinde cezaevinden çıkanların kadın cinayetlerini artırdığı söyleniyor ve bununla ilgili bir araştırma komisyonu kurulması talep ediliyor. Bu kanunun başından sonuna kadar bütün çalışmalarında bulunmuş bir arkadaşınız olarak, her aşamasında emeği olan bir insan olarak bunun doğru olmadığını, haksız bir isnat olduğunu bilerek ve tamamını yaşayan birisi olarak söylüyorum. Cumhuriyet tarihi boyunca af veya infaz veya şartlı erteleme... Onlarca kanun çıktı. Bu kanunla cezaevindeki 300 bini aşan hükümlülerin içinden yaklaşık 100 bin veya üzerindeki insan cezaevinden tahliye oldu. Cumhuriyet tarihi boyunca bu kadar çok insanın cezaevinden çıktıktan sonra daha az sayıda suçun işlendiği bir dönem olmadı. Bu da bizim yaptığımız kanunun ne kadar doğru, ne kadar iyi düşünülmüş, isabetli bir düzenleme olduğunu gösteriyor.

HDP Grubu başından sonuna kadar bütün herkesin derhâl tahliye olmasını istemişti. Bu ne demekti? Eli kanlı PKK, katil terör örgütü -bütün şiddet unsurları dâhil- FETÖ dâhil bütün suçluların hepsi çıksın istiyordu; hepsi çıksın ki toplumda şiddet sarmalı artsın ve toplum bundan huzursuz olsun. Biz bunların hepsine, terör suçlarına, cinsel suçlara, adam öldürmeye bu kanun çerçevesinde asla müsaade etmedik.

İçişleri Bakanlığının yapmış olduğu tespite göre 2019 yılında beş aylık sürede 140 hanımefendi öldürülmüşken, kadını öldürülmüşken aynı dönemde bugün bu sayı 91'e düşmüş. Bu çok büyük bir rakam elbette ki ama yüzde 35 azalmış.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “Kadınımız” değil, kadın.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Keşke bir tane dahi kadını öldürülmesine ama bunu yaşayarak görüyoruz ki insanoğlu, Hazreti Adem’in çocukları Habil ile Kabil... Kabil, Habil’i öldürdü. İnsanın tamamı Kabil’in çocukları. Yani o günden bugüne kadar olan bu zulüm maalesef devam ediyor ama biz AK PARTİ olarak adam öldürmenin, kadına karşı şiddetin cezalarını artırdık, hepsinin cezasını artırdık, İnfaz Kanunu’ndaki düzenlemeleri de bu çerçevede koruduk. Dolayısıyla bu, doğru bir öneri değil.

Bir önceki yasama yılında aile bütünlüğüyle ilgili araştırma komisyonu kurulmuştu, ben de o Komisyonunun yöneticilerindim. Bütün Türkiye’yi ve hatta dünyanın değişik ülkelerini gezdik, gördük, tedbirlerimizi aldık ve 399 sayılı Rapor’umuzu da yazdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu rapordaki düzenlemelerimizin çok önemli bir kısmını kanunlaştırdık veya genelgelerde geçirdik ama yapmamız gereken elbette ki işler var. Fakat şunu unutmayın arkadaşlar, bu konuda İçişleri Bakanlığımızın aldığı önleyici tedbirler, Adalet Bakanlığımızın etkin müdahaleleri, Aile Bakanlığımızın çalışmaları çerçevesinde gerçekten, ciddi manada sayı azaldı.

“Coronavirüs döneminde tedbir alınmadı.” Bu da doğru değil. HSK’nin genelgesi burada. Meclisin çalışmasına ara verdiği, bütün kamunun, özel sektörün coronavirüs nedeniyle çalışmasına ara verdiği bir dönemde mahkemelerde nöbetçi hâkimler bu tedbirlere karar verdi ve bu tedbirlerle ilgili kararlar alındı. Elbette ki böyle önemli bir ortamda tedbirlerin daha dikkatli alınmasının arzu edilmesi son derece doğrudur, bu tedbirler de bu çerçevede alınmıştır. Adliyeler açılmıştır, hâkimler devam etmiştir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz anlamazsınız kadınların sorunlarından.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – 153 ve 183’e müracaatlarda ulaşamamış. Hakikaten bu hangi somut veriye dayanarak söyleniyor, bunu anlamak çok zor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – İçişleri Bakanlığının açıklamaları da burada. Burada da müracaatlar alınmış, müracaatlar çerçevesinde değerlendirilmiş.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sığınma evlerinin adresi...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Suçla, suçluyla etkin bir şekilde mücadele edilmiş.

İnsan eşrefimahlukattır. Kadın da erkek de çocuk da hepsi bizimdir, aile de hepsi bizimdir. Bunu korumak hepimizin, Meclisin, milletin görevidir diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Halkların Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum... (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, duyamadım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce bir cevap verseydim Başkan. Söz istemiştim, ayaktayım.

BAŞKAN – Yoklama mı istiyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Karar yeter sayısı isteyecektim. Sanırım yoklama var ama cevap vereceğim önce.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama istiyoruz, yoklama öne geçer.

Sayın Başkan, kafanızı kaldırsanız göreceksiniz ama...

BAŞKAN – Yoklama geç kaldı ama öne geçer, peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ağır ithamlar var.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Peki, karar yeter sayısı arayacağım, işlemi yapacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplantı yeter sayısı... Karar yeter sayısı nereden çıktı?

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı öne geçer ancak ben işleme başlamadan önce kalkıp kalkmadıklarını bilemiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplantı yeter sayısı istenirken karar yeter sayısı aranmaz ki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İkisini de arar.

BAŞKAN – Ben ikisinden birini yapacağım, hangisini tercih ediyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplantı yeter sayısı Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yoklama olsun.

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı arayacağım, yoklama yapacağız.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Akın, Sayın Tanal, Sayın Gökçel, Sayın Gürer, Sayın Kaya, Sayın Aydın Özer, Sayın Taşcıer, Sayın Arı, Sayın Sındır, Sayın Polat, Sayın Çelebi, Sayın Kılıç, Sayın Özkan, Sayın Özel, Sayın Kayışoğlu, Sayın Kadıgil, Sayın Bankoğlu, Sayın Özdemir.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Sisteme giremeyip pusula gönderen sayın milletvekillerinin Genel Kurul salonunu terk etmemelerini rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.52

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III - YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, 29/5/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından, pandemi sürecinde artan kadın cinayetleri ve kadınların maruz kaldığı şiddetin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Beştaş buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Biraz önce, önergemiz üzerindeki konuşmada söz istemişim ama hızlılığınız gereği bir türlü olmadı.

Şimdi, sayın hatip, bizi itham etti, dedi ki: "İnfaz paketinde -şiddet uygulayanlar vesaire bazı kategorileri söyleyerek- herkesin serbest bırakılmasını istediler ki şiddet sarmalı büyüsün." Bu, büyük bir iftira; bu, büyük bir hadsizlik; bu, aynı zamanda büyük bir haksızlık. Biz şunu dedik ve bugün de söylüyoruz: "Pandemi sürecinde kadına ve çocuğa yönelik suçlar hariç, bütün tutuklu ve hükümlüler, çeşitli adli kontrol ve benzeri tedbirlerle bir kere korumaya alınsınlar, evlerine gitsinler; her türlü yöntem olabilir. Çünkü içeride ölümle yüz yüzelere." Ve bu dediklerimiz, çok kısa bir süre içinde doğrulandı.

Sadece iki isim vereceğim: Sabri Kaya, 30'u aşkın sefer yoğun bakıma kaldırılarak öldükten sonra tahliye edildi, hasta tutuklu, mahpus. Yine, Vefa Kartal, Edirne Cezaevinde hasta hükümlüydü, o da vefat etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cenazeler çıkmaya devam ediyor.

Kadına yönelik suçlara ilişkin söylediklerinin de gerçek olmadığını biliyoruz. Bizim söylediğimizin tam tersi bir paket çıkarıldı. Çocuklu anneler arasında ve çocuklar arasında ayırım yapıldı. Bugün Dilgeç -metafor olarak- Arın 3 yaşında cezaevinde ama başka suçlardan çocuklar eve gittiler. Hasta mahpuslar arasında bile ayırım yapıldı.

Bugün Sebahat Tuncel'i, Gültan Kışanak'ı, Selahattin Demirtaş'ı, İdris Baluken'i ve daha binlerce insanı şiddetle eşdeğer ve şiddetle iletişim hâlinde göstermelerini kabul etmiyoruz, onlara aynen iade ediyoruz ve şiddetle aralarına bu şiddet ikliminde mesafe koymalarını önemle öneriyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kabul etmiyoruz.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, 2/6/2020 tarihinde Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve arkadaşları tarafından, tarım sektörünün sorunlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/6/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

ÖNERİ

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve arkadaşları tarafından tarım sektörünün sorunlarının araştırılması amacıyla 2/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1806 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 3/6/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Cengiz Gökçel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; corona virüsü, tüm sektörleri olumsuz etkiledi. Vatandaş, evine ekmek götüremiyordu, şimdi çalışacak iş de kalmadı. Esnaf perişan, işçi perişan, üretici perişan. Hele çiftçi, hepsinden beter hâlde.

Dünya tarımın önemini kavradı. Birçok ülke tarım sektörüne özel destekler veriyor, hem üreticiyi korumaya hem de tarımsal üretimi artırmaya yönelik önlemler alıyor, AKP iktidarı ise 2019'da ödenmesi gereken destekleri yeniymiş gibi anlatıyor, 2020'nin destekleme bütçesine bir kuruş bile eklemiyor. Oysa 2020 yılında Covid salgını nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Ticaret Örgütü'nün bir açıklaması var: Virüs devam ettiği sürece gıdaya ulaşım hem zorlaşacak hem de başka ülkelere temini mümkün olmayacak. Gıda ürünü ithal eden ülkelere duyurulur arkadaşlar.

Bu gerçekler ortadayken AKP tarımla alakalı ne yaptı? Yerli üretimin artırılmasıyla ilgili hiçbir yeni destek vermedi ya da bir proje üretmedi. Varsa yoksa yeni kredi, varsa yoksa yeni borç. Niçin?

Değerli arkadaşlar, çiftçilerimiz AKP'nin on sekiz yıllık iktidarında yalnız bırakıldı, piyasa şartlarında ezildi, doğal afetlerle başa çıkmadı. Üretim maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle üretimden zarar etti. Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine, Sosyal Güvenlik Kurumuna, elektrik şirketlerine, sulama birliklerine, piyasaya borçlu hâle getirildi.

Bugün "Bismillah" deyip tarlasına, bahçesine adımını atan her bir çiftçi 70 bin lira borçlu. Tüm dünya corona virüsü nedeniyle çiftçisine destek ödemesi açıklıyor, AKP borca batmış çiftçiye yüzde 9 faizle kredi vermeye çalışıyor; dolarla alım garantisi verdiği elektrik şirketlerine, hukuksuz bir şekilde el koyduğu sulama birliklerine kaynak aktarmak için yapıyor bunu. Üstelik ihracatçıya 7,25 faizle bulunan kredi, çiftçiye gelince yüzde 9 oluyor.

Değerli arkadaşlar, çiftçinin derdi borçla da sınırlı değil, Mayıs ayı içinde 46 ilimizde doğal afetler meydana geldi. Tarımsal üretimimiz olumsuz etkilendi. 15-25 Mayıs tarihleri arasında aşırı sıcaklar, hortum, aşırı yağış, don ve dolu gibi afetler ve ani hava değişimleri yaşandı. Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde aşırı sıcakların ardından fırtına, hortum afetleri,

İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde ise aşırı soğuk, dolu yağışı meydana geldi. Bu ani değişiklikler nedeniyle birçok bölgede bitkiler strese girerek meyvelerini döktü, yanma ve lekelenme meydana geldi, çok sayıda sera yerle bir oldu. Başta Mersin, Adana, Hatay, Antalya, Muğla, Aydın, İzmir olmak üzere, limon, mandalina ve portakalda aşırı sıcaklardan kaynaklanan rekolte kaybı yüzde 90'ı buldu ancak üreticiler tarım sigortası yaptırmalarına rağmen, aşırı sıcakların TARSİM kapsamında değerlendirilmemesi nedeniyle çiftçi ne yapacağını bilemez hâle geldi.

Değerli arkadaşlar, iklim değişiyor, küresel iklim değişikliğine bağlı olarak ani hava değişikliklerinin ülkemizde daha sık görülmesi bekleniyor. Tarım yönetiminin buna hazırlıklı olması, üreticiyi koruyacak ve güvende hissettirecek önlemleri bir an önce alması gerekiyor. Bunu nasıl yapabiliriz? Cumhuriyet Halk Partisinin parti programı ve seçim bildirgesi bunları tek tek anlatıyor. "Hazineye ait 2/B statüsündeki parçalı ve hisse ihtilafı olan arazide üretilen ürünlerin tamamı tarım sigortası kapsamına alınmalı, sorun çözülmeli" diyoruz. Tarım Sigortaları Kanunu değiştirilmeli, yoksul çiftçilerin sigorta primlerinin tamamı devlet tarafından karşılanmalı.

Tarım sigortasında dolu paketi, don paketi gibi ayrımlar ortadan kaldırılmalıdır. Doğal afetin ne olacağını ne çiftçi ne TARSİM yetkilileri bilemez. Mayıs ayında bu kadar aşırı sıcak ve yoğun afet yaşamayı kimse beklemiyordu. Tarım sigortası yaptırmış çiftçilerin, şu anda, başta aşırı sıcak nedeniyle dökülen narenciye ürünleri ve diğer doğal afetlerden zarar gören çiftçilerin zararları TARSİM tarafından mutlaka karşılanmalıdır. Yani TARSİM poliçesi yaptırarak kendini güvence altına aldığını düşünen çiftçilerimizin, bu mağduriyeti mutlaka giderilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Burada konuyu evirip çevirmeye hiç gerek yok arkadaşlar. TARSİM Bilim ve Danışma Kurulu sıcakların sigorta kapsamına alınması konusunda tavsiye kararı verecek, TARSİM Yönetim Kurulu kararı alacak, Cumhurbaşkanlığı onaylayacak, bu iş bitecek. Bu kadar basit. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer ülke çiftçisini, ülke insanını düşünüyorsanız bu kararı mutlaka alıp hayata geçirirsiniz çünkü geçmişte buna benzer örnekler oldu. On bir yıl ziraat odası başkanlığı yaptım, on bir yıl görev yaptığım dönemde tarım sigortalarının yaygınlaşması için elimden gelen bütün çabayı verdim. Dolu afeti oluyor, eksper geliyor, diyor ki: "Burada dolu afeti yok, fırtına zarar vermiş." Zararı ödemiyor.

Değerli arkadaşlar, burada kavram karmaşasına son vererek tabii afetlerle alakalı tek bir poliçe altında tarım sigortaları yaptırılmalı ve çiftçilerimizin mağduriyetleri bu şekilde önlenmelidir diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Sayın Başkanım, selamlamak için...

BAŞKAN – Bitirin sözlerinizi.

Buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Burada, eğer biz gerçekten yerli üretimi artıracaksak -corona virüsü de bize gösterdi- insanımızın gıdaya olan ihtiyacını kaliteli, sağlıklı ve ucuza temin edeceksek mutlaka doğal afetlere karşı çiftçilerimizi güvence altına alacağız, çiftçimizi üretimde tutacağız, çiftçi borçlarını, Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarını, banka kredi borçlarını sıfır faizle erteleyeceğiz, çiftçimize nefes aldıracağız ve vatandaşımıza bahsettiğim şekilde güvenli gıdayı tükettireceğiz.

Yüce kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tarımda 5 milyar cari fazlamız var hamdolsun yerli üretimle. Yerli üretimle 5 milyar fazlamız var. Katma değerli ürünler üretilip ihraç ediyoruz. Tarım endüstrisinde hamdolsun çağ atladık.

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Fahrettin yokuş.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi İYİ PARTİ adına saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin malumu olduğu üzere, son yetmiş beş yılda ilk defa Mayıs ayında çok yüksek ısı değişikliklerine Anadolu'muz maruz kaldı, bu sebeple de on binlerce çiftçimiz mağdur oldu. Bu hususta Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Sayın Şemsi Bayraktar Bey şunları söylüyor: "Mayıs ayı içerisinde 46 ilde etkili olan doğal afetler tarımsal üretimi olumsuz etkiledi. 15 Mayıs ve 25 Mayıs tarihleri arasında önce aşırı sıcaklıkların görüldüğü, sonrasında ise yağış, don, dolu, kırağı, aşırı soğuk, fırtına, hortum gibi doğal afetler yaşandı. On gün içerisinde gerçekleşen ani hava değişimi hemen hemen tüm bölgelerde afete neden oldu. Doğal afetler ve diğer zorlu koşullarla mücadele eden çiftçilerimiz ülkenin gıda güvenliğini sağlamaya devam ediyor. Son yıllarda iklim değişikliğinin etkileriyle üst üste yaşanan doğal afetler, çiftçimizi üretimi sürdürmez hâle getirdi. Bu şartlarda üretim yapan çiftçimiz her türlü desteği hak ediyor. Ani sıcaklık değişimi, tüm ürünlerde aşırı sıcak ve aşırı soğuk TARSİM kapsamına alınmalıdır. Afet yaşanan çiftçilerimizin kredi borçları bir yıl faizsiz olarak ertelenmelidir. Çiftçi bir taraftan uğradığı zarar nedeniyle gelir kaybına uğrarken, diğer taraftan sigorta primini ödemek durumundadır. Bu durumdaki çiftçilere destekleme ödemesi yapılmalıdır. Afet yaşanan bölgedeki çiftçilerimizin SGK prim ödemeleri, sulama ve elektrik borçları bir yıl ertelenmelidir."

Yine Ziraat Odası Başkanımız diyor ki: "Bu afetten Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Antalya, Ardahan, Aydın, Batman, Bilecik, Bingöl, Bolu, Burdur, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Elâzığ, Eskişehir, Gaziantep, Hakkâri, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kars, Kayseri, Kırklareli, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Kütahya, Mersin, Muğla, Muş, Niğde, Rize, Sakarya ve Sinop, Şanlıurfa, Tekirdağ, Tunceli, Uşak, Van, Yozgat illerimiz başta olmak üzere 46 ilimiz etkilendi."

Yine, Sayın Başkanın ifadesiyle, Akdeniz Bölgemizde narenciye, diğer bölgelerimizde ise yoğun olarak zeytinden buğdaya, patatesten kayısıya, bademden erik, armut, elma, şeker pancarına, kekik, lavanta, ada çayı, tütün, bağ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – ...kavun, karpuz, antep fıstığı, pamuk, nar, çay gibi birçok ürün zarar gördü. Bunlar defalarca mecliste ifade edilmesine, Sayın Genel Başkanımız basın toplantısıyla bunları ifade etmesine rağmen, Hükümetimiz hâlen bu hususta herhangi bir harekete geçmiş değil.

Şimdi, Konya Meram Ziraat Odası Başkanı Sayın Murat Bey bana "Sayın Başkanım, Sayın Vekilim, orada şöyle söyle: 'Çiftçilerimiz, coronavirüs süresince aynı sağlık çalışanları gibi kendilerini feda ederek sokağa çıktılar, tarım arazilerine gittiler, ölümü göze alarak ürettiler, üretmeye devam ettiler 83 milyon aç kalmasın diye ama Hükümetimizden ne bir alkış aldılar ne de bir paket açıldı çiftçiler için.' diye serzenişte bulunuyor. Vallahi haklı. Ben, çiftçilerimizi buradan alkışlıyorum fedakârlıklarından dolayı ama Hükümetinizi de vicdanlı olmaya davet ediyor, çiftçiye sahip çıkmanızı diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ömer Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son birkaç aydır 46 ili etkileyen afet olayları maalesef Urfa'yı da etkilemiştir. Urfa'da, başta fıstık olmak üzere birçok ürün üzerinde dolu yağışı ve sağanak yağış etkisini göstermiştir; dolayla birlikte fıstık ağacında bulunan yaprağıyla birlikte ürün komple gitmiştir.

Şimdi, ben, buradan bir fıstık ağacı nasıl yetiştirilir, nasıl ürüne gelir, nasıl emek verilir, biraz o boyutuyla ele alacağım. Urfa'lı vekil arkadaşlarımız var her partide onlar da bilirler. Bir fıstık ağacından, ekildikten sonra en az on beş yıl sonra ya da yirmi yıl sonra ancak ürün alınabilmektedir. Bir çocuk gibi on sekiz yıl, yirmi yıl, çiftçi o ağaca hizmet etmek zorundadır, emek vermek zorundadır, o tarlayı sürmesi gerekiyor, gübresini atması gerekiyor, ilaçlaması gerekiyor. O ağaç yirmi yaşına gelene kadar, yirmi yıl boyunca o ağacın altında çömelip o ağacı doğrultması, kaldırması bir insan ömrüne bedeldir.

İktidar ne yapıyor? İthalat politikası? Daha yeni baktım, 2020'nin ilk dört ayında 5,22 milyar dolar tarım alanında ithalat gerçekleştirilmiş, buna da "Yerli ve millî politikalar" demektedirler. Çiftçi, sizden tarım politikası üretmenizi bekliyor.

Bakınız, Viranşehir'de, Ceylânınar'da çiftçi soğan üretmiş, soğanı tarladan toplayamıyor. Pazarla üretici arasındaki o aracı unsurları kaldıracağınızı söylediniz; pazarda 4-5 lira olan soğan, gidin bakın tarlada 1 lira bile değil. Bu araçları niye kaldırmıyorsunuz ya da bu ithalat politikalarınızı niye gözden geçirmiyorsunuz? Çünkü ithalat baronlarınız var, onları zengin etmeniz gerekiyor. Kim takar yerli çiftçiyi? Kim takar alın teriyle gece gündüz çalışan emekçiyi?

Urfa ülkenin 3'üncü büyük şehridir tarım noktasında, ülke tarım topraklarının yüzde 5'ini barındırıyor. Gidin bakın, hepsi kan ağlamaktadır. Öyle hamasetle, yüksek sesle "Biz yerliyiz, millîyiz." demekle olmuyor, çiftçiyi desteklemeniz gerekiyor. Bakınız, bir doğal afet olayıdır; çiftçi ekmiş fıstığını, ürünü bekliyor, hasılatını kaldıracak, maalesef, bir doğa olayı geldi. Buna dönük bir politikanız var mı? Ya da geçen yıl 5-6 liraya, 7 liraya olan soğanın, patatesin kilosu şu an tarlada 1 liradır, Tarım Bakanlığı ne iş yapıyor? Tarım Bakanlığının bürokratlarının ülke tarımını organize ve koordine etmesi gerekmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi, lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) - Bir yıl o ürüne aşırı yüklenme var, çiftçi o ürüne yöneliyor ve arz talep dengesizliği oluyor, o ürün, maalesef, tarladan toplanmıyor, diğer yıl ise çiftçi o üründen zarar ettiği için o ürünü ekmiyor, tekrar, sonraki yıl o ürünün fiyatı otomatikman artıyor.

Biz iktidara sesleniyoruz: Çiftçinin, emekçinin, alın teri veren insanların çıkarlarını, menfaatlerini düşünün, ithalat baronlarını düşünmeyin.

İlk dört ayda 1 milyon ton buğday dışarıdan getirmişsiniz. Konya burada, Ankara burada "Buğday deposudur." diye söylüyoruz, maalesef, artık ülkede her şey ithal ediliyor. Bu noktada Hükûmetin bu politikalarını gözden geçirmesi gerekiyor, çiftçiye, emekçiye sahip çıkması gerekiyor. Gerçi kültürlerinde emekçiye, çiftçiye sahip çıkmak yoktur ama biz burada görevimizi yapıyoruz ve uyarıyoruz.

Saygılar ve selamlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yunus Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Evet, Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; tabii, tarım hepimizin hürmet etmesi gereken meşakkatli bir sektör ama ne yazık ki iklim şartlarına, çevreye son derece duyarlı, onlara açık da bir alan. Meşakkatli, sıkıntılı bir üretim yapıyor çiftçimiz ama doğal afet riski de tarımda her zaman olan bir şey. 46 il saydı milletvekili arkadaşlar, bunların birçoğunda şükürler olsun ki lokal hasarlar var, lokal sıkıntılar var. Bunlar bu yıla özgü bir şey de değil, hemen hemen her yıl bazı bölgelerde iklim şartlarına bağlı, dolu, fırtına, aşırı yağmur, sel gibi benzer sebeplerle bu tür ürün kayıplarımız olmaktadır.

Ne yapıyor Tarım Bakanlığı bu durumlarda? Çok hızlı bir şekilde tespit yapıyor. Bütün arkadaşlar aslında buna hâkimler. Hani "Hiçbir şey yapılmıyor." diyorsunuz ya, Bakanlık anında tespitlerini yapıyor, hatta şu kadar da iyi niyetli davranıyor: Onun ne kadar bir hasara tekabül ettiğini hesaplayıp hemen, anında ödemeyi yapmıyor, hasat zamanına kadar da bekliyor ki gerçek hasar miktarı ortaya çıksın. İlk tespitlerini yapıyor, valilikler acil yardım ödeneği talep ediyorlar ve bunlar kısa sürede çiftçinin eline ulaşıyor ama gerçek tespitler hasat döneminde yapılıyor ve çiftçinin hak ettiği kalan kısım da çiftçiye aktarılıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tüm çiftçileri kapsamıyor.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Şimdi, bu yıla has ayrı bir sıkıntı var saygıdeğer milletvekilleri. Aşırı ısınmadan kaynaklanan meyvelerdeki bu dökülme olayı bu yıla has bir sıkıntı. Konuşan milletvekili arkadaşlarımız da Fahrettin Bey de Cengiz Bey de söylediler, altmış yıldır böyle bir sıkıntıyla karşılaşılmamış ve görülmemiş. Hatırlarsanız, TARSİM, 2006 yılında AK PARTİ'yle geldi. Türkiye'de tarımsal alanda bir sigorta geleneği, bilgisi, donanımı yoktu. TARSİM'i biz getirdik ve hatırlayın, ilk geldiği yıl sadece dolu kapsamı içerisindeydi, bugün 20-30'un üzerinde kalem var. Yani genişleyen bir alan ve biliyorsunuz, TARSİM'de yüzde 50 devlet desteği var. Ne yazık ki buna rağmen, yıllardır anlatılmasına rağmen hâlâ, şu anda sıkıntı çekilen alanlardaki sigortalılık oranı yüzde 20 ile 30 arasındadır, bazı illerimizde de hâlen, ne yazık ki yüzde 4'ler civarındadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – TARSİM destek vermediği için çıkıyor onlar.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Daha çok anlatmamız lazım, insanımızı TARSİM sigortasından yararlandırmayı becermemiz lazım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anlatmayın, sermayeyi destekleyeceğinize tarımı destekleyin.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Şimdi, TARSİM'de kayıtlı olan, primlerini ödemiş olanların uğramış oldukları zararlarla alakalı hiçbir sıkıntı çekmeyecekleri açık. Kimler bu sıkıntıyı çekecek? Sigorta yaptırmayanlar. Yine de, buna rağmen devlet, afet kapsamında değerlendiriyor, bu tespitleri yapıyor, acil yardım ödeneğinden destek veriyor, daha sonraki hasat döneminde de kalan kısmıyla alakalı destek vermeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi lütfen.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Arkadaşlar, TARSİM -tekrar ediyorum- yüzde 50'si devlet tarafından karşılanan ve vatandaşın verdiği primin daha fazlasını afet hâllerinde vatandaşa ödeyen bir kuruluştur. TARSİM'i 2006 yılında biz kurduk, bugüne kadar toplamış olduğu primin miktarı 5,2 milyar liradır. Afetlerden dolayı vatandaşa ödemiş olduğu ne kadar biliyor musunuz? 6,5 milyar liradır. Yani TARSİM, aldığından daha fazlasını çiftçisine ödemiş olan bir organizasyondur. Ben buradan bütün çiftçimizi TARSİM sigortasından yararlanmaya davet ediyorum çünkü yüzde 50 devlet desteği burada var ve bu sıkıntılı zamanlarda... Ama şunu gene de söylemek lazım, ziraat zor bir sektördür ve devlet her zaman üreticisinin yanındadır, bütün zararları telafi edilecektir ve borçları da -sizin talep ettiğiniz gibi- ertelenecektir, taksitlendirilecektir diyor çiftçimizin tekrar yanında olduğumuzu ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bir yoklama talebi vardır, o işlemi yapacağız.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Sancar, Sayın Gökçel, Sayın Gürer, Sayın Tanal, Sayın Aygun, Sayın Özkan, Sayın Durmaz, Sayın Hancıoğlu, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Aytekin, Sayın Yılmazkaya, Sayın Ünlü, Sayın Özdemir, Sayın Arslan, Sayın Karasu, Sayın Ünver, Sayın Keven, Sayın Bankoğlu.

Değerli milletvekilleri, yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, 2/6/2020 tarihinde Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve arkadaşları tarafından, tarım sektörünün sorunlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Haziran 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 174 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin maddelerine geçilmesi kabul edilmişti.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 9’uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu’nun.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, uğultu nedeniyle ses duyamıyoruz Başkan, bizim ses duymamızı sağlar mısınız?

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Covid-19 salgını sürecinde, ülkemizde, bugüne kadar -resmi rakamlara göre- hayatını kaybeden 4.585 vatandaşımıza Allah’tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum, yatarak tedavi gören tüm hastalarımıza da acil şifalar diliyorum. Pandemi nedeniyle canları pahasına gece gündüz görev yapan sağlık camiamıza üstün gayretleri nedeniyle başarılar diliyorum.

Sayın Sağlık Bakanı “Sağlık çalışanlarımızı hep beraber alkışlayalım.” dedi. Memnuniyetle alkışlıyoruz. Bu alkışları taçlandırmak için, görevleri esnasında bu illete yakalanıp vefat eden sağlık çalışanlarımızın, askerimiz, polisimiz gibi görev şehidi sayılmalarını içeren İYİ PARTİ kanun teklifimize desteklerinizi bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, şayet bizim kanun teklifine destek vermek istemiyorsanız siz kanun teklifinizi getirin, biz canla başla destek verelim.

Yine, sağlık çalışanları ve emniyet mensupları için 3600 ek gösterge sözünüzü yerine getirmenizi talep ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 Ocak 2020 tarihinde esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilen Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi, 28-29 Ocak tarihlerinde Komisyonla görüşülmeye başlandı. Yine tam bir AK PARTİ klasiği yaşadık. Konusunda uzmanların ve hiçbir sivil toplum kuruluşunun görüşü alınmadan, katılımları da olmadan, AK PARTİ’nin “Bu teklifi ben düzenledim, noktasına dokundurmam, geçiririm.” mantığını bırakmasını, eksik ve yetersizlikleri giderme konularındaki görüş ve önerilerimize değer vermesini milletimiz adına beklemekteyiz.

24 Nisan 1914’te çıkarılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu, 14 Temmuz 1966’da 772 sayılı Yasa’yla yeniden düzenlendi.

Hükûmetin getirdiği Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu teklifinin gerekçesinde “14/7/1966 tarihli ve 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu değişen mevzuat çerçevesinde güncelliğini yitirmiş, günün hukuki ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kalmış ve ihtiyaçları karşılamaz hâle gelmiştir.” denilmekte. Oysa “Güncelliğini yitirdi.” denilen 772 sayılı Kanun’da, bekçilerin özlük işlerine ilişkin ayrı bir bölüm ve ayrıntılı düzenlemeler mevcuttu. Getirilen kanun teklifi, bekçileri genel kolluk teşkilatları bünyesine dâhil ederken, bekçilerin özlük hakları konusunda 772 sayılı Kanun’un gerisinde kalmaktadır.

Değerli arkadaşlar, hukuk normları içselleştirilmiş yönetimler, suçu, hukuk devleti ve caydırıcı yasalarla önleyebilmenin şartlarını oluşturur. Huzur ve barışın silahlı güçle değil, adalete olan güveni artırmakla kalıcı olacağını bilir. Peki, böyle olması gerekirken siz ne yapıyorsunuz? Yeni bir kolluk kuvveti yaratıyorsunuz yani silahlı gücü artırıyorsunuz. Bir ülkede güvenlik silahla değil, Hazreti Ömer gibi adaletli yönetimle tesis edilebilir.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ olarak bazı maddelerde önemli gördüğümüz eksiklikleri ve yanlışları önerilerimizle birlikte sizlerle paylaşmak istiyorum.

Teklif metninin 1’inci maddesinde geçen “çarşı” ibaresinin hukuki kapsamının belli olmaması, kanunun uygulanabilmesinin önünü kapatmaktadır. 24 Nisan 1914 ve 14 Temmuz 1966’da “çarşı” tarifi bugünkünden farklıydı, “AVM” kavramı yoktu, bu nedenledir ki “çarşı” ibaresi tanımının hukuki çerçevesi çizildikten sonra teklif metnine eklenmesi gerekmektedir.

3’üncü maddeyle, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılacak yazılı sınav sorularının Emniyet Genel Müdürlüğündeki sınav komisyonunca değerlendirilmesinde, geçmişte olduğu gibi aksaklıkların ve haksızlıkların meydana gelmemesi için optik okuyucuyla yapılması zarureti vardır. Ayrıca, sözlü yani mülakat sınavında haksızlığın ve hukuksuzluğun

(x) 174 S. Sayılı Basmayazı 2/6/2020 tarihli 93’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

önüne geçilebilmesi, itirazların değerlendirilmesi aşamasında hakkaniyetin gözetilerek yerine getirilmesi ve kamu vicdanında yara açılması için video kamera kaydı bulundurulması zorunluluğunun mutlaka yerine getirilmesi gerekir.

4'üncü maddede mahalle bekçilerinin görev ve yetkilerinin yanı sıra, göreve başlama ve atanma usulleri de düzenlenmiştir. Ancak bahse konu hüküm uhdesinde mahalle bekçilerinin görevlerini zorunlu yer değiştirme suretiyle ifa etmesini düzenleyen bir husus yer almamaktadır. Bu, ciddi bir eksiklik. Kamu görevi ifa edeceği belirtilen mahalle bekçilerinin kendi memleketlerinde ya da ikamet ettikleri bölgede görev yapmaya başlamaları veya görev yaptıkları bölgede çok uzun süre çalışmaları idare hukukunun temel prensiplerinden olan idarenin tarafsızlık ilkesine de aykırıdır. Evet, bu hâliyle yasalaşacak bir sayınlema mahalle bekçilerinin görev yaptıkları bölgede önceden bulunan şahsi ilişkileri veya uzun süre görev yapmaları sayesinde edinecekleri şahsi ilişkileri hukuka aykırı olarak kullanmalarına sebebiyet verebilecektir. Yine, bu durum mahalle bekçilerinin siyasilerle hukuka aykırı bir iletişim kanalı oluşturmalarına ve tarafsız duruşlarını kaybetmelerine neden olabilir. Kısaca, mahalle bekçilerinin de polislerimiz gibi zorunlu yer değiştirme usulüyle görev yapmaları bir zarurettir.

6'ncı maddenin (ç) bendiyle bekçilere kamu düzenini bozacak mahiyetteki gösteri, yürüyüş ve karışıklıkların önlenmesi amacıyla genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar önleyici tedbirleri alma yetkisi verilmektedir. Buradaki "önleyici tedbirler" çok muğlak ve geniş kapsamlı bir ifadedir. Bunun açık, yalın ve net olarak belirtilmesi gerekmektedir. Bu hâliyle uygulamada büyük sorunlar yaşanacaktır. Yine, bu maddenin (g) bendinde de muğlak ifadeler bulunmaktadır. Halkın sükun ve istirahatini bozan ve başkalarını rahatsız eden hâllerden kasıt nedir, bunların açıkça belirtilmesi gerekir. Bugün insanlar düşündüklerini söylemeye korkarken özel hayatlarına da müdahalenin ucu açık hâle getiriliyor. Şimdi, sormak lazım: Bu bekçiler mahalle bekçisi mi, ahlak bekçisi mi, rejim bekçisi mi? Daha şimdiden İran'daki ahlak polisi gibi davranılan hadiseleri basından okuyoruz. Kanundaki muğlaklık nedeniyle bekçilerin gece parkta dolaşanlara, yürüyüş yapanlara, işinden geç saatte çıkanlara, gece eve gitmeye çalışan kadın vatandaşlarımıza namus bekçisi gibi davranmayacağını garanti var mıdır? Kaldırılması öngörülen 1966 tarihli Kanun'un 3'üncü maddesinin (B) fıkrasının 1'inci bendinin (e) ve (f) alt bentlerinde belirtildiği üzere açık olması kanunun daha sağlıklı uygulanması bakımından büyük önem arz eder.

Ayrıca teklifimizin 7'nci maddesi Anayasa'mızın 17'nci maddesine aykırıdır. Hâlihazırda durdurma ve kimlik sorma yetkisi genel kolluk kuvvetlerinde iken tekrardan bu yetkinin genel kolluk kuvvetlerine yardımcı kolluk olarak istihdam edilen bekçilere verilmesi sakıncalı ve gereksizdir. Uygulamada basına düşen çirkin olayların yaşandığını görmekteyiz. 7'nci maddenin teklif metninden çıkarılmaması hâlinde ne yapmanız gerektiğini söyleyeyim size: (2)'nci fıkranın birinci cümlesinde yer alan "makul bir sebep" ibaresini "somut suç şüphesi" gibi daha net bir ifadeyle değiştirmeniz gerekmektedir. (3)'üncü fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "sair surette" ibaresi de çıkartılmalıdır. (4)'üncü fıkrasında yer alan "makul süre" ibaresinin de daha net ifade edilmesinin uygulama kısmında keyfiliği ortadan kaldıracak bir gerçektir. Son olarak AK PARTİ'nin teklifinde (6)'nci fıkranın birinci cümlesinde "El ile dıştan kontrol dâhil gerekli tedbirleri alabilir." deniliyor. "El ile dıştan kontrol." ibaresinin teklif metninden çıkarılması gerekiyor değerli arkadaşlar. Bu millet içinde otobüse, dolmuşa, taksiye binmeyen müteaddiyin kadınlar var; otobüse binip erkeğin kalktığı yere oturmayan kadınlar var. Polislerimizin bile uygulamadığı böyle bir şeyi bekçilerimize uygulansın diye nasıl dayatırsınız. Siz, eşinizin, akrabanızın ya da tanıdığınız bir kadının erkek bekçi tarafından elle aranmasına, dokunulmasına müsaade eder misiniz? Bu, kabul edilemez bir fiildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlar mısınız sözlerinizi, buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamlı) – Vatandaşlarımıza Anayasa'yla verilen bu dokunulmazlığı ihlal etmeden arama yapmanın bir yolu var, onu da söyleyeyim size arkadaşlar. Kanunda "Üst araması dedektörle yapılır." deseydiniz, bekçilerimize üst arama dedektörü vererek bu infial yaratacak uygulamanın da önüne geçerdiniz. Mesele bu kadar basit ama söylediklerimizi dinleyen var mı?

9'uncu maddede bahse konu genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak üzere atanan bekçilerin, genel kolluk kuvvetleri kadar silah kullanma yetkisine sahip olmasının sakıncalı olacağı öngörülmekte olup silah kullanma yetkisi ancak somut olayla orantılı olacak şekilde ve zaruri görülen hâllerde verilmelidir.

12'nci maddede çalışma saatleri 40 saat olarak belirtilmektedir. Hemen akabinde yine "Emniyet ve asayiş gerektiği durumlarda haftada bir gün istirahat verilmesi kaydıyla bu süre artırılabilir." denilmekte. 40 saatlik çalışma süresini 6 güne böldüğümüzde 6,6 saat çalışması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamlı) – Oysa 2'nci fıkrasında "Günlük çalışma saatleri esas olarak güneşin batışı saatinden doğuşu saatine kadar olan zaman dilimini kapsayacak şekilde düzenlenir." deniyor, bunu da ortalama 11 saat olarak değerlendiresek bir gün istirahat verdiğimizde 6 gün 66 saat çalışma hükmü getirilmiş oluyor. Aslında, bekçi kardeşlerimiz bu yasaya göre istenildiği zaman 66 saat çalıştırılabilecek. Dolayısıyla, bunun adaletsiz bir çalışma getireceğini düşünüyorum. Bunun daha gerçekçi bir şekilde düzenlenmesi, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerine göre hareket edilmesi gerekir.

Yine 12'nci maddenin (3)'üncü fıkrasında bekçilere kamu düzeni ve güvenliğiyle ilgili yetki veriliyor. Kamu düzeni ve güvenliği yetkisi hâlihazırda emniyet güçlerimizdeyken bu yetkinin bekçilere de verilmesinin sakıncalı olduğunu belirtmek istiyorum.

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ümit Yılmaz.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 14 Temmuz 1966 tarih ve 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun yürürlükten kaldırılarak yeniden düzenlenmesi için hazırlanan kanun teklifinin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve bizleri televizyonları başında seyreden yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce dün Siirt ilimizin Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucunda şehit olan kahraman jandarmalarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve yüce Türk milletine başsağlığı diler, başta Düzceli hemşehrim Şuayip Gönül olmak üzere aynı kazada yaralanan askerlerimize acil şifalar dilerim.

Değerli milletvekilleri, demokratik toplumlarda kolluk kuvvetlerinin önemi insan hak ve hürriyetlerinin korunmasında, vatandaşların kendini güven içinde hissetmeleri ve mesken emniyeti açısından gün geçtikçe artmaktadır. Güvenlik hizmetleri ilgili kuruluşlarca verilirken vatandaşların beklentileri yönünde şekillendirilmesi, halka yakın, halkın problemlerini sahada çözebilecek ve caydırıcı olarak yapıların kurulması veya kurulu yapıların buna göre etkinleştirilmesi gerekmektedir.

Bekçilik teşkilatı Türk toplumunun Osmanlı İmparatorluğu zamanından beri var olan kurumlarından biridir. 1914 yılında bekçilik uygulaması yasalaşarak kurumsal hâle gelmiştir. 1923 yılında cumhuriyetin ilanı ile beraber hizmetlerine devam eden bekçilik teşkilatı, 1966 yılında çıkarılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'yla il özel idaresine bağlı yardımcı bir kolluk kuvveti

hâline getirilmiştir. 1976 yılında yapılan değişiklikle il özel idaresinden alınarak Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatına bağlanan bekçilik kadroları 2008 yılıyla beraber yardımcı hizmetler sınıfından Emniyet hizmetleri sınıfına geçirilmiştir. Bu geçiş döneminde kadro sayılarında azalma veya kesinti olmuşsa da Türk toplumunun içinde asayişin ve güvenliğin sağlanmasında bekçilerimiz her zaman hizmet eder hâlde olmuşlardır. 2008 yılında yardımcı hizmetler sınıfından alınarak 5757 sayılı Kanun'la Emniyet hizmetleri sınıfına dâhil edilen Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu sizler de takdir edersiniz güncellenmesi gereken bir kanundur. Aradan geçen 54 yıl içinde şehirlerdeki hızlı nüfus artışlarının yanı sıra şehirlerin yaşam şartlarında, sosyokültürel durumlarında, fiziki şekillerinde değişiklikler yaşanmıştır. Bunların yanı sıra değişen mevzuat çerçevesinde güncelliğini yitirmiş olan, günün hukuki ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kalmış, günümüz ihtiyaçlarına karşılık veremeyen güvenlik anlayışının değiştiği günümüzde Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun düzenlenmesi inkâr edilemez bir gerekliliktir.

21 yıl ara verdikten sonra 2016 yılıyla tekrar alımına başlanan çarşı ve mahalle bekçilerinin sayısında anlamlı bir artış meydana gelmiş, İçişleri Bakanlığımızın planlarına göre de gelmeye devam edecektir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre 2016 yılına gelindiğinde çarşı ve mahalle bekçilerinin sayısı 1.527'ye kadar düşmüştür. 2016 yılı itibarıyla alımların başlaması neticesinde günümüzde sayı 70'i kadın olmak üzere 28.246 adede ulaşmıştır. Hazırlanan kanun teklifiyle bekçilerin görev alanları halka yardım, önleyici ve koruyucu görev ve yetkiler, adli görev ve yetkiler olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. Görev alanları dâhilinde son yıllarda sayıları artan ve görev yapmaya başlayan bekçilerin, Emniyet teşkilatında önemleri ve hizmetleri de aynı oranda artmıştır. Eski Kanun'a göre hizmet yapmalarına rağmen, bekçilerin sayısındaki anlamlı artışla son bir yıl içerisinde evden hırsızlık vakaları günde ortalama 282'den 151'e düşerek yüzde 47'lik bir azalma sağlandığı İçişleri Bakanlığının yaptığı tespitlerde görülmüştür.

Burada birkaç münferit olayı baz alarak 30 bine yakın personeli olan bekçilik teşkilatını karalamaya yönelik açıklamaları doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum. Her meslekte yanlış yapan insanlar olmuştur ve olacaktır. Önemli olan, bu hataları yapanların adalet önünde hesap vermeleridir.

Değerli milletvekilleri, son günlerde kamuoyunu meşgul eden Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu hakkında en çok konuşulan ve tartışılan konuların başında yeni bir kolluk kuvveti oluşturulduğu iddiası gelmektedir. Oysa gerek 1966 yılında çıkarılan Kanun'da 2008 yılında yapılan değişiklikle gerekse yeni hazırlanan teklifin 2'nci maddesinde bekçilerin kolluk kuvvetine yardımcı sıfatı belirtilmektedir. Kanun'da bile yazılan sıfatına rağmen, bir kişiye bağlı yeni bir kolluk kuvveti oluşturulacağına dair dayanaksız iddialar kafa karışıklığı oluşturmaktan başka bir şeye yaramayan safsatalardır.

Dün burada konuşan bir hatibin yaklaşımına göre, bu kanun teklifini kendileri getirse olurmuş ancak Cumhurbaşkanlığı'nın bir ortağı getirince olmazmış türünden yaklaşımları doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum.

Komisyon görüşmelerinde en çok tartışılan konuların başında gelen bir diğer konu da bekçilerin eğitim seviyeleriyle alakalı yapılan değerlendirmeler olmuştur. Bu konu hakkında yapılan tespitlere göre yeni alınan bekçilerin eğitim seviyelerinde karşımıza çıkan tablo şu şekildedir: Alınan çarşı ve mahalle bekçilerinin eğitim durumu yüzde 61'i lise, yüzde 16'sı yüksekokul, yüzde 20'si üniversite mezunu şeklindedir. Yeni alınan çarşı ve mahalle bekçilerinin eğitim durumuna baktığımızda, İçişleri Komisyonunda görevli bir milletvekilinin dediği gibi cahil sürüsü olmadıkları bu veriler ışığında görülmektedir.

Komisyonunda tartışılan konulardan biri de çarşı ve mahalle bekçilerinin mesleki eğitim sürelerinin kısalığıyla alakalıdır. Bu konuda Emniyet Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre bekçilerin eğitim süreleri mesleğe başlamadan önce Polis Akademilerinde üç ay eğitim almakla başlamaktadır. Bu eğitim süresinin arkasından atandıkları yerde göreve başlamadan önce iki ay daha eğitim alarak göreve başlamakta oldukları Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ifade edilmiştir. Çarşı ve mahalle bekçilerinin görevi süresince alacakları meslek içi eğitimlerin devam edeceği yine bu ifadelerin içerisinde geçmektedir. İç güvenlik gibi önemli bir birimin parçası olacak olan çarşı ve mahalle bekçilerinin önemli bir zaman diliminde eğitim aldıkları görülmekteyse de meslek içi eğitimlerinin ihmal edilmeden tamamlanması oldukça önemlidir.

Komisyonunda en çok tartışılan konuya çarşı ve mahalle bekçilerine üst arama yetkisinin verilmesiydi. Bu konuda hazırlanan teklifin madde gerekçesinde kullanılan ifadelerin yanlışlığı Komisyonunda tartışılmış ve teklifin ilgili maddesi yani 7'nci madde önce tekliften çıkarılmış sonra gerekçe de kullanılan irite edici kelimeler çıkarıldıktan sonra tekrar teklife konulmuştur. Gerekçe de düzeltilme yapılması doğru bir yaklaşım olmuştur. Üst arama yetkisi her ne kadar kanunla düzenlenmiş olsa da keyfî uygulama yapılamayacağı makul bir sebep dâhilinde üst araması yapılabileceği 7'nci maddede ifade edilmiştir. Getirilen kanun teklifiyle çarşı ve mahalle bekçilerinin kolluk hizmet ve görevleri dışında çalıştırılmayacağı belirtilmiş, çalışma saatleri haftalık 40 saat olarak düzenlenmiştir. Ayrıca getirilen teklifle çarşı ve mahalle bekçilerinin disiplin, ödüllendirme ve performans değerlendirme işlerinde istihdam edildikleri kolluk kuvvetine göre Emniyet ya da Jandarma hizmetleri sınıfı mensuplarına uygulanan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Tabii, Sayın Bakan Yardımcımız şu anda burada yok ama ben bekçilik kanunuyla alakalı olmasa da gene İçişlerini ilgilendiren birkaç konu hakkında Sayın Komisyonumuza teklifte bulunmak istiyorum. Sayın Başkanım, biliyorsunuz geçen yıl B grubundan A grubuna geçişlerde komiserlerimizin yaşadığı mağduriyeti çıkarttığımız kanun teklifiyle gidermiştik, kanunlaştırdık. Ancak son yayınlanan yönetmelikle kanunun çıktığı andan itibaren uygulanacak olan düzenleme geriye dönük hak kayıpları yaşanmasına sebep olmuştur. Bu personel tecrübesiyle ve bilgi birikimiyle Emniyet teşkilatına hizmet etmekte ve katkı sağlamaktadır. Bu mağduriyetin hukuki yollar aranmadan giderilmesi ve A grubuna geçen bu komiserlerimizin geriye dönük haklarının iadesi doğru bir uygulama olacaktır diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Bir diğer konu da Suriyeli mülteciler için kurulan kamplarda çalıştırılmak üzere alınan güvenlik ve temizlik görevlileriyle alakalıdır. Bu işçiler, 2018 yılında taşeron kadroya alınarak doğru bir uygulama yapılmıştır. Göreve alındıkları dönemde sosyal durumları ve yaşları gözetilmeyen bu personel kampların kapanmasıyla beraber ülkenin çeşitli İl Göç İdarelerinde geçici olarak görevlendirilmektedir. Asgari ücretle geçinen bu personelimizin evi, ailesi ve kurulu düzenleri yaşadıkları illerde olduğu için zor durumda kalmışlardır. Bu kardeşlerimizin sorununun çözümü için yapılacak çalışma bellidir. Personel eksikliği olan İl Göç İdarelerine ihtiyacına göre personel alınması -ki bu rakam 1.500 kişi civarındadır- bu personelin, yine memleketlerinde kalacak olan personelin valilik kadrolarında bulundukları bölgelerde değerlendirilmesi hem vatandaşlarımızın mağduriyetini önleyecek hem de 1.500 kişiye yeni istihdam sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Selamlıyorum Başkanım.

Değerli milletvekilleri, bu değerlendirmeler ışığında yeniden düzenlenen Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun gerekliliği ortadadır. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak getirilen Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nu desteklediğimizi ve Genel Kuruldan geçmesi için elimizden gelen desteği vereceğimizi bilmenizi istiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve

AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Toğrul... (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı burada saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, mevcut yasa teklifi getirildiği dönem itibarıyla gerçekten manidar bir dönemdir. Türkiye genelinde, kolluğun yurttaşlara uyguladığı açık şiddetin her geçen gün arttığı bir dönemde bu teklifi görüşüyoruz. Daha geçen ramazan ayında kolluğun yurttaş yönelttiği şiddetini ortaya koyan onlarca görüntüyle karşılaştık. Mardin Nusaybin, Ankara Etimesgut, Tekirdağ Çorlu, İstanbul'da Kadıköy, Sultanbeyli, Eyüpsultan, Zeytinburnu, Adana, Şırnak Cizre'de, Gaziantep'te otoban gişelerinde yaşanan polis ve bekçi şiddetine dair ortaya çıkan görüntüler Türkiye'de kolluğun açık şiddetini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

Türkiye İnsan Hakları Vakfının 11 Mart-11 Mayıs arasında yaşanan hak ihlalleri raporuna göre tedbirlere uymadıkları gerekçesiyle 61 kişi polis ve bekçi şiddetine, işkence ve kötü muameleye maruz kalmış, deyim yerindeyse sokaktaki işkencenin kurumsallaştığı bir dönemden geçiyoruz. Bekçilik müessesesinin hukuki tarihçesine baktığımız zaman Türkiye, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Yasası'yla ilk olarak 1966 senesinde tanışmış, daha sonra 2008 yılında aynı Kanun'da yapılan bazı değişikliklerle bekçiler, yardımcı hizmet sınıfından Emniyet Hizmetleri sınıfına geçirilmiş ve o zaman yetkileri bir miktar da olsa azaltılmıştır. Ta ki 29 Nisan 2017 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 690 sayılı KHK'yle 7 bin yeni personel alımı hayata geçirilene kadar, deyim yerindeyse dönemsel olarak uyutulan bu müessese ne zaman iktidar tarafından ihtiyaç duyulursa pişirilip tekrar toplumun önüne getiriliyor. Peki, iktidar neden yardımcı kuvvetlere ihtiyaç duymaktadır? Zaten hâlihazırda başka devletlerin ordudaki personeli kadar polis ve İçişleri Bakanlığına bağlı kamu görevlisi bulunmaktadır. Dahası, Türkiye'de her 185 yurttaş 1 polis düşüyor. Bu sayıya bekçilerin de eklenmesiyle iktidarın savaş politikasının takip edilmesinden başka bir şey akla gelmiyor.

Genel kolluğa bağlı yardımcı statüdeki bekçiler, sunulan yeni kanun teklifiyle, genel kolluğun hemen tüm yetkileriyle donatılmış. Bu durumda sorulması gereken soru şudur: "Genel kolluk varken, hemen hemen de aynı yetkilerle donatılmışken alternatif, daha doğrusu paralel bir kolluk rejimi oluşturmanın amacı nedir?" Bu soru, ne teklifin genel gerekçesinde ne de madde gerekçelerinde tatmin edici bir şekilde cevaplandırılmamıştır.

Bu devasa büyüklükteki kolluk sayısının yanında yardımcı kuvvetlere ihtiyaç duyması, iktidarın açık bir şekilde siyasal programını devreye koymasındır. Nitekim, tarihte sıkça görüldüğü gibi iktidarlar, halk nezdinde meşruiyetini yitirdiğinde, yardımcı kuvvetlerin oluşması ve palazlanmasına zemin hazırlamıştır. Toplumsal yaşam bir gerilim sahasına dönüştürülmüş, hak ihlalleri, iktidar kaynaklı şiddet ve ölüm üretmiştir.

AKP, 2015 Haziran seçimlerinde tek başına iktidar olma yetkisini kaybettiği süreçten sonra demokratik ve meşru halk iradesine saygı duymak yerine gittikçe otoriterleşmiştir; hukuk dışına çıkmış, evrensel hukuk ilkelerini, demokratik hak ve özgürlükleri adım adım yok saymış ve çiğnemiştir. Bugün de iktidar, kendi iktidarını ayakta tutmak ve ömrünü uzatmak için şiddet üretmektedir. Hiçbir liyakat gözetmeksizin iktidar partisi teşkilatları ve bazı derin güç odakları tarafından hazırlanan listelerle işe alınan bekçiler, tek adamın güvenliğini sağlayabilir ancak bu tarz girişimlerin iktidarın toplumsal muhalefetten duyduğu güçlü korkudan kaynaklandığını da unutmamak gerekir. Oysaki iktidar, kendi ürettiği kötücül politikalarıyla toplum içerisinde büyük bir güvenlik sorunu yaratıyor. İktidarın kendi varlığı başına bir güvenlik problemi olmuştur. Bu yasa teklifi yargısız infazlara, aşırı ve gereksiz güç kullanımı sonucu yaşanacak ölümlere davetiye çıkarmaktadır. AKP-MHP ittifakı gitgide otoriterleşen güvenlik paradigmasıyla aynı hızda tüm hak ve özgürlükleri yutacak, ortadan kaldıracak şekilde kolluk kuvvetlerinin yetkilerini genişletiyor. Yurttaşların iktidardan duyduğu hoşnutsuzluk arttıkça iktidar her gün yeni bir baskı düzeni ve denetim mekanizması getiriyor. Türkiye'de giderek otoriterleşen bir siyasi yapıya dönüştüğü için hiç kuşku yok ki güvenlik güçleri de otoriterizmin en belirgin görüntüsü hâline geliyor. Bugün ortaya çıkan manzarada otoriterleşmeye yönelik ortaya çıkan siyasal söylemler kolluk kuvvetlerinde vücut buluyor; iktidar, söylemleri sertleştikçe, kutuplaştırıcı ve ayrıştırıcı dil kullandıkça bundan cesaret alan kolluğun şiddeti de aynı oranda artıyor. Üzerine üniforma giyen herkes kendini devlet olarak görüyor; bu anlamda, devletin zor kullanma gücünün bir üniformayla kendilerine verilmiş olduğunu zannetmiyorlar. Yurttaş vuruyor, "Ben devletim." diyor yani "Devlet vurabilir." diyor. Devlet vuramaz değerli arkadaşlar, devletin vurmasının kaynağı hukuktur. Devlet infaz edemez, ancak hukuk çerçevesinde cezalandırabilir. Bu Meclis ne zaman güvenlik nedeniyle bir düzenleme yapsa bu, topluma hak ihlali olarak geri dönüşüyor.

Bu teklif bizim için ne ifade ediyor, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Polisin yetişemediği yerde bekçinin şiddeti ve kötü muamelesiyle, işkencesiyle karşılaşacağımızı ifade ediyor. Bugüne kadar "zabitanın yardımcı kuvveti" olarak adlandırılan bekçiler teklifin yasalasmasıyla birlikte "polisin yardımcı kuvveti" olacaktır; polisle aynı haklara sahip, hem de silahlı. Ülkedeki silahlı personel sayısı 443 bine çıkacak, bu da her 180 yurttaştan 1'ine 1 polis düşmesi sonucunu doğuracak.

Peki, güvenlik görevlisi sayısı arttıkça suç düşüyor mu değerli arkadaşlar? Hayır; tam tersine, bu kez de güvenlik personellerinin şiddetiyle karşımıza çıkıyor. Türkiye "demokratik hukuk devleti" anlayışından uzaklaştıkça kolluk güçlerinin şiddeti de her geçen gün ona paralel olarak artıyor, şiddet olaylarını azaltmak istiyorsak başta yapmamız gereken demokratikleşmeyi sağlamaktır. Yapılması gereken gerçek bir hukuk devleti ilkeleriyle yönetilmektir; yoksa, şu anda verilen görüntü tipik bir polis devleti görüntüsüdür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidara geldiği dönemde AKP'nin işkenceye sıfır tolerans söylemi ve iddiası maalesef çökmüştür. Ancak şimdi makamların yerine geçerek, adli makamların yerine geçerek ve yargıyı da tehdit aracı olarak kullandıkları bir süreçte görüntülerde gördüğümüz gibi kolluğun şiddet uygulamasında herhangi bir engel yok, siyasal otoritenin koruyucu şemsiyesi ve yargının cezasızlık tutumu bütün bu şiddeti sıradanlaştırıyor. Suç işleyen kolluk meslektaşları, amirleri, teşkilatları ve siyasal irade tarafından kollanacaklarından emin bir şekilde hareket ediyorlar. Bunu bildikleri için yurttaşlara, milletvekilleri dâhil olmak üzere, cesaretle saldırabiliyorlar. Aslında kolluk şiddeti hep vardı, hatta bazen infazlara da dahi dönüşebiliyordu.

Bu yeni değil, bize göre bu durumun iki nedeni var, biri cezasızlık, diğeri de özellikle İçişleri Bakanlığının tavrı ve tarzında olmak üzere siyasal iktidarda yaşanan bu şiddete yol verme tavrıdır. Eskiden işkence ve kötü muamele kapalı mekânlarda yapılır ve duyulması istenmezdi. Fakat uzun bir süredir yeni rejimin vizyonu ve yüzü anlaşılın, korku iklimi hâkim olsun diye görünür bir şekilde yapılıyor. Çünkü iklimini hâkim kılmamanın aracı, korku iklimini hâkim kılmamanın aracı olarak iktidarın son olarak çözümü ise bekçilik yasa teklifini kanunlaştırmak. İktidarınız, toplumda yarattığı öfkeden korkuyor, "Ben bu öfkeyi ancak şiddetle bastırabilirim." diye düşünüyor. Bu şiddet politikası aslında toplumu yönetemeyen, kriz yaşanan ülkede iktidarın topluma göz dağı vermesinden başka bir şey değildir. İktidar öyle bir milis kuvveti yaratıyor ki Almanya, Fransa, Ukrayna, İsrail gibi ülkelerin ordularından daha büyük bir polis ve bekçi gücü yaratıyor.

Değerli milletvekilleri, toplumu kuşatan insan hakları ihlallerine kılıf hazırlayan bütün yasalarda yapıldığı gibi bu yasada

da bir sis perdesi yaratılarak yaratacağı sonuçlar toplumdan gizlenmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Örneğin, bekçiler, yolda hastalanan, kazaya uğrayan ve genel durumu itibarıyla yardıma ihtiyacı olanlara yardım edecekmiş, istismara uğrama riski taşıyan kadın ve çocukları, engellileri de en yakın kolluk birimlerine teslim edecekmiş. Peki, gerçek böyle mi? Kameralar önünde bel kıran, kol kıran, yumruk atan hatta kurşun dahi sıkın kolluk kuvvetlerini görünce bunun hiç inandırıcı bir tarafı kalmıyor.

Aslında bu kanun teklifiyle hedeflenen her mahallede her sokakta bir ahlak bekçisi yaratmaktır. 2020 yılı itibarıyla iktidarın bir beka kalkanına ihtiyaç duyması tesadüf değildir çünkü Türkiye halkları, AKP iktidarının politikaları sebebiyle ciddi bir ekonomik ve siyasi kriz yaşıyor. Bir yandan yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımındaki adaletsizlik, geçim sorunu gibi ekonomik kriz derinleşiyor, diğer yandan ise Kürtlerin, Alevilerin, kadınların, gençlerin demokratik hak taleplerine karşı iktidarın her türlü şiddet aracını devreye koyması siyasi krizi derinleştiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bağlıyorum, son birkaç cümle Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Geldiğimiz noktada, Türkiye’de siyasi iktidar ile toplum arasındaki gerilim had safhaya çıkmış durumdadır. Bu karanlık dönemden çıkışın yolu “daha fazla güvenlik” bahanesine sığınarak militarizasyonu artırmak değil, aksine demokrasiyi güçlendirmek, özgürlükleri artırmak ve adaleti tesis etmekten geçer. O açıdan, bu bekçi yasası buna hizmet eden bir yasa değil. Biz buna karşı muhalefet edeceğimizi şimdiden ifade ediyoruz. Umut ediyoruz ki Hükümet, bu tür güvenlikçi politikalarından vazgeçer, demokrasiyi, adaleti seçer ama çok da ümitvar olmadığımızı kamuoyuna buradan duyurmak isterim.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Erkan Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkında söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle acil olarak gelen bu bekçi kanunundan önce yaşadığımız pandemi sürecinde sağlıkçılarımızın –bende bir sağlıkçı, eczacı olarak– doktorların, hemşirelerin yaşadığı sıkıntıları en önce burada konuşsaydık. Ben bu salgın süresinde, bu hastalıktan ölenlerin en azından meslek hastalığı kapsamına alınıp öyle işlem görmesi ya da iş kazası kapsamına alınıp geride kalanlarının bir teselli olabilmesiyle ilgili bir kanun teklifi vermiştim. Onları konuşsaydık burada çok daha anlamlı ve ülkenin geleceğiyle daha bağlantılı olurdu. Ancak Hükümet, iktidar öncelikle bekçilik kanununu getirdi. Şimdi oraya gelelim.

Bu kanunu biz komisyonda 28-29 Ocak tarihinde 4 ay önce görüştük, çekincelerimizi belirttik. Bazı maddelerde iktidar partisinin komisyon üyesi kadın milletvekillerinin katkısıyla da metinden çıkarttık ancak sakıncalı olanları da halâ anlatmaya devam ediyoruz. Bu niye geldi? 66 yılında çıkan bir kanun, 772 sıra sayılı. Genel gerekçede yazmışlar: “Günün gereksinimlerine uygun yapmak için bunu getirdik.” denilmiş. Ancak şöyle bir baktık bu kanun ne oldu da durup dururken ülkenin gündemine geldi diye. 4 Haziran 2018 tarihinde İçişleri Bakanı -Sayın Bakan Yardımcısı da buradaydı ama içeride sanırım- mahalle ve çarşı bekçilerinin yemin töreninde bekçilere hitaben diyor ki: “Sayın Cumhurbaşkanımız ‘Gece yattığımızda eskisi gibi bekçi düdüğlerinin seslerini duyarak uyuyalım. Halkımız da bunları duyarak uyusun.’ diyor.” Ve Sayın İçişleri Bakanı Soylu da kendi ifadeleriyle o 2018’deki yemin töreninde bunu bir emir telakki ettiğini ve derhâl kanunu hazırlayıp getireceğini söylüyor, ardından da bu kanun önümüze geliyor. İşte size alın yeni sistem; Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. Yukarıdan saraydan bir emir, aşağıda dahiliye nazırı emri hemen telaki edip kendisine görev bilip yerine getiriyor ve normal bir hukuk devletinde olması gereken süreçler yerine bir kişinin isteği emir telakki edilip koca Mecliste bunlar görüşülüyor. Kaldı ki şu anki 1.100 odalı saraydan bekçi düdüğünün sesi nasıl duyulacak, onu da bilemiyorum.

Şimdi, biz bunları konuşurken, orada birtakım olaylar konusunda çekincelerimizi anlatırken bu kanun teklifi önümüze geldi. Şunu da belirtmem gerekir: Biz Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’ne temelinde karşı değiliz çünkü bakıyorum, dünden beri yandaş basında sanki Cumhuriyet Halk Partisi buna karşı. Bekçiler ile partimizi karşı karşıya getirmeye çalışan bir anlayış söz konusu, onun altını çizelim. Biz, kanun teklifinin içerisindeki bazı sakıncalı maddelere karşıyız.

Sayın İçişleri Bakanlığı hazırlamış, bize, Komisyon üyelerine bir kitapçık göndermiş. Bilmiyorum bunu kendisi gördü mü, inceledi mi ama ilk sayfasında da bekçileri işlem yaparken gösteren bir fotoğraf koymuş. Bakın, burada ne yapıyor bekçi, biliyor musunuz? Vatandaşa kimlik soruyor. Hâlbuki bu kanun teklifinin gelme sebeplerinden biri İzmir’de açılan bir davada ve Mardin Artuklu’da açılan bir davada mahkemenin “Bekçinin böyle bir görevi yok kardeşim, sen kimlik soramazsın.” demesi ve vatandaş lehine karar vermesi. Bu kanun teklifi daha Genel Kuruldan geçmeden, Resmî Gazete’de yayınlanmadan, İçişleri Bakanlığı gönderdiği kitapçıkta, bekçinin aslında usulsüz bir iş yaptığını, kanuna aykırı bir iş yaptığını fotoğrafıyla da belgelemiş. Bilmiyorum Sayın Bakan bunu gördü mü, inceledi mi ya da bunları kim yaptı, belli değil.

Yine gelelim bu kanun teklifiyle ilgili yapılan diğer şeylere. Bakın, memlekette asıl gündem şu anda ne? İş, aş, işsizlik, enflasyon, ekonomi... Burada bütün milletvekilleri 10 telefon alıyorsa, 9’u işle ilgili, hepimiz yaşıyoruz. Ancak, ülkede geldiğimiz nokta şu arkadaşlar: Türkiye’de iş bulmak için 3 tane kuruma gidebiliyorsunuz. Nereler? Bir tanesi polislik, diğeri uzman çavuşluk, bir diğeri de yeni düzenlemeyle bekçilik. Gene rakam vermiş, 29 bin bekçi işe almışlar -ocakta Komisyonunda bu 22 bindi, bu dört ayda 7 bin daha alınmış- bunların yüzde 20’si -5.484’ü- üniversite mezunu. Yani biz üniversiteleri açtık açtık, insanları doldurduk, bunlara iş vereceğimize, kendi alanlarında iş yaratacağımıza ne yaptık? “Kardeşim, sen git ya bekçi ol ya polis ol ya da uzman çavuş ol.” diyoruz ama biz bilimi, teknolojiyi, ilimi, irfanı kullansaydık ne olabileceğine bir örnek vereyim: İsmet İnönü’nün torunu bir oyun şirketiyle 1,8 milyar dolara Amerika’ya satış yaptı. Bu ne demek biliyor musunuz, 1,8 milyar dolar? 10 milyar TL yaklaşık girdi sağladı. Yani, o gençleri siz burada güvenlikçi hizmetlere sunacağınıza bilimi, akli, ilimi, irfanı... Atatürk’ün “Benimle ilim arasında tereddütte kalırsanız ilimi tercih edin.” dediği gibi, onu tercih edenlerin de ülkeye nasıl katkı sağladığını... Tek bir satış ki Türkiye’nin bugüne kadar yaptığı en büyük satış ve ihracat olan bir oyun şirketi. O da kimin? Rahmetli İsmet İnönü’nün torununun. O yüzden bunları bırakalım da gerçekten ülkenin neler yapması gerektiğine odaklanalım.

Şimdi, biz her çıkan konuşmacıyı dünden beri izliyoruz. Ne anlatıyor? İzmir’de şu oldu, Çorlu’da bu oldu, Mardin’de bu oldu, Bursa’da bir bekçinin karıştığı olayda mahkeme bekçiyi dokuz ay mahkûm etti. Gene İçişleri Bakanlığı bürokratları sağ olsun güzel bir çalışma yapmış. Arkadaşlar, diyor ki: Bekçilerin şüpheli olarak karıştığı olay sayısı 1.028. Basına yansıyan 5-10 tane ama... Bu bekçiler 2018 yılından beri aktif olarak görev almaya başlamış, 66 yılından beri kanun var ama. Bu arada 1.028 tane de şüpheli olaya karışmış. Peki, niye bu böyle oluyor? Yüzde 20’si üniversite mezunu ancak işe alım -Komisyonda da görüştük- İçişleri Bakanlığının yapacağı bir sınavda 50 puan alma şartına bağlı. 50’yi aldınız yazılı sınavda, sonra mülakat, sağlık raporu, spor, daha sonra kırk bir günlük bir eğitim; kırk gün ile kırk beş gün arasında. Bunu ne olarak veriyorsunuz? Beline silah veriyorsunuz “Çık kardeşim sokakta nasıl istiyorsan, yetkin olmamasına rağmen kimlik sor, makul sürede istediğini alıyorsun...” Senin görevin bunlar değil. Bu yetkileri verdiğin zaman da asıl kolluk kuvvetlerinin yapması gereken işi adam kendine vazife ediniyor. Ve

kolluk kuvvetlerinde sayı ne? 500 bine yakın polis, 60 bine yakın korucu, gene 500 bine yakın özel güvenlik kuvvetleri, özel görev yapan, beline silah alan güvenlik güçleri var. Yani 1 milyona yakın silahlı bir kolluk varken yetmiyor, şu anda 30 bin olmuş, 40 bin mi, 50 bin mi alacak, ne olduğu belli olmayan bir sayıya doğru giden kolluk güçleri.

Yani bizim burada konuştuğumuz... Sanki biz bekçilik müessesine karşıyız, Cumhuriyet Halk Partisi bunların tamamen karşısında, istemezükçülük yapıyor gibi bir algı yaratılıyor, bunun altını çizelim. Bu kanunun içerisinde üç dört tane madde var ki çok basit -Grup Başkan Vekillerimiz, bakan yardımcısı, Komisyon üyeleri orada konuşuyor- düzeltelim, hep birlikte çıkalım ve bizim o çocukken bildiğimiz mahallenin bekçi amcasına, herkesin tanıdığı, bildiği o yere geri dönelim. Bunu yapmaz isek işte gördük, tipini beğenmediğini, gece yaşam tarzını beğenmediğini ya da önceden husumeti olan birini çağırıp, yolda çevirip, kimlik sorup, alıkoyup, darbedip... 1.028 tane olay olmuş, bunlar İçişleri Bakanlığının gönderdiği rakamlar. Bakın, şurada da Süleyman Soylu diyor, bizim Komisyon üyelerine geldi. Biz söylesek "Yok öyle bir şey." der iktidar milletvekilleri ama çalışmışlar, göndermişler. Dolayısıyla aslında Bakanlıktaki verilerde de bu çekince var. Bizim yapmamız gereken ne? "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diyor, o zaman milletin lehine, vatandaşın sıkıntı yaşayacağı iki üç maddeyi burada düzeltelim -Komisyonda bir iki düzeltme yapmıştık- bunu yapalım hep birlikte, bu kanun çıksın, halkımızın da gerçekten ihtiyacı olan bir kanun olsun. Aksi takdirde "Bizim çoğunluğumuz var, biz böyle istedik." dediğinizde ister istemez kamuoyunda da birçok şüphe, bu konuyla ilgili birçok ön yargı meydana geliyor. Bunu ortadan kaldırmak hepimizin elinde diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ERKAN AYDIN (Devamla) - Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, hoşça kalın diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri tamamlanmıştır. Şimdi şahıslar adına konuşmalara geçeceğiz.

Şahıslar adına ilk söz Sayın Musa Piroğlu'nun.

Buyurun. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sözlerime büyük usta, komünist şair Nazım'ın dizeleriyle başlamak istiyorum. "Sana düşman, bana düşman, düşünen insana düşman/ Vatan ki onların evidir sevgilim, bunlar vatana düşman." (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

Ülkede bir sürü sorun var, halk ağır bir sefaletle uğraşıyor, insanlar işsiz, kadınlar katlediliyor ve sokaklarda insanlar, hapishanelerde avukatlar açlık grevinde adalet arıyor ve iktidar bütün bunların ortasında bekçi kanununu getiriyor. Bizim herkesten bir farkımız var, biz bekçi kanununun temelinde de ruhuna da kendisine de karşıyız. Biz, halka karşı her çeşit zor örgütünün kendisine karşıyız.

İktidar bekçi kanununu getiriyor. Ne zaman getiriyor? Amerika'da insanlar polis terörü için sokaklara döküldüğü zaman getiriyor. Anadolu Ajansı'ndan TRT'sine, Cumhurbaşkanından televizyonda konuşanına, herkes polis şiddetini protesto ediyor. Başkalarının ırkçılığını lanetlemek, başka devletlerin polis şiddetini protesto etmek kolay. Ben dün Kadıköy'deydim. 50-60 tane genç Amerika'daki polis şiddetini protesto için bir basın açıklaması yapacaktı. 500 tane polis getirdiler ve o polisler o gençleri coplarla, kalkanlarla eze eze gözaltına aldı. Ben yanlarındaydım ve polis terörünün ne olduğunu ben orada gördüm. Şimdi bekçi kanununu getirerek aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar. Amerika'da halk ayakta. George Floyd'un ırkçı bir polis tarafından öldürülmesine karşı ayakta ama sadece bir ırkçılığa karşı ayaklanma değil o. Çünkü Amerika'da sadece bu salgın döneminde 100 bin insan öldü, Amerika'da 30 milyon insan işsiz kaldı. Ölenlerin yüzde 80'i yani yaklaşık 80 bini siyahlardan ve Latinlerden oluşuyor. İşsiz kalanların çoğu da onlardan oluşuyor. Ve Amerikan Hükümeti de aynı şeyleri yapıyor. Derler ki: İnsanlar Beyaz Saray'ın önüne yığıldığında Trump sığınağa kaçmış. Çok doğaldır. Halk harekete geçtiğinde, halk ayağa kalktığında zorbalar sığınaklara sığınır, sığınağa kaçarlar. Ve biz şimdi bekçiye silah vermeyi, bekçiyi güçlendirmeyi tartışıyoruz. Peki, ne zaman tartışıyoruz? Salgın döneminde polislerin Eyüp'te, polislerin Zeytinburnu'nda, polislerin Kadıköy'de insanları tartakladığı, evlerinin kapılarını kırmaya çalıştığı ve onlara sövdüğü, her çeşit hakareti yapıp onları elleri kelepçeleyip gözaltına aldığı zaman tartışıyoruz. İktidar bir kolluk kuvveti yaratıyor.

Ben buradan bütün halklara sesleniyorum. Bu iktidarın bu yasası onların hem niyetlerini hem korkularını ortaya koyuyor. Bu yasayla bu iktidar halka karşı yeni bir silahlı güç yaratmaya çalışıyor. Korkusu mu? Korkusu basit. Gezi başkaldırısının 7'nci yılındayız. Bu ülkenin en onurlu hareketinin 7'inci yılındayız ve biz biliyoruz ki Gezi'nin korkusu hâlâ sarayın bin odası arasında dolaşmaya devam ediyor. Ve iktidar bütün bu yolsuzluğu, bütün zulmü, sefaleti ve yoksulluğu engellemek için, bu ülke halkının elini toprağa basıp başını kaldırmasını engellemek için, haksızlığa ve adaletsizliğe karşı çıkmasını engellemek için zor aygıtlarını güçlendirmeye, halkın karşısına polisle, bekçiyle çıkmaya çalışıyor.

Ben buradan açık ve net bir şey söylemek istiyorum. Gezi'nin yarıda bıraktığını bu halk tamamlayacak. Zulüm ekiyorsunuz ve öfke bileceksiniz. Bu sefaletin, bu yoksulluğun, halka karşı bu hoyratlığın ve zorbalığın karşılığını bu halktan alacaksınız. Amerika'da olanlardan korkun. Gezi'yi hatırlayın ve yeni bir Gezi'yi bekleyin. Ama yeni Gezi eskisi gibi olmayacak. Zorbalığı, sarayın saltanatını süpürecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Tehdit mi ediyorsunuz?

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Ben kimseyi tehdit etmiyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) –Siz bunları dağa kaçırırlarsa söyleyin.

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Tekrar ediyorum. Üstüne alınan çok rahat alınabilir. Zorba kimse, hırsız kim koruyorsa, katili kim koruyorsa o üstüne alınacak. Halk ayağa kalkacak ve bu iktidarı da iktidardan geri kalan hepsini de süpürecek ve bunun için bu zorbalığa ihtiyaç duymayacak. Halkın kendi vicdanı bunun hesabını soracak ve bu bekçi kanunuyla bu polis yasalarıyla bunu engelleyemeyeceksiniz, bunu böyle bilin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu yeni bir kanun değil, 1960'lı yıllarda yapılmış ve o zamandan bu zamana kadar bu asayiş birimi görev yapmakta ve bekçiler uzaydan gelmiyor arkadaşlar, bu milletin evlatları onlar da. Akşam güneşin batışından sabah güneşin doğuşuna kadar sokaklarda vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlıyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bekçiden bizi kim koruyacak?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bizim birinci parti olarak da AK PARTİ hükümetleri döneminde de temel görevimiz, Hükümetin anayasal görevi vatandaşının can ve mal güvenliğini sağlamaktır. Kolluğun görevi vatandaşının başını yastığa rahat koymasını temin etmek, illegal yapılanmaların, terör örgütlerinin onlara haraç kesmesini, dükkanlarını talan etmesini, onlara zorla

kepenk kapattırmasını engellemektir.

"Bekçide silah var." Bekçide silah yeni bir şey değil arkadaşlar. Geceleyin insanların can ve mal güvenliğini korumak için görevlendirdiğimiz bir güvenlik biriminin elinde sadece düdük olmaz, tabii ki silahı olacak. Kurulduğu ilk günden itibaren de bunların belinde silah var. Yeni bir düzenleme değil, mevcut düzenlemenin güncellenerek bugünlere getirilmesiyle alakalı meseledir.

Zorba kim varsa karşısında biz varız; zorbalara lanet ediyoruz, zorbaların arkasına sığınanlara da lanet ediyoruz.

Gezi'yle alakalı kanaatlerimiz de bellidir; Gezi bir vandalizmdir, Gezi bir terör estirmedir, Gezi belediye otobüslerini yakma yıkmadır. Engelli vatandaşın simit tezgâhını ters çevirip vatandaşın dükkânını tualete çeviren haydutlardan oluşur. Bizim bu meseleye yaklaşımımız budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Üç yüz haftadır Erdoğan bunların görüntüsünü gösterecek.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kadın derneğinin kapısını kırdınız ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade edin.

Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Türkiye'de siyasal iktidarın nasıl değişeceği bellidir. Bekleyin, 2023 yılı geldiği zaman millet bize yetki verirse biz ülkeyi yönetmeye devam ederiz, bize yetki vermezse yetki verdiği kişi, yetki verdiği yönetim kadrosu gelir, ülkeyi yönetir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Siz kayyumcusunuz, kayyumcu!

RİDVAN TURAN (Mersin) – Kabataş'taki deri ceketlileri de biliyoruz, gösterin onları, gerçekten.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Diyarbakır'da bekleseydin. Beklemeyen sensin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Farklı hülyalarla, farklı rüyalarla Türkiye'de iktidarın değişmeyeceğini bu Parlamentoda herkesin öğrenmesi lazım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – O size mahsus.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir diyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kayyumlar kimin iradesi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

26.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, bekçilik yasasına ilişkin niye böyle bir zamanlama tercih edildi, tahmin etmek akıl kârı değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Meral Hanım, bu aradan önce buradaydı, zamanlaması değil... 2,5 aydır bekliyordu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve tam da polis şiddetinin, kolluk şiddetinin, işkencenin, sokaktaki vandalizmin bu kadar yaygınlaştığı bir dönemde peki bu silahlı kolluk gücü kırdı jandarma, şehirde polis, şimdi gece de bekçi bu şiddeti yaygınlaştırırsa vatandaşı kim koruyacak?

Bugün bir olay açığa çıktı. Bir köpek, galiba kolluğun, polislerin köpeği. Korkunç bir işkence görüntüsü var, yetkililerin açıklaması şu: "Efendim, şüpheli köpeğe saldırmış -yani bir insanın köpeğe saldırması nasıl oluyor bilmiyorum- köpek de onu dişlemiş, bu ondan meydana gelmiş." Yani akıl kârı olmayan izahatlarla karşı karşıyayız. Bunu kamuoyu görüyor ve sadece görüntüler basına yansıdığı zaman görevden el çektiler. Bu, basına yansımayan, halkın görmediği görüntülerde yaşanan işkencenin ve şiddetin hesabını kim verecek? Nusaybin'deki küçücük çocuğun o şekilde şiddet görmesi sonucunda on beş gün sonra, basına yansıdıktan sonra kaymakamlık "Görevden aldık." dedi. Bu da aslında bir olayın itirafıdır.

Son olarak şunu da söyleyeyim: Gezi'ye yönelik "Haydutluktur." vesaire vesaire o sözleri kabul etmek mümkün değil. Gezi, milyonların barış, özgürlük, eşitlik çılgılığıydı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz öyle bakıyoruz, siz öyle bakıyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve buna ilişkin söylenen hiçbir sözün karşılığının olmadığını söyleyenler de gayet iyi biliyor. Gezi üzerinden birilerine fatura kesmenin anlamı yok. Doğrudur; egemenlik kayıtsız, şartsız milletin olmalıdır ama şu anda bu iktidarın yönetiminde millet yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Millet olsaydı, bizim 65 belediyemizden 11'i kaldı, o millet iradesine el konulmazdı, gasp edilmezdi. Kendilerine oy verenler millet ama bize oy verenler kim peki? Siirt yurttaşları bu halkın üyeleri değil mi? Ağrı'nın, Iğdır'ın, Diyarbakır'ın, Mardin'in, Van'ın halkı o belediye başkanlarına oy verince onlar irade olmuyor mu? Bu yüzden "millet iradesi" kavramını gerçekten kabul etmiyoruz, bu milleti ayıran, kutuplaştıran, kamplaştıran zihniyetle kesinlikle sandıkta demokratik yöntemlerle ve her türlü demokratik tepkiyle mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yerimden tekrar bir söz talebim var, ben hiçbir parti grubuna sataşmadım.

BAŞKAN – Buyurun.

27.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, Gezi'ye siz öyle bakarsınız, bizim nasıl baktığımızı ifade ettim. "Siz öyle bakmayın, bu şekilde bakacaksınız." diye size bir söylemimiz yok. Siz istediğiniz şekilde bakabilirsiniz, bizim bakışımız bu arkadaşlar. Siz nasıl öyle bakıyorsanız, biz böyle bakıyoruz, biz bunu bu şekilde de milletimize anlatıyoruz. Dolayısıyla bizim bakışımızda gram değişiklik yoktur bu meseleyle alakalı.

İkinci konu; değerli arkadaşlar, bakın, şimdi, o zaman kolluk kuvvetinin hiçbirisi olmasın. Jandarmayı da çekelim, özel harekâtı da çekelim, polisi de çekelim, bekçiyi de çekelim, kolluk kuvveti olmasın.

Vatandaşın can ve mal güvenliğini sağlamak devletin anayasal görevidir. Peki, bundan neden rahatsızlık duyuluyor? Eğer kamu görevlisi suç işlerse hukuk devreye girer, hukuk gereğini yapar. (HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hukuksuzlukla olabilir mi? Hukuk nerede?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Arkadaşlar, dinleyin.

Bakın, hukuk gereğini yapar. "Provokasyon"muş, "kutuplaştırmak"mış, bakın, bunlar bizde olmaz. (HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Arkadaşlar, bakın, bu söylenenlerde sizi ilzam eden herhangi bir şey yok, lütfen. "Siz öyle düşünüyorsunuz, biz böyle düşünüyoruz." diyor, buna itiraz etmenizi gerektiren bir şey yok.

Buyurun, siz de toparlayın Sayın Muş, lütfen.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Hukuk yok ki. Hukuk mu bıraktılar!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Bu ülkenin 83 milyon yurttaşının tamamını kucaklayan bir anlayışımız var.

Bakın, size şunu ifade edeyim: Geçenlerde Etimesgut'ta bir gencimizi, bu ülkenin bir evladını katlettiler. Olayı ne diye lanse etti, ne diye lanse etti HDP? Hâlen o "tweet"ler hesaplarında duruyor: "Kürtçe şarkı dinlediği için onu katlettiler." (HDP sıralarından "Aynen öyle." sesleri)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Aynen öyle.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Aynen öyle.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yalan... Yalan, provokasyon, kışkırtma, ayrıştırma, kutuplaştırma, faşizmdir bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, son cümlelerinizi alayım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çocuğun babası olayı anlatıyor, aile olayı anlatıyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Dedesi ile kuzeni de anlatıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çocuğu katledenler yakalanıyor, savcılığa teslim ediliyor, hepimizi derinden üzen bir hadise fakat buradan bile, utanmadan sıkılmadan, kızarmadan "Kürt olduğu için bunu yaptılar." diyorsunuz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Aynen öyle.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Arkadaşlar, bakın, canın Kürt'ü, Türk'ü, Arap'ı yok; can, candır; kaybedilen canın etnik kökenine bakılmaz, kaybedilen her bir can bu ülkeden gidiyor. Meseleye böyle bakmıyorsunuz, her bir meseleyi buraya koyup "Acaba biz buradan kaç kişiyi daha bu ülkeden, bu devletten soğuturuz?" diyorsunuz. Daha önce de "Batman'da Kürtçe şarkı söylendiği için gece kulübünü veya düğün salonunu kapattı." dediniz. Yalan ortaya çıktı, vatandaş şikâyet etmiş, canlı müzik ruhsatı yokmuş, ondan kapatılmış.

Değerli dostlar, bu örnekleri çoğaltabiliriz, bunun kimseye faydası yok, size de faydası yok, ülkeye de faydası yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tutanaklara "x" diye geçiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

28.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, dünden beridir bu mesele ısrarla ısıtılıyor, vurgulanıyor. Yandaş medyada bir linç kampanyası var. Özellikle, dün, daha evladını defnetmeden, yirmi dört saat dolmadan, A Haberde canlı yayında bu meseleye babalarını konuk etmeleri de bir telaş, bir kapatma, bir olayı karartma çabası olduğunu gösteriyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz bir ziyaret edin o zaman.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Doğrudur, doğrudur, beni söylüyorsa ben o "tweet"i attım; bizden binlerce, on binlerce "tweet" atıldı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz de ziyarete gidin aileye, hadi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ziyarete gittik, ziyarete gittik.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – İçişleri Bakanımız ziyarete gitti, bir de siz gidin ziyarete, bakalım nasıl karşıyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, bir dinlerseniz ne dediğimi anlayacaksınız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz her yurttaşımızın acısını paylaşıyoruz ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, öncelikle, biz ailesine başsağlığı diliyoruz. Umarız ve dileriz -bunu yürekten istiyorum- Barış, Kürtçe müzik dinlediği için öldürülmüş olmasın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çocuk müzik dinlemiyor ki.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Özur dileyin ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama buna karar verecek olan ne İçişleri Bakanındır ne iktidar grubudur ne biziz ne başkasıdır.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Babasını dinleyin, babasını dinleyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buna yargı karar verecek, yargı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Niye o zaman "Kürtçe müzik dinlediği için." diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Televizyonlarda...

BAŞKAN – Babanın ifadesi var, ona itibar etmek lazım herhâlde ama müsaade edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, lütfen, bu mesele önemli, müsaade edin.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bir de lütfen siz de Meclis Başkan Vekili olarak...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hâlen duruyor "tweet"iniz de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Babanın ifadesi olduğunu biliyorum. Babanın ifadesinin yanında, dedenin, kardeşin, oradaki insanların da ifadesi var.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Peki, yargı karar vermeden siz niye karar verip "tweet"inizde "Şarkı söyledi diye öldürüldü." diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ben bütün bu ifadelere rağmen... Bizim 7 milletvekilimiz oradaydı. Biz taziyyeye gitmeye de devam ediyoruz, edeceğiz. O çocuk sonuçta bir can; toprağa düştü.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz de takip edeceğiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sebebi ne olursa olsun, sebebi ne olursa olsun bu, kabul edilemez.

Şimdi şunu söylüyorum: Yargıyı bekleyelim, hepimiz bekleyelim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Niye attınız "tweet"i?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yargı olayın sonucunda ne karar verecek, telaşsız, sakin, bunu izleyelim. (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Tweet” niye attınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bunu izleyelim diye.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir “tweet” attı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Çünkü olaya ilişkin elimizde çok fazla veri var. Bizim olaydan hemen sonra görüşen vekilimiz var, bunu kapatıyorum. Ama başka bir çağrı yapıyorum, başka bir çağrı yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yargı kararı da...

BAŞKAN - Tamamlayınız sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben burada Kürtçe, Kürt dili üzerinde, Kürtler üzerinde, Kürt halkının üzerinde hiçbir baskı yokmuş gibi, sanki Kürt dili her yerde özgürce konuşuluyormuş gibi...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tabii ki konuşuluyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - ... daha önce böyle bir sorun hiç olmamış gibi, böyle uzayda yaşıyormuş gibi bu olaya tepki göstermelerini de anlıyorum.

Tabii, şunu da anlıyorum: George Floyd'un ölümünden, o vahşice katlinden sonra bu hassasiyeti hepimiz taşımalıyız. Bu mesele ayrı bir mesele ama ben çağrıda bulunuyorum: Tek dil iddianızdan vazgeçtiniz mi? Biz burada kürsüde bir cümle selamlama yaparken tutanaklara “x” olarak geçmesinden vazgeçilecek mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya arkadaşlar, resmî dili ülkenin belli. Ya, resmî dili belli ülkenin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Benim vekili olduğum ilde kayyum ilk iş olarak Celadet Ali Bedirhan'ın Kürtçe kütüphanesini yıktı, ilk iş yıktı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kardeşiz ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kardeşiz ya! Kürtçe üzerindeki anayasal yasaklar, diğer mevzuattaki yasaklar kalkacak mı? Gelin, Barış Çakan buna vesile olsun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Barış Çakan'ın bununla alakası yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Gelin, iyi bir adım atalım. Kürt dili üzerinde, Kürtler üzerinde bu inkâr, imha, asimilasyon politikası devam ettiği müddetçe maalesef bunları tartışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar kufayetimüzakere.

Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

Lütfen, ölüm üzerinden... Biz iki gündür bu konuda bir şey demedik, bilerek demedik çünkü taziye devam ediyor. Biz ailenin acısına saygı duyuyoruz. (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Çünkü yalan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yalan atan biz değiliz, bunu gayet iyi biliyorsunuz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, teşekkür ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Muş, kufayetimüzakere...

Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara girmesi açısından.

Bakın, Türkçe de bizim, Kürtçe de bizim. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin olsaydı...

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Niye? Rahatsız mı oldunuz? Sizin mi sadece? Rahatsız mı oldunuz, sadece sizin mi? Ne oldu? Neden rahatsız oldunuz? Bu cümlelerin neyi rahatsız etti sizi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yalan söylüyorsun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – CHP Grubu da burada, MHP de burada, İYİ PARTİ Grubu da burada. Ülkemizin resmî dili Türkçe.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Mezarlığın tabelasını indirdiler ya, niye karşı çıkmıyorsunuz o zaman?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Niye tabela kurup da Kürtçeyi siliyorsun peki? (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Burada siz Türkçenin dışında, hangi lisanı, İngilizce de konuşsanız, Fransızca da konuşsanız, Arapça da konuşsanız, Almanca da konuşsanız bizim kayıtlarımıza o şekilde girer. (HDP sıralarından “Yasak!” sesleri) Çünkü Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî dili Türkçedir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yalan söylüyorsun.

BAŞKAN – Bu söyledikleriniz de bu şekliyle kayda girdi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İnsanlar arasında devlet dairelerinde kullanılan dil Türkçedir. Dolayısıyla farklı dilleri herkes konuşabilir ama arkadaşlar, siz buradan başka bir dille konuşunca, öbürü başka bir dille konuşunca birbirimizi nasıl anlayacağız?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmazkaya'ya bir şey sormak istiyorum: Bayram Bey, Covid, doktorlara uğramıyor mu, hele kalp damar cerrahlarına?

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, görüşmelere devam ediyoruz.

Şahısları adına ikinci söz Sayın Mustafa Hilmi Dülger'in.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin tümü üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, dün Siirt'te şehit olan kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine, milletimize başsağlığı diliyorum.

Ayrıca yaklaşık dört aydan bu yana bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de mücadelesini verdiğimiz Covid-19 salgınında, bu konuda cansiparane çalışan kahraman sağlık ordusunun tüm neferlerine, tüm mülki idare amirlerine, tüm emniyet güçlerine ve vefa destek ekibine huzurlarınızda teşekkürü bir borç biliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık bir saatten beri burada yapılan konuşmaları hayretle takip etmekteyim. Fakat gördüğüm konu şu: 21'inci yüzyıl ne acıdır ki algıların olgulara galip geldiği, görüntülerin ve sadece söylemlerin gerçeklerin önünü flu bir perdeyle kapattığı bir yüzyıl olarak tarihe geçecektir.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sizin yaptığınız iş zaten algı.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Dün burada selamlaştığımız bir milletvekili arkadaşımız sıranın orasında değil burasında olunca “Kanun teklifini veren milletvekili Mecliste yok.” diyebiliyor. Neden? Bu kürsünün, bu mikrofonun, bu kameranın ne acıdır ki böyle bir güzelliğine mi desek, yoksa onun iştahına mı kapılıyor desek bir şey bulamıyorum, ben bunu takdirlerinize sunuyorum. Oysa siyaset, çözüm üretme yeridir. Bugün, görüşmekte olduğumuz kanun, kökü Osmanlı'ya dayanan ve 1966 yılından bugüne yürürlükte olan bir Bekçilik Kanunu'nun günümüz şartlarına revize edilmesinden başka bir şey değil. Az önce Grup Başkan Vekilimiz de anlattı; arkadaşlar, yeni bir şey yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Eline silah veriyor; nasıl yeni bir şey yok!

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Bize öğretiler ki, ya konuş sözünden ilham alsınlar ya da sus bir şey biliyor sansınlar. Oysa getirilen eleştirilerin hepsinin fındık fıstık kabuğunu doldurmadiğini bugün herkes biliyor ama söylenecek bir şey yok.

Biraz önce burada konuşan hatip polis devletinden bahsediyor. Evet, bilgi başka bir şey bilmemek başka bir şey. Bilgisizliğin de ayrıca bir cesareti var, “Cahil cesareti” derler buna. Acaba Amerika'da, İngiltere'de polisle hiç yüz yüze bulundu mu onu söyleyenler?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çok bulundum çok. 10 bin tane oy kullandım, yurt dışında doktora yaptım; oraları çok iyi bilirim.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Ben biraz olsun şöyle başlarını kaldırıp yurt dışına bakılmasına...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Asıl cahillik budur işte, asıl cahillik budur, görmeden konuşmaktır.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Dinle be dinle!

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Aynı şekilde benim ev sahibi kadın bundan otuz iki yıl önce çok basit bir olaydan dolayı demişti ki “Ben polisle karşılaşmak istemiyorum. Allah kimseyi polisle karşılaştırmasın.”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Oraya çıkıp böyle boş konuşmak budur işte.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Dolasıyla dinlemek için susmak lazım. Doktoralar bunu öğretmiyor Sayın Vekilim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunları sadece irfan ehlinde öğrenirsiniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen gördün mü oraları ki böyle konuşuyorsun?

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Ayrıca, Gezi'ye bel bağlayanların bu millete bir şey vermediklerini...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Belli...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Devamla) – Susarak dinlenilir bu da bir irfan dersinden alınan cümledir.

Ayrıca Gezi'ye bel bağlayanların neler yaptıklarını ve milletin nasıl tokadını yediklerini de söylemeye gerek yok diyorum.

Getirilen düzenleme sadece ve sadece mevcut kanunun günün şartlarına uygun olarak revize edilmesinden, Emniyet Teşkilatı Kanunu'na uydurulmasından başka bir şey değildir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyor ve bu kanunun bekçilerimize, memleketimize, milletimize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru-cevap işlemine geçeceğiz, on beş dakika süreyle sürenin yarısını sorular, yarısını da cevap için kullanacağız.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Virüsten sonra ani hava değişimleri de çiftçiye büyük zarar verdi. Farklı bölgelerde afet boyutunda yağın dolu ciddi hasarlara yol açtı. Dün, Niğde ilinde, özellikle Çiftlik ilçesinde tahıl ürünü büyük oranda zayı oldu. Kitreli, Mahmutlu'da bahçelerde üründe önemli zararlar oluştu, Divarlı, Bozköy, Azatlı, Kula gibi bölgelerde hububat üreticisi mağdur durumda. Çiftçilere Çiftçi Kayıt Sistemi'nde ve TARSİM kapsamında olsun olmasın zararları tespit edilerek acil destek verilmelidir. Çiftçi borçları ve senelik faizleri silinmelidir ve yeniden farklı ürün ekimi için çiftçiye bedelsiz ilaç, gübre, tohum desteği sağlanmalıdır. Çiftçi büyük zarara uğramıştır. Don etkisiyle Altunhisar, Bor, Ulukışla ve Çamardı'nda oluşan ürün kayıpları da saptanıp bu bağlamda acil önlemler uygulanmaya alınmalıdır.

Teşekkürler Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Komisyon Başkanları, bu teklifin adı “Çarşı Ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi.” Türk Dil Kurumuna baktığımız zaman çarşının tanımı şu: Bir kentte gereksinim mallarının satıldığı, dükkanların, alışveriş yerlerinin bulunduğu bölge, yer.

Peki, alışveriş merkezleri var. Şimdi, yani burada, çarşı, mahalleden daha büyük bir yer mi? Yani “çarşı” dediğimiz mahallenin herhangi bir yerindeki dükkan, alışverişin vesairesinin yapıldığı bir yer anlamına geliyor. Burada çarşığı koymanızın maksadı, esbabı mucibesi nedir? Yani “çarşı” dediğimiz zaman, aynı zamanda “çarşı” kavramı... Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün taraftarlarından oluşan bir grubun da adı “Çarşı"dır. Yani bu ne zaman kuruldu? 1982 yılında kurulan bir grup, resmî. Yani bunu bilmiyorsanız ben mi şimdi size öğreteceğim?

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Belki o Çarşığı da koruyacaklardır.

Sayın Aygun? Yok.

Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Tanal çarşılardan bahsetti, ben de çarşılardan devam etmek istiyorum. Edirne, tarihî çarşılar açısından Türkiye'de 2'nci büyük ilimiz. En çok tarihî çarşı 600 esnafla Edirne'de bulunuyor. Selimiye Camisi'nin içinde 1 çarşımız var, Edirne'mizin ortasında 1 çarşımız var; 2 tane çarşımız var. Bu tarihî çarşılar Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ve Genel Müdürlüğe bağlı kira ödüyorlar ve sözleşmelerle yapıyorlar. Çoğu turistik eşya satıyor. Bunların çoğunun şu anda hiçbir satışı yok. Neden yok? Çünkü pandemi nedeniyle buralar kapalıydı. Üç ay süreyle kiralari alınmadı ama öğrendik ki bu üç aylık süre diğer aylara eklenmiş. Devletimiz bu kiralalarla herhâlde büyük paralar kazanmayacak ama esnafımızın yanında olmasını belirtmesi açısından bu kiralaların alınmamasını ve bu pandemi süresince de kiralaların alınmamasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizdeki sığınmacı çocuklarına Türkçe dil eğitimi başta olmak üzere birçok konuda eğitim veren, KPSS ve mülakat puanı üstünlüğü esasına dayalı olarak atamaları yapılan, güvenlik soruşturmasından geçen 4 bin civarındaki PIKTES öğretmeni, 2021 yılında bitecek olan proje sonrası geleceklerinden endişe duymaktadır. Dört yıllık bir tecrübeye sahip olan bu öğretmenlerimiz, Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen proje bittiğinde en az beş yıl görev yapmış öğretmenler olacaklardır. Bu emek ve tecrübeleri göz önüne alındığında, Millî Eğitim Bakanlığı bu öğretmenlerimizin kendi branşlarına atamalarının yapılacağı hususunda güvence vermelidir, aksi takdirde çok zor koşullarda görev yapan 4 bin öğretmenimiz aileleriyle birlikte mağduriyet yaşayacaklardır. Bu konuda bir adım atılacak mıdır? Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk'tan bir açıklama yapmasını ve PIKTES öğretmenlerinin gelecek kaygılarını gidermesini bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İrkçilik insan ırklarının birbirlerine üstünlüğünü temel alır. İrkçılar çoğunlukla kendi ırkının diğerlerinden üstün olduğuna ve diğerlerine hükmetmeye hakları bulunduğuna inanır hatta başka soydan gelenleri de aşağılar; insanları renklerine, dillerine, fiziksel özelliklerine, yaşadıkları coğrafyalarına ve inançlarına göre gruplandırıp ayrımcılığa tabi tutarlar. İrkçilik cereyanı tarih boyunca günümüze kadar sayısız yıkım, kırım, köleleştirme ve acılara yol açmıştır. İrkçılığı ve ırkçılığı lanetliyorum, ırkçılığın her türüsüne “hayır” diyorum. 1705 tarihli Kölelik Yasası'nın ilgili maddesi şöyledir: “Bu yönetim bölgesindeki tüm zenciler, melez ve Kızılderili köleler taşınmaz mal olarak elde tutulacak, kölesini öldüren efendi tüm cezalardan muaf olacaktır.”

İrkçilik bir insanlık suçudur.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyona soruyorum: Polisin görevinin üstüne çıkarak hukuksuz bir şekilde şiddet uyguladığı, işkence vakalarının her geçen gün arttığı, Ankara Emniyeti'ndeki işkence vakalarının hâlen aydınlatılmadığı, Diyarbakır Emniyeti'nde işkenceden dolayı çılgınlara arşa çıktığı bir ortamda böyle bir bekleme yasasına niye ihtiyaç duydunuz? Kırk bir günlük eğitimle eline silah verilen, her türlü suistimale açık bir güvenlik görevlisi hukuk devletine uyar mı? Polis tarafından kaçırıldığı iddia edilen, kaçırılan kişiler hakkında herhangi bir netleşme ve açıklama yapmadan böyle bir yasaya niye başvurdunuz?

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kanun teklifinde görev ve yetkiye ilişkin hükümlerdeki belirsiz ifadelerin temel hak ve özgürlükler için tehlike oluşturup oluşturmayacağını Komisyon düşünüyor mu? Bunun tehlike oluşturup oluşturmayacağını sormak istiyorum.

Ayrıca çarşı ve mahalle bekçilerinin, yardımcı kolluğun örgütlenmesi ve özlük işleri konularının kanunla düzenlenmemiş olması ve birçok yerde suistimale atfı yapılması da yine keyfiliğe ve yürütmenin güdümünde bir kolluk gücü oluşumuna yol açmayacak mıdır? Bu konudaki sorunları nasıl gidermeyi düşünüyorlar?

BAŞKAN – Sayın Pekgözeğü...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Komisyona soruyorum; evli olduğu erkeğin şiddetinden kaçmak için karakola giden kadın, sığınmaevine yönlendirildi ancak aynı karakolda çalışan ve eşinin arkadaşı olan komiser şiddete maruz bırakılan kadının adresini saldırgana verdi. Mor Çatı sordu: İlgili yönetmelikte belirtildiği üzere sığınakların adresinin, telefon numarasının, kadınların, çocukların ve sığınak çalışanlarının kişisel bilgilerinin gizli tutulması esastır. Bütün ilgililer bu gizliliğin korunmasından sorumludur. Görev ihlali yapan, gizliliği ihlal eden personel hakkında işlem yapılmalıdır. Sığınacağın yerini bildiren polise nasıl bir işlem yapılmıştır? Bekçiler birkaç saat insan hakları dersi alarak bu tür ihlalleri yapmaktan nasıl alıkonulabilir?

BAŞKAN –Komisyon, buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sorularla ilgili çok teşekkür ediyoruz.

Soruların Kanunla ilgili olanları var, olmayanları var. Sayın Gürer Niğde ilinde meydana gelen zararlarla ilgili Tarım ve Orman Bakanlığımızdan destek istedi. Bu konuda malumları olduğu üzere ilgili bakanlar tüm sektörlerin desteklenmesi adına gereken çalışmaları yapıyorlar. Bu süreçte, corona sürecinde 11,5 milyar lira gibi önemli bir miktar halkımıza, ihtiyaç sahiplerine çeşitli adlar altında aktarıldı. Bu konuyu da Sayın Bakanlığa iletteceğimizi takdirlerinize sunuyoruz.

Sayın Tanal çarşı kavramı üzerinden bir soru sordu. Burada mı, ayrıldı mı? Bilmiyorum... Sayın Tanal, hukukçu. Çarşı grubuyla, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'ndaki adı karşılaştırmayı çok doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O da espri yaptı zaten ya!

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu yeni bir kanun değil. Takdir edilmelidir ki devletlerde kurumlar, müesseseler bir günde oluşmuyor. Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun temeli 1914 yılına gitmekte ve 1914 yılında bu ad konulmuş bulunmaktadır. Bir asırdan fazladır olan bir müessesenin adını değiştirmenin çok anlamlı olmadığı ortadadır diye düşünüyorum. Dolayısıyla gelenek yaşatılmıştır, müessese yaşatılmıştır, yeni bir şey yapılmamıştır diye ifade etmek isterim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Çarşı”nın tanımı ne Başkanım, onu söylemediniz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Nasıl?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Çarşı” ne demek?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – “Çarşı” kanunda da var, Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde de var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne demek?

BAŞKAN – Efendim, soru işlemi bitti Sayın Tanal, şimdi cevap kısmındayız.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – “Çarşı” alışveriş yapılan yer, konuşuruz ayrıca. Ama bir geleneği yaşatma adına bence çok yerinde davranılıyor. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti köklü bir devlet, gelenekleri olan bir devlet; müesseselerinin ve kurumlarının gelenekleri var, anlamı var, marka değeri var; bu aynı şekilde devam ettirilmiştir. Biz yerinde olduğunu düşünüyoruz çok açık ve net bir şekilde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beşiktaş kulübünün adı da “Çarşı” Başkanım.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – O ayrı bir şey.

Şimdi, Edirne'den Sayın Gaytancıoğlu'nun vakıflarla ilgili talebi... Sadece Edirne'de değil, bütün illerimizde bu tür bir sorun var. Vakıflar öteledi üç ay süreyle, “Darda olanlar ödemesin.” denildi. Biz de bunu iktidar, çoğunluk partisi vekilleri olarak görüşüyoruz, şartların elverdiği ölçüde yardımcı olunmasını sağlamaya çalışıyoruz, hepimiz takipçisiyiz bu konunun.

Bu, 4 bin öğretmenle ilgili de müsaade ederseniz şunu söylemek isterim: Avrupa Birliğinden, diğer yerlerden alınan projelerle gerek sağlık çalışanlarının gerek öğretmenlerin görev yapmaları, çalışmaları, üretim yapmaları doğal. Bunlara pozitif ayrımcılık yapılabilir mi kamuya istihdamda? Malum, kamuya alımda genel sınavlardan geçme zorunluluğu var ama Meclisimiz adına Sayın Bakana böyle bir talebi iletebiliriz; takdir onun.

Sayın Kılıç ırkçılıkla ilgili veciz sözlerde bulundu. Ben de günün anlam ve önemine uygun olarak, Amerika'da yaşananlardan sonra bir kere daha çok açık ve net bir şekilde ırkçılığa karşı olduğumuzu, insanlar arasında ayrımı kabul etmediğimizi, insanlardaki üstünlüğün ancak ahlak ve iyi niyetle olduğunu bir kere daha teyiden söylemeyi görev biliyorum.

Sayın Gergerlioğlu "Böyle bir yasaya niye gerek duydunuz?" diyor. Emniyet ve asayiş hizmetlerinin ihtiyacı olduğu için gerek görüldü. Çok konuşuldu ama özeti şu: Çarşı ve mahalle bekçiliği kurumu müessese olarak yüz yıldan fazladır sistemimizin içerisinde; önce, vilayetlerinin emrindedir, yardımcı hizmetler sınıfında başlamıştır, gelişen şartlarla emniyet hizmetleri sınıfına dâhil edilmiştir. Şimdi bu yasayla çok yerinde olarak emniyet hizmetleri sınıfına yardımcı birim olarak net bir tanım yapılmaktadır. İnşallah yüce Meclisin takdiriyle. ve yeni gelişen şartlarda yetişmiş, en az lise mezunu, bölgede oturan, bölgeyi iyi bilen insanların istihdamıyla hiç şüphemiz yok ki o bölgelerde halkımızın geceleri daha rahat yaşaması, güvenlik içerisinde yaşaması adına büyük katkılar sağlayacaklardır. Bu konuda 2018 Eylülünden 31 Mayıs 2020'ye kadar yaptıkları uygulamaları ben bugün birkaç yerde paylaştım –ki okursam zaman alır- çok açık ve net bir şekilde, görev yaptıkları bölgelerde hırsızlığın azalmasına, asayişe müessir olayların sayısının azalmasına önemli katkı sağladılar; çok önemli bir deneyim yaşadık.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Herkes evdeydi zaten nasıl hırsızlık yapsınlar?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Bir de yüce Meclisin takdirine şunu sunmak isterim: Çarşı ve mahalle bekçileri görevi kötüye kullanamaz mı? Elbet kullanır; polisin kullanabildiği gibi, hâkimin kullanabildiği gibi, her kamu görevlisinin kullanabildiği gibi seçtiğimiz eğittiğimiz her kamu görevlisi gibi yapabilir ancak gene burada altını çizerek söylemek istiyorum: Türkiye, bir hukuk devletidir. Komisyonunda arkadaşlarımıza Bakanlık yetkililerimiz çok açık, detay bilgi verdiler. Bugün Türkiye'de disiplin mevzuatının en ağır işletildiği kurum hiç tereddüdümüz olmasın ki Emniyet teşkilatıdır. Her yıl Emniyet teşkilatından yüzlerce insan, yetişmiş polis memuru kanuna, tüzüğe, yönetmeliklere ve disiplin hükümlerine uymadığı için ihraç edilmektedir hatta Sayın Bakan bir toplantıda "Ben Çalışma Bakanlığı yaptım; görev yaptığım sürede hiçbir zaman personelin disipliniyle ilgili bir konu gündemimize gelmedi ama İçişleri Bakanlığı görevim sırasında sürekli disiplin konularıyla uğraşıyoruz." dedi. Bu da işin doğası gereğidir, İçişleri Bakanı bununla uğraşmak zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, son cümlelerinizi alayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çalışma Bakanı disiplinsizlikleri tolere mi ediyor Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Arkadaşlar, müsaade edin Sayın Tanal.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Bu da işin gereğidir çünkü polis, kanunla silah taşımaktadır, kanun gücüyle insanların kontrolünü yapmaktadır. Bu uygulamalar sırasında yanlış yapılması mümkündür, olmaktadır da tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sorunun cevabını alamadım.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Burada rakamları okuyarak sizleri meşgul etmek istemem ama kesinlikle disiplin mevzuatı uygulanmakta ve gereken yapılmaktadır. Türkiye'deki emniyet ve asayiş hizmetleri de Avrupa'dan daha iyi durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar teşekkür ediyorum, süre tamamlanmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sorunun cevabını alamadım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sorunun cevabı verilmedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, Sayın Başkan sorularımıza cevap verirken dedi ki "Çalışma Bakanlığında hiç disiplin dosyası bize gelmedi..."

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – İçişleri Bakanlığı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – ...İçişleri Bakanlığında da hiç tolere olmadı..."

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yani bir evrak memuruyla güvenlik gücü aynı mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani şunu mu söylemeye çalışıyor: Çalışma Bakanlığında görev yaparken disiplin suçu işleyen kamu görevlileri hakkında işlem yapılmıyor mu demek istedi?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Öyle söylemediğini biliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma saati:18.54

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

1'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

İsmail Koncuk

Hayrettin Nuhoglu

İstanbul

Ümit Özdağ

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

Adana	İstanbul	
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Hüda Kaya	Serpil Kemalbay Pekgözeği	Ali Kenanoğlu
İstanbul	İzmir	İstanbul
Kemal Peköz	Ömer Faruk Gergerlioğlu	Murat Çepni
Adana	Kocaeli	İzmir
Kemal Bülbül		
Antalya		

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Sayın Ümit Özdağ'ın.

Buyurun Sayın Özdağ. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya tarihinin benzersiz dönemlerinin birinden geçiyoruz. Daha önce de küresel salgınlar olmuştu ancak insanlığın ortak bilincini eş zamanlı olarak bu kadar derinden etkileyen bir salgın yaşanmamıştı. Türkiye de 1 Hazirandan itibaren “salgın sonrası normalleşme” dediğimiz sürece geçmeye çalışıyor ancak dünyanın ve Türkiye'nin önündeki sürecin bildiğimiz anlamda normal olmayacağını anlıyoruz.

Önümüzdeki dönemde, soğuk savaş sonrası kurulan küreselleşme sürecinin büyük bir kırılma ve küresel üretim ve tedarik zincirinin yeniden örgütlenmesi süreci yaşanacak. Bu çerçevede, tek kutuplu dünya düzeni sona ererken iki kutuplu dünya kaosu ABD ile Çin arasında büyük bir jeopolitik rekabet yaşanacak, Avrupa Birliği yeniden belki parçalanarak yapılacak, Afrika ve Orta Doğu'da insani çöküntü alanları ve başarısız devlet modelleri ortaya çıkacak.

Değerli milletvekilleri, işsizlik, tarımsal üretimin düşmesi, fiyatların artması ve devletin korumacı önlemler almasını yaşayacağız. Küresel salgının yıpratıcı psikolojik etkisiyle gergin toplumların sosyal patlamalar yaşaması için uygun bir zemin oluşmaktadır. ABD'de başlayan olayların başka ülkelere de sıçraması beklenmelidir. Bütün bu kaos ortamından devletler, istihbarat örgütleri ve terör örgütleri istifade edeceklerdir ve bu hiç şaşırtıcı değildir. Özetle, önümüzdeki süreçte devletlerin ve toplumların güvenliği büyük tehditlerle karşı karşıya olduğu için güvenlik reformu geliştirmenin, güvenliğe geniş bakış açıları geliştirmemizin gerekliliği açıktır. Corona salgını, terör örgütleri başta olmak üzere birçok düşman karargâhı için dersler alınan süreç olmuştur. Önümüzdeki dönemde, bu süreçten öğrenilenler ülkemize karşı da kullanılabilir. Hatta son günlerde gerçekleşen bazı saldırılar, ülkemizi de bazı güçlerin kontrollü kontrolsüz karıştırmak istediğini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, bugün, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan ve haklı bir halk tepkisi olan sürecin içinde yabancı servislerinin ajanlarının ve terör örgütlerinin yer aldığı dair bilgiler gelmektedir. ABD tarihinin en büyük iç ayaklanması neden olma potansiyeline sahip olayların başlangıcının bir grup polisin bir zenci gencin ölümüne yol açan eylemi olduğunu biliyoruz. Olağanüstü gergin bir süreci yaşayan Amerikan toplumunda, ABD için aslında sıradan olan polis şiddeti bu sefer bir patlama yaşatmıştır. Eğer bugün, ABD bir millî güvenlik krizi yaşıyorsa bunu tetikleyen bir polis memuru olmuştur. Bu husus, bize, güvenlik güçlerinin eğitim ve psikolojisinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, yasayla getirilmek istenen bekçilik sistemi bize uzak ve yabancı bir sistem değildir; aksine, biz yaştakilerin çocukluğunun tonton bekçi amcası hafızalarımızda olumlu bir imajdır ancak bu imaj bekçilerin toplumlarla iç içe, dost, amca, ağabey, bizden, mahallemizden biri oluşuyla ile yakından ilgilidir. Sistemin yeniden kurulmaya başladığı bugünlerde ise bekçilerle ilgili oluşan imaj ne yazık ki bizim bildiğimiz imaj değildir. Bekçiler, toplumun önemli bir kesimi tarafından da mahallenin değil, iktidar partisinin gücü olarak algılanmaktadır. İktidarın otoriter rejimi takviye edici uygulamaları bu algının oluşmasına ve güçlenmesine neden olmaktadır. Bekçiler otorite tesis etmek ve saygı görmek için kolaylıkla ve aşırı şiddete başvurma potansiyeline sahip bir görüntü sergilemektedir. Geçtiğimiz günlerde bir bekçinin sokak ortasında bir vatandaşı -silah kullanması zorunlu değilken- nasıl vurduğunu gördük. Öte yandan, aynı güvenlik teşkilatının bir başka mensubu, bir polis memuru kardeşimiz kendisine kürekle saldıran bir kişiye karşı meşru müdafaa hakkını kullanacakken silah kullanmadı; demek ki eğitim olağanüstü önemli, bekçileri de sokağa bırakırken bu eğitimden gayet kapsamlı bir şekilde geçirmeliyiz. Bekçi arkadaşlarımızın ağır silah eğitimi aldığını da biliyoruz, demek ki önemli bir eğitim sürecinden geçiyorlar ama psikolojik hazırlık da çok önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika eklerseniz bu sefer...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, güvenlik güçlerinin halkla ilişkiler konusunda eğitilmiş olması şarttır. Halkla ilişkiler konusunda bilinçli bir güvenlik gücü mensubunun devletin ve halkın güvenliğini koruma konusunda daha yararlı olacağı açıktır. Bekçilerimizin bütün halkın güvenliği için çalışacağı, parti yandaşı olmayacağı, mahallenin ağabeyi, kardeşi olarak hissedilmesi gerektiği konusu üzerinde hassasiyetle durulmalı, bekçilerin eğitimi sırasında bu konu önemle vurgulanmalıdır.

İYİ PARTİ olarak, otoriterleşme sürecine karşı politik duruşumuzu bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da en etkili şekilde ortaya koyarken diğer yandan, iktidarı millî güvenlik meselelerinde uyarmaya devam edeceğiz.

Sonuç olarak, İYİ PARTİ olarak kanun teklifinin 1'inci maddesinde kullanılan “çarşı” ibaresinin idare hukukumuzda, ceza hukukumuzda ve anayasa hukukumuzda bulunmaması nedeniyle yasa teklifinden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz talebi Sayın Ali Kenanoğlu'nun.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Çarşı Ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine HDP Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Bu kanun teklifinin 1'inci maddesi, çarşı ve mahalle bekçisi olarak istihdam edileceklerde aranacak şartları, çarşı ve mahalle bekçilerinin ataması ve adaylık süreçlerini, görev ve yetkileri ile çalışma şekillerinin nasıl olacağını düzenleyen amaç maddesidir. Tabii ki çarşı ve mahalle bekçilerinin atama ve adaylık süreçleri, yetkileri ile çalışma şekillerinin şeffaf ve net bir biçimde açıklanması, kanun teklifinin daha iyi bir biçimde anlaşılması açısından önemli sayılabilir. Ancak bu kanun teklifinde daha ilk maddeden itibaren bir eksiklikle karşı karşıyayız ve o da tanım maddesinin yer alması. Burada dile getirildi, özellikle bu tanım maddesinde, çarşı nereye denir, mahalle neresidir, kanunlarımızda çarşının yeri var mıdır, hükümlerde geçmekte midir? Örneğin, AVM'ler çarşı mıdır, Mısır Çarşısı, pazar yerleri, Taksim Meydanı, sahil kenarları, Kızılay Meydanı, kordon boyu, bütün bunları çarşı kapsamında değerlendirebilecek miyiz, bunlar sorulmaktadır.

Diğer taraftan da, mahalle kavramı, biliyorsunuz, özellikle büyükşehirlerin ilan edilmesiyle birlikte köy kapsamındaki yerler ve hâlen dahi köy olarak yaşamını sürdüren, fiziki koşullarını köy olarak yaşayan yerler de büyükşehir kanunuyla birlikte mahalle kapsamına alındı. Dolayısıyla, bu bekçi kanunu kapsamına bu köyler de giriyor mu, bunların da tanımları açısından ortaya konulması gerekir.

Tabii, diğer bir konu, esas mesele burada güvenlik sorunu meselesi olarak dile getiriliyor. Güvenlik sorunu meselesi kolluk kuvvetleri sorunu meselesi midir yani sayıyla oluşturulabilecek bir mesele midir, bunu ortaya koymak gerekir. Yani komşularından ölüm listesi hazırlayabilecek bir nefret ortamının, ikliminin oluşturulduğu bir yerde bekçi sayısının artırılmasıyla, kolluk kuvvetleri sayısının artırılmasıyla güvenlik ve huzur sağlanabilir mi, bunu tartışmak gerekiyor. Bizim bu konudaki görüşümüz çok nettir ve demokratik ülkeler açısından da baktığınız zaman bunun cevabı çok nettir: Hiçbir şekilde demokratik olmayan ülkelerde, nefret suçlarının sürekli övüldüğü ve yaygınlaştığı bir yerde kolluk kuvvetleriyle bu sorunları aşmak da mümkün değildir. Şimdi, Amerika çok iyi bir örnek bu konuda, George Floyd katliamından sonra ortaya çıkan görüntü, aslında dünyanın jandarmalığına soyunan, dünyayı kolluk kuvvetleriyle dizayn etmeye çalışan Amerika'nın kendi ülkesinde, kendi sokaklarında ne hâle geldiğini ve nelerle karşılaştığını hep birlikte izliyoruz. Demek ki neymiş? Güvenlik sorunu demokrasiymiş, demokrasi sorunuymuş, hak ve adalet sorunuymuş; bunu da çok net bir şekilde oradan gördük.

Bir taraftan, ülkede ekonomik sorunlar gitgide artıyor ve ekonomik sorunlar arttıkça da toplumsal kalkışmaların, toplumsal olayların artacağı da bekleniyor. Bu, kimi kurum kuruluşlarca da araştırma şirketlerince de ya da konunun uzmanı olduğunu ifade eden insanlarca da dile getiriliyor. Peki, bunun karşısında Hükümet ne yapıyor? Ekonomik sorunları çözebilecek, insanların işsizlikten dolayı intiharlara sürüklenmesini engelleyebilecek birtakım tedbirler almak yerine, işsizlikten ve ekonomik sorunlardan kaynaklı olarak oluşabilecek toplumsal olayları engellemek için kolluk kuvvetlerinin sayısını artırıyor.

Bakın, 27 Mayıs tarihli Kamu İhale Kurumu bültenine göre Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihalesinde alınan, öne çıkan mühimmatları ben size sayacağım: "1 milyon adet plastik mermi, 103 bin adet biber gazı, 44 bin adet açılır kapanır cop, 50 bin adet fişek, 10 bin adet sis havanı, 1 milyon adet zırh delici fişek, 10 bin adet gösteri el bombası..." diye sıralanıp gidiyor. Şimdi, buna baktığınız zaman, ne oluyor yani bir iç savaşa mı hazırlanıyoruz, nedir bu durum? Yani ülkede ekonomi kötüye gittikçe bu tür güvenlik tedbirlerini artırmak çözüm değil; tam tersine, bu süreci daha da hızlandıran bir nokta olur.

Şimdi, burada vatandaşın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Kamuoyundaki en büyük kaygı, bu bekçilerin demokratik devletin bekçisi değil, parti devletinin bekçisi olması yönündeki kaygıdır. Şimdi, bu kaygı nereye dayanıyor? Yani öyle hamaset filan değil; bu bekçilerin nasıl işe alınacağına bakıyorsunuz, 70 puanın üzeri alanlar işe alınıyor. Peki, bu 70 puan nelerden oluşuyor? Bunun yüzde 25'i fiziki yeterlilik, yüzde 25'i yazılı sınav, yüzde 50'si de mülakat. Şimdi, biz mülakatın liyakat değil, sadakat olduğunu çok iyi biliyoruz ve bütün kurumların mülakat esasıyla doldurulan personellerle nasıl çökertildiğini ve nasıl tahrip edildiğini de biliyoruz. Dolayısıyla, bu konudaki kaygılarda vatandaş, yurttaş ve kamuoyu haklıdır. Yani bu bekçiler demokratik devletin bekçisi değil, parti devletinin bekçisi olacak. Bu konudaki kamuoyu algısını da ispatlayan bunların alım durumudur.

Değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum ama...

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Başkanım, sözüm kesilmişti.

BAŞKAN - Selamlama için açıyorum, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Tamam.

Burada sıkça ifade edildi, "Her meslekte hata yapanlar olabilir; önemli olan, hata yapanların hukuk önünde hesap vermesi." denildi. Cemevi önünde katledilen Uğur Kurt'un katili o polis sadece 12.100 lira para cezasıyla mesleğine de hayatına da çoluk çocuğuyla birlikte devam ediyor ama Uğur Kurt'un çocuğu öksüz bir şekilde, annesi de kahrından hastalanıp, kanser olup yaşamını yitirdi, öldü. Bunu da burada ifade etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 1'nci maddesinde yer alan "aranan şartlara" ibaresinin "aranan koşullara", "adaylık süreçlerine" ibaresinin "adaylık dönemi" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Erkan Aydın

Ali Öztunç

İstanbul

Bursa

Kahramanmaraş

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Haşim Teoman Sancar

Mahir Polat

Bursa

Denizli

İzmir

Ensar Aytekin

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ensar Aytekin'in.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hiç kuşku yok ki Genel Kurula gelen, getirilen her kanun teklifinin mutlaka bir toplumsal talebi karşılamak, bir ihtiyacı, bir sorunu gidermek için getirildiği açıktır. Ancak bu kanunun bu yönüyle ilgili çeşitli tereddütler vardır. Aslında her şey, Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir gün çıkıp "Akşamları yatarken bekçi düdüğü sesi duymak istiyorum." demesiyle başladı. Bu isteği İçişleri Bakanı Sayın Soylu emir saydı, 27 Ocak 2019'da polis okulu mezuniyet töreninde bu emrin gereğini yerine getireceğini söyledi. Bekçilik sistemi ülkemizin yabancı olduğu bir sistem değildir. Eskiden, mahallede herkesçe tanınan, çoğu zaman da sevilen bekçiler dönem dönem "bekçi amcalar" olarak anılırdı. Sonra ne olduysa 2007'de AKP iktidarıyla kaldırıldı, şimdi ise yeniden gündeme getiriliyor. Toplam 30 bin kişilik bir kitleden söz ediyoruz ve bu kişilere yalnızca kırk günlük eğitim verip, beline silah takıp sokaklara gönderiyoruz; amaç toplumu korumak. Bir polis o silahı takmak için en az iki yıl, asker en az iki-iki buçuk yıl beklerken, bekçilere kırk bir günde silah veriyoruz ve verdiğimiz yetkilerle yeni, amirsiz bir kolluk olarak bu sınıfı inşa ediyoruz. Peki, bu yeni kolluk ne yapıyor? Yüzlerce örneğin arasından birkaç tanesine bakalım:

Örneğin, yer Malatya; vatandaş alkollü, 4 bekçi vatandaşa müdahale ediyor, vatandaş direniş gösteriyor, bekçilerden birisi panikleyip silahını çekip ateşliyor, arkadaşını başından yaralıyor, derken diğer 2 bekçi ile vatandaş bıçakları çekip birbirine giriyor. Sonuç: 2 bekçi bıçakla delik deşik edilmiş, hastanede; 1 bekçi ağır yaralı, hastanede; vatandaş hastanede, silahı çeken bekçi panik hâlinde.

Bir başka olay; yine, İstanbul'da bir bekçi "Annemin ameliyatı var." diyerek meslektaşlarını dolandırmış, sonra da 11 Mayıs'ta istifa edip kayıplara karışmış. Dolandırılan miktar 346.500 lira.

Yine, Çorlu, Esentepe ve Eyüp'te iki hafta önce sokağa çıkma yasağında ekmek almak için dışarı çıkan vatandaşları bekçiler döve döve gözaltına aldılar, bu şiddete müdahale edenlere de saldırdılar.

Kırk bir günlük eğitim sonucu, hiçbir vasfı olmayanlara verilen silahın ve üniformanın etkisiyle sokaktaki vatandaşları saldıran, "Ben devletim, ya hizaya geç ya da döve döve seni hizaya getiririm." diyen bir kolluk inşa ediliyor. Bu konu komisyonda da tartışıldı, orada da söyledik: "Bunun adını 'kolluk' olarak koymayın. Bu, yeni bir paralel unsur icat edebilir." dedik. Ki iktidar paralel yaratmayı çok sever, bu konuda da mahirdir.

Bir diğer konu, daha kanunu çıkmadan kimlerin bekçi yapılacağına ilişkin listeler AKP'nin il, ilçe başkanları elinde geziyor, ilgili milletvekillerine veriliyor. Bu yeni atamaların İçişleri Bakanı onayıyla merkezî sistem şeklinde yapılması Anayasa'ya aykırı olsa da AKP'nin klasik hukuk bilmezliği burada da kendini gösteriyor: "Ben yaparım hukuku da buna uydururum..."

Sayın milletvekilleri, bu yılın başında Şehir ve Güvenlik Sempozyumu'nda konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan "Artık şehirlerimizin güvenliğini sadece kolluk güçleriyle koruyacak durumda değiliz, yeni yollar geliştirilmeli." açıklamasını yapmıştı. Bu yeni yollar bekçiler mi? Bu kolluğa neden ihtiyaç duyuyorsunuz, bir olay mı bekliyorsunuz? Polisin ve jandarmanın çözemeyeceği hangi soruna merhem olacaklar? Yani bu kolluk hangi gerekçeye dayandırılıyor, bunlar cevapsız.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak, bu bekçiler eski sistemdeki mahallenin bekçi amcası değil, AKP'nin emir erleri olacaktır. Esasen, Cumhurbaşkanının duymak istediği ses, bizzat şahsının çalmak istediği düdük sesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

ENSAR AYTEKİN (Devamla) – Tıpkı, günümüzde otoriter bir rejimle yönetilen İran'daki Besic timi gibi, tıpkı faşist İtalya'daki kara gömlekliler gibi, tıpkı bir zamanlar Hitler Almanyasındaki kahverengi gömlekli fırtına birlikleri gibi; tesadüfe bakın ki bizim bekçilerimizin de kahverengi gömlekleri olacak.

Bu gerekçelerle bu maddeye karşı çıkıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Kemal Peköz

İstanbul

İzmir

Adana

Kemal Bülbül

Murat Çepni

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Antalya

İzmir

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...(HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size, herhâlde yüzlerce yıl unutamayacağımız bir fotoğrafı gösteriyorum. Kimse bu fotoğrafı unutamıyor, Amerikalılar unutamıyor, dünya unutamıyor, Türkiye de unutamıyor. Bakın, Amerikan halkı ne diyor? "..."^(x) diyor. "Nefes alamıyoruz." diyor. George Floyd "Nefes alamıyorum." diyordu, dokuz dakika boyunca polis onun boynuna bastı ve öldürdü. Peki, bunlar sadece Amerika'da mı oluyor? Hayır, alın size Türkiye örnekleri: Polisin görevi hukuk dışına çıkarak yaptığı şiddet olaylarını, binlerce olayı görüyorsunuz. Polis, hukuk devletini korumalıdır, polis devletin aygıtı değildir.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir hukuk devletinde insan hakları ve güvenlik dengesi vardır. Tabii ki bir hukuk devletinde güvenlik görevlileri olacak ve hukuku korumaya çalışacaktır. Diğer vatandaşları da suç işleyene karşı korumaya çalışacaktır ama bir de bunu yaparken insan haklarına dikkat etmek zorundadır. Bizim eleştirdiğimiz güvenlik görevlilerinin insan haklarını ayaklar altına almasıdır. Amerika'da "Nefes alamıyoruz." diyen siyahiler var, Türkiye'de "Nefes alamıyoruz." diyen Kürtler, Aleviler, solcular, Ermeniler, KHK'liler her kesimden insan var. (AK PARTİ sıralarından "Yalan bunlar." sesleri)

METİN YAVUZ (Aydın) – Hadi oradan!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hadi oradan!

KADİR AYDIN (Giresun) – Arkasından kalleşçe vurulan polisler de nefes alamıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Mazlum ve ezilen insanlar var ve bu topluma nefes aldırma istemeyen sizsiniz ama biz bunu kabul etmiyoruz.

Bakın, bekçi yasası bir mahalleye hizmet yasası değildir. Bekçi yasası; iktidarın az eğitimli, emir kulu hâline gelmiş... Adına "bekçi" demiyorum ben, bu farklı bir polis gücü yasasıdır, "bekçi" demeyin bu yasaya, bu farklı bir polis gücü yasasıdır. Bunda anlaşalım.

Şu anda bakın, İçişleri Bakanlığı ve iktidar 2016 yılından beri 16 milyon kez suç işledi, nasıl biliyor musunuz? 2016'dan beri bekçiler kimlik sorma yetkileri olmadığı hâlde 16 milyon kişiye kimlik sormuşlar arkadaşlar. Mahkemeler bunu yargılamış ve bu uygulamaları mahkûm etmiş, İçişleri Bakanlığı yönetmelikle cevap vermiş, yasayla değil. Yasayı çiğneyen bir İçişleri Bakanlığı ve iktidar görüyoruz. Ne getiriyorsunuz? Kırk bir saat eğitim almış, bunun sadece altı saat insan hakları eğitimi olan ve eğitimsiz bir polis kadrosu getiriyorsunuz, yeni bir kadro getiriyorsunuz. Bu yasa, halkın korunması, mahallenin korunması yasası değildir. Bu yasa devletin kendisini halktan koruma yasasıdır, devletin kendisini adaletten koruma yasasıdır ve zulmetme yasasıdır. Başka bir şey değildir.

Bakın, Kadıköy'deki darba uğrayan kurye, polise ne diyordu? "Senin bana vurmaya hakkın var mı?" diyordu. Polis, ne diyordu? "Ben, sana vurmaya karar vermişsem doğrudur." diyordu. İşte, bu iktidarın "polis devleti" uygulamasının netleşmiş bir görüntüsüdür. Bütün bu uygulamalar varken siz kalkıp yeni bir polis gücü oluşturmaya çalışıyorsunuz. Ankara Emniyeti'ndeki işkence vakalarını geçtiğimiz sene 26 Mayıs'ta Ankara Barosu raporladı. Ankara Cumhuriyet Savcılığı soruşturma açtı ama Türkiye'de işkence cezasızlıkla biter. Ne oldu? İçişleri Bakanlığı Ankara Emniyeti'ndeki işkence vakaları için idari soruşturma açtı mı? Hayır. Adli soruşturmanın bir yıl sonrasında, baronun net tespitlerinden sonra yürüyen herhangi bir adli süreç var mı? Hayır. İşiniz gücünüz, her şeyi sümen altı etmek ve bir polis devleti kurmaktır, hukuk devletinden uzaklaşmaktır. Bakın, Diyarbakır

^(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

emniyetinden yükselen işkencedeki çığlık sesleri sosyal medyadan dünyaya duyuruluyordu. Ayıptır ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Dün işkenceden utanırdı görevliler, bugün işkence seslerini sosyal medyadan kamuoyuna, dünyaya sunuyorlar.

Bakın, ben size bir resim göstereceğim. Geçtiğimiz günlerde HDP Ankara il binamızın önünde Kemal Peköz Vekilimiz ve Ankara İl Eş Başkanlarımızla bir açıklama yapacaktık; 2 milletvekili ve eş başkanlar. Polis milletvekiline saldırdı. Bakın, bizi darbetmeye çalıştı, üzerimize saldırdı, kargaşada alttan tekme vurmaya çalışıyordu polis memurları. Utanç verici bir hâldir. Bakın, bugün iktidarda olabilirsiniz ama yarın muhalefete düştüğünüzde size bir polis saldırırsa yine bir insan hakları savunucusu olarak biz karşı çıkacağız. (HDP sıralarından alkışlar) Siz şimdi karşı çıkmayı bir deneyin, size tavsiye ederim; insan haklarından zarar gelmez, ben yıllardır insan hakları savunuculuğu yapıyorum. Ayrımsız, hangi iktidar olursa olsun bunu yapıyorum ve sonuna kadar da yapacağım.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Gergerlioğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, benim kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bir polis devleti değil, Türkiye bir hukuk devletidir. Görüştüğümüz yasa da, alınan bekçiler de bir partinin, bir zümrenin değil, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kamu görevlileridir. Burada Sayın Hatip bir şeyi dile getiriyor, Amerika'daki olaydan esinlenerek Türkiye'de bazı uyarlamalarda bulunuyor. Değerli arkadaşlar, kamu malını yakıp yıkıyor, vatandaşın tezgâhını dağıtıyor. Kolluk kuvveti buna müdahale ettiği zaman...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanın canını alıyor, kalbinden vuruyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Efendim, "Kolluk kuvveti buna müdahale edemez." Peki ne yapacak kamu düzenini sağlamak için kolluk kuvveti? Eğer kendi görevinin dışına çıkıyorsa, hukuk dışına çıkıyorsa orada hukuk devreye girer ama kolluk kuvveti asayiş temin ve tesis etmek zorundadır.

Burada nefes alamayanlar yanlış ifade edildi. Nefes alamayanlar PKK'nın katlettiği şehitlerimizdir. Nefes alamayanlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – ...PKK'nın şehirlere gönderdiği canlı bombaların katlettiği annelerdir. Nefes alamayanlar PKK'nın yollara sakladığı, yolların içerisine gömdüğü mayınlara basıp hayatını kaybeden çocuklardır. Nefes alamayanlar bunlardır. Türkiye'nin gerçeği bunlardır. Bunları başkalarıyla karıştırmayalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Buyurun.

30.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, yani kolluk gücü kolluk kuvveti tabii ki işini yapar ama işin sınırları nedir? Hukuki sınırlardır. Herkes konumunu, statüsünü ve görevinin sınırlarını hukuktan alır. Bizler nasıl alıyorsak kendi yetkilerimizi, haklarımızı, sorumluluklarımızı biliyorsak polis de aynı kurallara uymak zorundadır. Polis vatandaşın can ve mal güvenliğini korumak zorundayken, kanunla kendisine bu görev verilmişken vatandaşa işkence yapması polisin görevi dâhilinde değildir. Suç işliyor, polis suç işlemez diye bir kural yoktur. Size, keşke yanımda olsaydı, bir resim göstereyim. Diyarbakır'da galiba baş harfleri M.E.C yanlışsam düzeltirim tutanaklardan, çocuk şüpheli, doğru bir cinayetten alınmış, alınabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Şimdi yüzüstü yatırılmış 2 fotoğraf var. Birinde eli arkada böyle polis otosunda, diğeri de yüzükoyun yine eller arkada. Şu fotoğraf, yüzükoyun eller arkada.

BAŞKAN – Ha şu jilet meselesi hatırladım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Peki İçişleri Bakanlığı açıklaması ne? Diyor ki: "Ağzında jilet var, polise zarar vermek istedi, o yüzden eliyle kullandı." Ya bir kere bir yalan bu kadar da aleni yapılmaz ki. Alenen bir işkence var ortada, kameralar önünde sırtına basılmış ve bu, dünyaya da meşrulaştırılıyor. Biz işte buna karşıyız. Vatandaşın can ve mal güvenliğini korurken polisin işkence yapma hakkı yoktur; bu gücü onlara hiç kimse vermesin, bunun altında herkes kalır.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İşkence bambaşka bir şey ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu arada, teslim edildiğini de söyleyelim yani eksik oldu.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifinin 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "silahlı bir kolluk olarak" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Fethi Güre

Ali Öztunç

Yaşar Tüzün

Niğde

Kahramanmaraş

Bilecik

Faruk Sarıaslan

Ali Mahir Başarır

Nevşehir

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ali Mahir Başarır'ın.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Sayın Grup Başkan Vekili "hukuk devleti" dedi. Anayasa'mıza göre de 2'nci madde Türkiye Cumhuriyeti'nin bir

hukuk devleti olduğunu açıkça belirtiyor. Ne kadar farkındayız bilmiyorum ama bir hukuk devletinde vatandaşlar, bireyler nasıl hukukla sınırlandırılıyorsa devleti yönetenlerin de iktidarın da polisin de valinin de bekçinin de bir hukukla sınırlandırılması gerekmektedir, hukuk devleti budur zaten ancak böyle bir anlayışla hukuk devletine ulaşabiliriz. Bir ülke düşünün, vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerini sürekli sınırlarken bekçiden Cumhurbaşkanına kadar kendisi sınırsız yetkiler alıyor. Bekçiler yasası geldi, gencecik çocuklara eğitim vermeden ya da yirmi günlük bir eğitimle diyelim, silah takıp beline sokağa yolluyorsunuz. Sonra, en küçük tartışmada bu silahı kullanıyor, gencecik insanları öldürüyor ya da dövüyor ya da sakatlıyor. Peki, bunu denetleyebilecek bağımsız bir yargı var mı ülkede? Hayır, Anayasa Mahkemesinin üyelerinden, Yargıtaydan, istinaftan ilk derece mahkemelerine kadar saray atıyor. Böyle bir hukuk devleti olur mu? Bunun adı bir demokrasi, hukuk devleti değil faşist bir yönetimdir.

Değerli milletvekilleri, bakın, bu yasa Anayasa'nın 2'nci, 123'üncü, 128'inci maddelerine açıkça aykırıdır. Polislere verilen yetkilerin aynısını bekçilere veriyorsunuz. Şimdi, bakıyorum polislere; lise, lisans, yüksek lisans eğitimi almış polisler altı ay ile iki yıl arasında bir eğitim alıyor. Peki, bekçiler? Kırk gün. İnsan hakları, hukuk eğitimi bir elin parmaklarını geçmiyor saat olarak ama polisle aynı yetkileri alıyor.

"Hukuk devleti" diyor Sayın Grup Başkan Vekili. Bakın, HMK, Hukuk Muhakemeleri Kanunu görüşülüyor şu anda Komisyonunda, milletvekili arkadaşlarımız orada; haftaya da önümüze gelecek. Orada bir madde geliyor, hukuk hâkimlerine, duruşma sırasında duruşmayı seyreden avukatları duruşmadan çıkarma yetkisi veriyorsunuz. Savunma hakkı, aleniyet ilkesi... Bakın, adaletten, yargıdan bahsediyorum ama kırk gün eğitim alan bekçiye adli görevler yükliyorsunuz, üst arama yetkisi veriyorsunuz; böyle bir hukuk devleti olabilir mi?

Eleştirdiğimiz zaman, sürekli olarak "terör" deniyor, "güvenlik" deniyor. Bakın 2002'ye, Türkiye'de 2002 yılında göreve geldiğinizde kaç polis vardı? 130 bin. Şimdi kaç polis var? 330 bin; 2,5 katından fazla. Peki, 2002'de kaç şehit vermişiz? İktidara geldiğinizde, 7 evladımız, polisimiz şehit olmuş. On sekiz yılda kaç şehit vermişiz? 3 bini geçmiş. Burada güvenlik sorunu mu var, bir yönetim sorunu mu var? Bakın, bu ülkede iktidara geldiğinizde 1999, 2000, 2001, 2002'de 70 evladımız şehit olmuş, şimdi, 4 binlerde. Bunun sorumlusu kim? Bekçiler mi?

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Siz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Biz değil mi(!)

O gün bu ülkeyi yöneten bir Başbakan vardı. Halkın, vatandaşının güvenliğini düşünüyordu, Bülent Ecevit vardı ama bugün halkın güvenliğinden daha çok sarayın güvenliğini düşünen bir Recep Tayyip Erdoğan var. Bence temel sorun bu.

Asker... 2002'de 500 bin askerimiz var. Şimdi, 750 bin askerimiz var. Niye güvenliği sağlayamıyorsunuz? Niye bu insanlar ölüyor? Temel sorun AKP'de, bu yönetimde. Terörü bu şekilde çözemiyorsunuz. Terörü yaratan parti, ülkeyi kan gölüne döndüren parti çıkmış partileri, halkı terörle tehdit ediyor. "Biz gidersek ülke kan gölüne döner." diyor. Hayır, siz giderseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hani, Cumhurbaşkanı saraydan o düdüğü seslerini özlemiyor ya, o sokakta cıvı cıvı insanlar olur, huzurlu insanlar olur, o düdüğü sesleri olur, huzursuzluğu yaratan AKP'nin bu zihniyeti. Hukuka güvenin, Anayasa'ya güvenin. Bu Anayasa'yı siz yaptınız ama her gelen yasa bu Anayasa'ya aykırı, ceza kanunlarına aykırı, idare hukukuna aykırı. Olmaz, olmaz!

Bir kez daha söylüyorum, özellikle 3 maddede büyük sıkıntı var. Bekçilerle ilgili hiçbir sorumluluk yok ama o çocuklara da yazık ediyorsunuz. Hak etmedikleri bir yetkiyi veriyorsunuz. Yarın bir suç karıştıklarında siz "Pardon." dersiniz ama onlar cezaevine girer. Siz her şeyden kendinizi sıyıırırsınız, böyle bir özelliğiniz var. Teflon tava gibi bu AKP iktidarı ama o çocuklara, ölen vatandaşa yazık olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Muş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her siyasi parti ülkeyle alakalı değerlendirmelerini mutlaka yapacaktır. Siz çıkarsınız bu terörü nasıl bitireceğinizi kamuoyuna anlatırsınız, nasıl mücadele edeceğinizi anlatırsınız. Ona göre hangi yetkiyle hangi vaatle gelmişseniz ülkeyi yönetirsiniz.

Şimdi, burada kullanılan bir ifade var "terörü yaratan parti." Ne demek bu? "Terörü yaratan parti" ne demek? Böyle bir ifade olur mu ya? Ağzından çıkanı duymuyor hatip, ne söylediğini bilmiyor. Dünyadan haberin yok senin. "Terörü yaratan parti" ne demek arkadaşlar? Sen ilişki hâlinde olduğun, kurduğun ittifaklara bak, oradan teröre tek kelime edemeyenlere bak, onların sırtını sıvazlayıp acaba beni destekler de ben bir seçim kazanır mıyım diye hayaller kur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İstanbul'da sen böyle seçim kazandın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İstanbul'da, Ankara'da sen böyle seçim kazandın. Çıkmış diyor "terörü yaratan parti." Hadi oradan! Siz bu ifadelerin daha ağırıklarını kullandınız, kullandınız, kullandınız. Hâlâ 25, 25, 25 sayıyorsunuz. O da maksimum, altı var üstü yok. Senin parti olarak söylediklerine bu millet güvense şimdiye kadar on sekiz senedir seçim kaybetmez iktidara gelirdin. Kürsüden anca konuşuyorsunuz, başka bir icraatınız yok. (CHP sıralarından gürültüler) Nasıl mücadele edeceksin kardeşim? Adamın elinde silah varsa, kolluk kuvveti gider, o silahı alır.

Sanki her taraf güllük gülistanlık, Türkiye'nin etrafında hiçbir ateş çemberi yok, Türkiye bu anlamda tedbir almayacak. Arkadaşlar, Irak'ta ne oluyor? Suriye'de ne oluyor? Türkiye'nin diğer hinterlandında neler oluyor? Bunlardan bihaber misiniz? Gül dağıtarak mı burada güvenliği sağlayacaksınız? Siz onlara gülle gittiğiniz zaman onlar size silah doğrultmayacaklar mı? Bu şekilde mi çözeceksiniz? Bir diğeri... (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet sözlerinizi tamamlayın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tamamlıyorum. "Temel hak ve özgürlükler kısıtlanıyor Türkiye'de." Hangi temel hak ve özgürlükler kısıtlanmış, açıklayın arkadaşlar bunları. Hangi kanun düzenlemesi getirildi ve insanların temel hak ve özgürlüklerinden hangileri kısıtlandı, hangileri vardı, hangileri bugün yok, bunu ortaya koyacaksınız. Bunu ortaya koyamayanlar ise faşist zihniyete sahip olanlardır. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, sabır. Müsaade edin, sizin Grup Başkan Vekiliniz de cevap verecek şimdi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğer konu, yahu daha Komisyondan haber veriyor, "Komisyonda şu yasa görüşülüyor." 18'inci maddede yapılan değişiklikten haberi yok, bir de hukukçu olacak. Oradan örnek veriyorsan 18'inci maddeyle alakalı

Komisyondun yaptığı değişikliği de bileceksin, değiştirmiş Komisyond. Yapılan değişikliği, yapılmamış gibi Meclis kúrsúnde unuttuyord arkadaş, bu kadar bihaber. Bu kadar bihaber olan bir partinin milletvekilleri úlke yónetimine talip oluyorlar. Heyhat! 18 sene daha beklersiniz siz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Evet, teřekkúrler.

Sayın Muş, maskenizi düzeltin.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Grup Başkan Vekili, hatibimizin kúrsúde yaptığı konuşma kadar konuşmayı yerinden yaptı, olur, sayđı duyuyordum ama dúnyadan bihaber olmakla, yanlış bilgi vermekle ve faşistlikle suçladı. Mahir Başarır sataşmadan cevap versin istiyoruz.

BAşKAN - Başka şeyler de söyledi, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir sürú şey söyledi, ya 5 kere cevap vermek lazım ama Mahir Bey bir kerede halletsin bakalım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Sayın Recep Ózel can kulağıyla dinliyor, buyurun.

IX.- SATAşMALARA İLİşKİN KONUşMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şaşsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAşARIR (Mersin) – Evet, Sayın Grup Başkan Vekili dedi ki "Biz terörü nasıl yarattık?"

MEHMET MUş (İstanbul) – Biz yaratmadık.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – İstanbul seçimlerinden de örnek verdi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzię) – Óyle bir şey demedi.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili, İstanbul seçimlerinde TRT'de Osman Ócalan'ı ben mi çıkardım, sen mi çıkardın, söyler misin? (AK PARTİ sıralarından gúrlútlér)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Her şeyin yalan senin, her şeyin!

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – Çözüm mahkemelerini Habur'a ben mi yaptım, sen mi yaptın, söyler misin? Soruyordum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) - Hayatın yalan, hayatın.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – Seçim kazanmak adına Osman Ócalan'ın arkasına ben mi sığındım, sen mi sığındın, söyler misin?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) - Bağırma, bağırma!

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – Bakın, 18 yıldır seçim kaybettik. Ama hiç onurumuzu, şerefimizi asla kaybetmedik biz, asla kaybetmedik biz. (AK PARTİ sıralarından "Hadi oradan" sesleri) Allah hiçbir partiyi, hiçbir lideri Osman Ócalan'a muhtaç etmesin ama siz oldunuz. (AK PARTİ sıralarından gúrlútlér) Ne mutlu ki İstanbul ve Türkiye ona rağmen size dersinizi verdi.

Biz hep seçim kaybediyoruz değil mi? İstanbul'u, Ankara'yı, İzmir'i kim aldı? Recep Tayyip Erdoğan mı?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Evet Recep Tayyip Erdoğan, aday olmadı ki.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) - Biz kazandık biz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Aday olmadı ki.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) - İki: Bu úlkede demokrasi, insan hakları varmış! Barış Terkoęlu ve arkadaşları cezaevinde değil mi? (AK PARTİ ve CHP sıralarından gúrlútlér)

BAşKAN - Arkadaşlar lútfen sakın, rica ediyordum.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) – Gazeteciler cezaevinde değil mi?

ALİ ÓZKAYA (Afyonkarahisar) – Suç işliyor ki cezaevinde.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Teróristler cezaevinde.

ALİ MAHİR BAşARIR (Devamla) - Milletvekillerine fezleke gelmiyor mu? Söyler misin. Hukuka güven endeksinden dúnyada sonlardasın sonlarda. Dón bir aynaya bak, dön bir aynaya bak. Bu úlkede hukuk güvenliği mi var? Grup Başkan Vekillerimiz konuşur fezleke gelir. Ya bu úlkenin Cumhurbaşkanı, Adana'daki pırıl pırıl bir gence iftira attı. Bakın tahliye oldu. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Evet, Sayın Başarır, teřekkúrl ediyordum.

Satařmalarda ilave süre yok teřekkúrl ediyordum.

Buyurun Sayın Muş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUş (İstanbul) – Biz yerel seçimlerden önce...

BAşKAN - Arkadaşlar müsaade eder misiniz? Sayın Muş'u duyamıyordum.

Açalım mikrofonu arkadaşlar.

Duyamıyordum arkadaşlar müsaade edin.

MEHMET MUş (İstanbul) – Sayın Başkan, terörü biz yaratmadık, biz terörün başını ezdik. Yerel seçimlerden önce PKK'nın ele başlarının dağdan, Kandil'den "Biz, hepimiz, isim de veriyor, CHP'si, HDP'si AK PARTİ, MHP'ye karşı birleşmemiz lazım." diyor. O zaman gıkınız çıkmadı. şimdi küheylan kesildiniz. Gıkınız çıkmadı. Sırrı Süreyya Ónder diyor ki: "2014 seçimlerinde Kılıçdaroğlu diyor ki: 'Bize destek verin ama belli olmasın.'"

ALİ ÓZKAYA (Afyonkarahisar) – Gizli gizli...

MEHMET MUş (İstanbul) – "Gizli gizli verin çünkü halktan tepki alışız." Ya madem halktan korkuyorsunuz, tepki alacaksınız, madem HDP size zarar verecek, korkuyorsunuz, niye işbirliği yapıyorsunuz? Çıkın alenen yapın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Adamlara niye haksızlık yapıyorsunuz o zaman? (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar) Hem görünmeyelim, hem gizli yapalım; buna tek kelime edemediler. Keza HDP yöneticileri şunu söyledi onlara: "Biz olmadan yoksunuz." Onun için sesleri çıkmıyor. Çıkın, hadi, ikna edin, hadi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AşKIN BAK (Rize) – Kúrsüden iddia etti, kúrsüden. Grup Başkan Vekili çıksın...

BAşKAN – Sayın Altay...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Osman, bağırma Osman.

OSMAN AşKIN BAK (Rize) – Hadi be!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bağırma!

BAşKAN – Sayın Altay...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakan yaptık seni sus diye.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O kadar bağırdın bakan oldun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kürsüden söyledi, kürsüden, niye cevap vermediniz? (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz, rica ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sükûneti sağlayabilerseniz merakımı anlatacağım.

BAŞKAN – Efendim, bu benim problemim değil, sükûneti sağlayamamak yani.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sükûneti sağlamak sizin sorumluluğunuz Başkanım, ne demek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Göreviniz ya, nasıl sizin göreviniz değil?

BAŞKAN – Aşağı mı inmem lazım yani?

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İç Tüzük 60'a göre yerimden söz talep ediyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

33.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, Sayın Mehmet Muş bir doğruyu söyledi, milletvekilimiz de bir hususu söylerken ifadesini yanlış kullandı, o da şu: PKK terör örgütünü -eğer kasıt oysa- ve terörü AK PARTİ yaratmadı. 1983'te başlayan, 3 Kasım 2002'de neredeyse sıfırlanmış olan ve tek büyük terör örgütü olan -tehdit bakımından- PKK terör örgütünü AK PARTİ hortlattı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yazıklar olsun!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama tablo, rakamlar ortada.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bırakın ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Nerede? Nerede? Rakamları...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 3 Kasım 2002'de... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ... AK PARTİ hükümetleri sıfır terör teslim aldı, ciddi bir tehdit olarak bir tek PKK terör örgütü var idi, o da bertaraf edilmiş idi. On sekiz yılda AK PARTİ hükümetlerinin yanlış politikaları, tutarsız politikaları sonucu PKK terör örgütünün üstüne FETÖ terör örgütü ve IŞİD terör örgütü de en az PKK terör örgütü kadar, hatta yerine göre ondan daha büyük bir tehdit hâline geldi ve bu yüce Meclise bomba atılabilirdi. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun sorumlusu da eğer CHP'ye, benim Sayın Muş'a bir tavsiyem var, milletin aklıyla alay etmesin, millet onu sevmez.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – CHP.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Siz alay ediyorsunuz, siz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bence milletin aklıyla siz alay ediyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Seçim kaybedilebilir, biz seçim kaybettik ama son seçimi de yerel seçimleri de biz kazandık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dolayısıyla seçim kazanmak doğruluğun tek ölçüğü değildir. Bazen, yanlış partiler de seçim kazanabilir. Doğruluğun ölçüsü rakamlardır. Biz diyoruz ki: "Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanımız -iddia ettik, defaatle ettik, buradan 100 kere söyledim-. PKK terör örgütüne, FETÖ terör örgütüne, 'IŞİD, DAESH' diye bilinen terör örgütünün mensuplarına yardım yataklık etti, onlarla görüşmeler yaptı, yaptırdı." dedik. Her konuda dava açan Recep Tayyip Erdoğan bu konuda neden Sayın Genel Başkana ya da bize dava açmaz, çok da merak ederim. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

34.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Çok uzatmayacağım. HDP'nin adı geçtiği için söz aldım.

Doğrudur, biz 31 Mart seçimlerinde bir seçim taktiği olarak oy verdik, nereye oy verdiğimiz belli. "Size kaybettireceğiz." dedik ve bunu da başardık. (Gürültüler) Bu bir ittifak değil ki, bu bir ittifak değildir. Biz bunu her yerde söyledik. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Niye bağıríyorsunuz? Niye böyle zıpladınız? Derdiniz ne, derdiniz ne? "Size kaybettireceğiz." dedik, kaybettirdik. Bizim taktiğimiz oydu. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi diğeri Sayın Başkan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Eğer devam edecekseniz sizi beklerim. Yani ne diyorsunuz anlamak istiyorum gerçekten.

Ben size defalarca söylediğimiz bir hakikati bir kez daha yüzünüze söylüyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bize değil CHP'ye söyleyin, onlar kabul etsin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca Sayın Grup Başkan Vekilini hele ki HDP seçmenini böyle vebalı gibi göstermekten men ederiz. (HDP sıralarından alkışlar) Biz, burada oturuyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben değil, Sırrı Süreyya Önder diyor onu, Sırrı Süreyya Önder'e söyleyin onu. O, CHP için söylüyor onu, bana söylemeyin. Sırrı Süreyya Önder söylüyor onu, ona söyleyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz, HDP'ye oy veren milyonlarca insana bu ülkenin yurttaşı değilmiş gibi...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben demiyorum, Sırrı Süreyya Önder söylüyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...HDP demokratik siyasette iddiasını görmüyormuş gibi davranmayın, davranmayın. Bunu kesinlikle kabul etmeyiz ve gece gündüz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Grup Başkan Vekili laf atar mı ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, ben size hiç laf atmadım gerçekten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Peki, tamam.

Hayır, ben hatırlatıyorum size Sırrı Bey söyledi diye, ben söylemedim.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...bütün medyada, bütün kanallarda HDP'yi konuşmaktan duymadınız ya! HDP'yi konuşun da HDP'yi gerçekten HDP olarak konuşun. Dün gece -bütün Türkiye'ye ilan ediyorum- iki saat a Haber izledim ya, iki saat, böyle işkence gibiydi ama izledim. Ya böyle bir şey olamaz ya! Goebbels'i Goebbels'i öyle şey yapmışlar arkada bizim burada... İlk Goebbels ben söyledim, birileri bizden söyledi. Şimdi, yalan atmanın yöntemlerini utanmadan bize yüklüyorlar, garip bir şey. Öyle bir propaganda ki anlatıyorlar, anlatıyorlar biz güçleniyoruz çünkü halk bizim ne kadar haklı ve ne kadar iyi bir

noktada durduğumuzu gayet iyi görüyor. Siz saldırmaya devam edin ama HDP bu ülkede demokratik geleceğin, onurun teminatıdır. HDP mücadeleden vazgeçmeyecektir, siz ayrımcılığınızla, ötekileştirmenizle, kamplaştırmanızla bu ülkenin tarihine kara sayfalara not edileceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş...

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Grup Başkan Vekili, Sayın Beştaş, bu ifadeler benim değil, 2014 seçimlerinden önce büyükşehir belediye başkan adayınız Sırrı Süreyya Önder diyor ki “Bize Kemal Bey geldi, bizi destekleyin ama belli olmasın, halktan tepki alırız...”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İki parti arasındaki görüşme niye ilgilendiriyor sizi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir dinleyin arkadaşlar... Sizin adayınız açıkladı, sizin adayınız bunları açıkladığı zaman o günden bu güne kadar sesiniz çıkmadı. Dolayısıyla, madem -bunu CHP'ye söylüyorum- çekinilecek bir parti, niye işbirliği yaptınız? Bunu söyledim onlara, siz üzerine alınmayın ve kimin ne olduğunu halk gayet iyi biliyor. (CHP sıralarından gürültüler)

Diğer bir mesele, şimdi, Sayın Altay, FETÖ'yle alakalı konuşuyor. Sayın Altay, 2014 seçimlerinden önce, bakın Pensilvanya'ya gidiyor... Sizin genel başkan yardımcılığınızı yapmış isimlerdi, bunlar ifade ediyorlar. Gidiyorsunuz, orada görüşme yapılıyor...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nereye?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Amerika'ya. Dönüşte “Recep Tayyip Erdoğan kaçacak.” ifadeleri...

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Siz kucak kucağaydınız!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Birgül Ayman Gürel, 2014 seçimlerinden önce “Evet, CHP, o zaman cemaat diyordu, cemaatle iş birliği yaptı.” diyor. Sizin kendi Genel Başkan Yardımcınız bunlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – FETÖ sizsiniz, siz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğer mesele, 17-25 Aralıkta FETÖ'cülerin elinde ne kadar kaset, montaj, yalan haber varsa CHP'ye veriyor, CHP bunları Meclis duvarlarına yansıtıyor; şu Gazi Mecliste bunu yaptınız.

Madem bu bir terör örgütüydü, siz Meclisi bombalayan bir terör örgütüyle AK PARTİ'yi devirmek için neden iş birliği içerisine girdiniz, bunun bir cevabını verin bize, bunun bir cevabını vermeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralardan gürültüler)

Hatta, o gün, bu terör örgütünün medya kuruluşlarına müdahale ediliyorken, CHP'nin milletvekilleri kendilerini o medya kuruluşlarının önünde polise direnmek için konumlandırıdılar ve bunu Genel Başkanlarının talimatıyla yaptıklarını içeri girip çıkan milletvekilleri de ifade etti. Hatta ve hatta, o dönem Bank Asyanın kapatılma sürecinde milletvekillerinizi, “Başvurdum, maaşımı Bank Asyadan alacağım.” diyecek kadar ileri gittiler.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayıp ya! Ayıp ya!

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Sayın Altay, lütfen, lütfen... (CHP sıralardan gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz, meşru anlamda, meşru zeminde mücadele ederek bir partiyi seçimde yenebilirsiniz ama Meclisi bombalayan bir terör örgütüyle AK PARTİ'yi devirmek için neden iş birliği yaptınız, ne için onları savundunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin içinizden çıktı.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

AHMET KAYA (Trabzon) – Biz “FETÖ örgütü” derken siz “Hoca Efendi” diyordunuz.

BAŞKAN – Sayın Altay buyurun.

36.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar ısrarla bana resimler getiriyorlar Tayyip Bey ile Fetullah Gülen'in, AK PARTİ'nin bütün üst kadrosunun resimlerini... (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, bunlara gerek yok, bunları millet biliyor zaten.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bayatladı, bayatladı onlar!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) - Kasım Gülek!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi şunu söyleyeyim... Başkanım, uyarsanıza, onları uyarır mısınız?

BAŞKAN – Efendim, herkesi uyarıyorum, bütün salonu.

Arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, Mecliste her şey yapılır, siyasi polemik yapılır, tartışma yapılır, münakaşa yapılır, bunlar olur. Mecliste bir şey yapılmaz, Mecliste dedikodu yapılmaz. Falanca şunu söyledi, bir tarihte feşmekânca şunu söyledi diye...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dedikodu değil...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu, buraya bir Grup Başkan Vekilinin getirmiş olmasını bir mevkidaşım olarak yadırgadım. Falanca şunu söyledi, feşmekânca şunu söyledi diye yüzlerce şey burada söylenebilir, yüzlerce şey. Şimdi, önce onu bir söyleyeyim, yakıştıramadım. Birincisi, Mecliste dedikodu yapılmaz Sayın Başkanım. İkincisi, bu Parlamentoda, ben bütün grupları meşru görüyorum, yasal görüyorum, legal görüyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de öyle görüyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siz, bu, HDP'yi gayrimeşru ilan etmek, gayrimeşru göstermek -onları savunmak benim işim değil ama- bu, en hafif ifadeyle sandığa saygısızlıktır ama ben asıl bir şey söyleyeceğim: Başkan Mehmet Bey “17-25 Aralıkta bizi devirmek için FETÖ'yle iş birliği yaptınız, onların ele geçirdiği delilleri Meclis duvarlarına yansıttınız.” diyor. Bir yolsuzluğu, asrın, rüşvet ve nüfuz suistimali yolsuzluğunu AK PARTİ'nin devleti teslim ettiği polisler, yargıçlar, istihbaratçılar ortaya çıkardı diye sineye mi çekseydik?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kötü biri geliyor diyor ki: “Mehmet Bey, şurada adam öldürülmüş, sen kötü birisin.” Ben, sen

dedin diye "Oraya gitmem." mi diyeceksin? Ya, 17-25, aklandınız, ayrı bir şey yani yargıda şimdilik aklandınız. Siz değil, o işi yapanlar...

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Tezgahlayanlar...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Zaten o işi yapanlar masum olsaydı hepsinin AK PARTİ'de siyasi hayatı devam ederdi, hepsini siyasetten tahliye ettiniz ama savcının, hâkimin önüne koyamadınız.

Mesele şudur: Pensilvanya'ya giden tek bir CHP yetkilisini Mehmet Muş bana gösterebilir misiniz? Milletvekilliğinden istifa ederim. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ama al sana Pensilvanya kardeşim, al! Amerika'ya gitmek suç değil. "Bank Asya." diyorsun, utanmadan. Bank Asya Yönetim Kurulu üyesi, Asya Emeklilik Başkanını Özel Sigorta Üst Kurulunun genel müdürü yapmaktan daha ayıp olabilir mi, merak ediyorum. Bank Asya'nın Başkanını, Asya Emeklilik Başkanını Özel Emeklilik Üst Kurulu Genel Müdürü yapacaksın, ondan sonra bana FETÖ ilişkisi bulaştırmaya çalışacaksın. FETÖ ilişkisi, illiyeti, aidiyeti, bağı, irtibatı herkese bulaşır; bize bulaşmaz. Sizi söylemiyorum bile çünkü siz suçunuzu itiraf ettiniz. Tayyip Erdoğan dedi ki: "Ey Cenab-ı Allah'ım, beni affet; aziz milletim, beni affet." Siz bunu herhâlde unuttunuz. Onun için, bizim şimdi, "Meclisi bombalayan teröristlere vaktizamanında devletin en kılcak damarlarını, kozmik odasını, yargısını, Emniyetini, Jandarmasını teslim etmekle büyük günah işlediniz." demek gibi bir haklılığımız var, sizin de başınızı öne eğip oturmak gibi bir mecburiyetiniz var. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, uzatmayacağım.

BAŞKAN – Sayın Muş...

37.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi Sayın Altay'a...

Sayın Altay, bir Yapı illegal bir yapıya bürünmüş, ondan sonra mücadele edilmeye başlanmış -ve bu, televizyonlarda konuşuluyor- ya, bu yapıyla bu mücadele veriliyorken CHP Genel Merkezinde, Zaman gazetesinden Hanım Büşra Erdal'ın eliyle, o dönemin yöneticileriyle, Kemal Bey'le ne işleri var? Arkadaşlar, olay ortaya çıkmış, mücadele ediliyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Muş; soru-cevap işlemiyle gidersek bu tartışma hiç bitmez.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, bunu yok sayacağız, ondan sonra, efendim "2002'de gitti, 2003'te gitti."

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi Genel Müdürü niye atadı?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – "Meclis dedikodu yeri değildir." kesinlikle değildir arkadaşlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, Genel Müdürü niye atadı?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Alenileşmiş şeyler, kamuoyuna yansımış şeyler konuşulur, her yerde konuşulur, her zaman konuşulur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Müdürü niye atadı, onu söyle.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğer mesele, bakın, değerli arkadaşlar, FETÖ'nün başındaki bir tek kişiye beddua etti, bir tek kişiye beddua etti, bir tek lidere beddua ediyor; Recep Tayyip Erdoğan'a.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Artık son cümlelerinizi alayım Sayın Muş.

Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – "Bir şefaathakkım olsa falanca falanca falanca kişi için kullanırım. Geçmişte şu Başbakan, şu Cumhurbaşkanı da bizim önümüzü çok açtı." dediği, saymadığı lider yok ama bir kişiye beddua ediyor. "O uzun adam." diyor -öyle söylüyorlar- "Recep Tayyip Erdoğan önümüzü kesti. O bizi tasfiye etti." diyor.

Sayın Altay, bu ülkeye AK PARTİ'nin yaptığı hizmetlerle -FETÖ'yü tasfiye ederek- inanın, bundan sonra bu ülkeyi yönetecek olan siyasi iktidarlar çok daha rahat yöneteceklerdir. Bizim bu büyük hizmetlerimizle, hasbalkader siz de bir seçim kazanırsanız, daha rahat yöneteceksiniz ülkeyi. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

Sayın milletvekilleri, bakın, Grup Başkan Vekilleri konuşuyor, bir de sizin arkadan bağırmanıza gerek yok ve hakikaten kifayetimizakere artık.

Buyurun Sayın Altay.

38.- İstanbul Milletvekilleri Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mehmet Bey şunu da itiraf etmiş oldu, beddua üzerinden. "Fetullah Gülen" adlı teröristin Recep Tayyip Erdoğan'a bedduasının sebebi şu: Recep Tayyip Erdoğan, ona "Gel, devleti yüzde 50, yüzde 50 ortak yöneteceğiz." demiş, devlete çöreklenmiş. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Sonra, Tayyip Erdoğan bundan cayınca haklı olarak –"haklı olarak" derken, oraya bir şey vermiş olmak için söylemeyelim- adam da Tayyip Erdoğan'a kinini kusmuş. Niye? Tayyip Erdoğan, Fetullah Gülen'e verdiği sözü tutmamış. O benim sorunum değil, aralarındaki beddua meselesi beni ilgilendirmiyor. Bundan, hem Sayın Muş'un hem Fetullah Gülen'in bedduasından çıkan sonuç şudur: Tayyip Erdoğan ile Fetullah Gülen yirmi yılı aşkın bir süre ortaklık yapmışlardır, Tayyip Erdoğan'ın ortağı da bu Meclisi bombalamıştır; nokta. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, tek ortağımız milletimizdir, milletimizin dışında hiç kimse ortağımız olmamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "tespit edilir" ibaresinin "belirlenir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

İsmail Koncuk

Fahrettin Yokuş

Adana

AdanaKonya

Dursun Ataş

Aydın Adnan Sezgin

Enez Kaplan

Kayseri

Aydın

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Aydın Adnan Sezgin'in.
Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi'ne ilişkin görüşmelerimiz, edebiyatımızın önemli bir karakteri Bekçi Murtaza'nın yaratıcısı Orhan Kemal'in vefat yıl dönümünü başlattı. Orhan Kemal'i ve ölüm yıl dönümünü bugün olan mahpushane ağabeyi büyük şairimiz Nazım Hikmet'i saygıyla anıyorum, ruhları şad olsun.

Sayın milletvekilleri, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'ni tartışıyoruz ve çok yaygın, çok derin endişeler ifade ediliyor. Oysa, sonuçta bir yardımcı kolluk gücü düzenlemesidir bu. Toplumda endişe değil, tam tersine güven ve rahatlama yaratmalıydı ama öyle olmuyor. Bekçilere genel kolluk kuvvetleriyle eş düzeyde silah kullanma yetkisi verilmesi korkutuyor. İktidarın özel bir milis gücü oluşturmasından söz ediliyor, bu kadronun iktidar tarafından uygulanan baskıların, özellikle mahalle baskısının bir aracı haline getirilmesinden söz ediliyor, faşizm tehdidi telaffuz ediliyor, faşizmin tarihsel geçmişi yoklanıyor. Oysa, 1966'da, arkasında yüzde 54 oy olan Adalet Partisi Hükümeti o dönemdeki bekçi kanun tasarısını gündeme getirdiğinde, tartışmalar hiç bu minvalde seyretmemiş. Bugün Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi vesilesiyle bu denli endişe, korku samimi olarak dile getiriliyorsa, bunun müsebbibi AK PARTİ iktidarının ve Sayın Erdoğan'da tecessüm eden tek adam rejiminin hoyrat söylemi, hoyrat icraatı; koruyucu, kucaklayıcı olmak yerine korkutucu ve kutuplaştırıcı olan tutumu, güven verememesi. Demokrasi ve hukukun üstünlüğü anlayışından uzaklaşan normsuzluğun ve iktidar tarafından tahrik edilen huzursuzluğun hâkim olduğu bir ülkede bu kaygıların dile getirilmesi tabiidir.

Maalesef, Türkiye'de artan kolluk gücü şiddetinin de hemen her gün yeni örneklerini müşahade ediyoruz. Bunun esas sorumlusu emniyet mensuplarımız, polisimiz değil, bu tutumlara neden olan yönetim anlayışıdır, yönetim hoyratlığıdır, hoyratlığın fazilet gibi takdim edilmesidir. İktidarı eleştiren herkes “terörist” ve “hain” olarak damgalanırsa, iktidara bağlı kolluk güçleri de masumları terörist ve hain addedip kendilerini onlarla mücadeleye adayacaktır elbette. Devlet açıkça ve belirgin şekilde parti devleti hâline getirildikçe sahada yanlışlar ve ihlaller katlanarak artacaktır. Eleştirilerimizi emniyet mensuplarımızı yıpratmak amacıyla değil, onlara güven ve inancın yeniden inşasını sağlamak için dile getiriyoruz. Onları cumhuriyetin, demokrasinin kolluk kuvvetleri olarak görmek istiyoruz.

ABD bugünlerde polis şiddetinin tetiklediği büyük bir toplumsal sarsıntı yaşıyor -sıkça değinildi- bir örnek oluşturuyor, kötü bir örnek, ırkçılığa bulanmış bir örnek. Bugüne kadar ABD toplumunu kutuplaştırıcı bir tutum izleyen Trump, bu olaylar üzerinden, gözü dönmüş bir şekilde seçim kampanyası yönetiyor, ABD'yi yakmaya hazır. Trump'ın karşısındakiler de artık ona düpedüz “bölücü” diyorlar. Elbette kimse bu olayların ABD'yi bölmesini beklemiyor. Trump'ın bölücülüğü toplumsal uzlaşma ruhuna, toplumsal uyum hedefine karşı bölücülüktür. Topluma karşı, millete karşı ağır suçtur. Türkiye'de de iktidar bu gelişmelerden gerekli dersleri çıkartıp bugüne kadar izlediği tutumu gözden geçirmeli, zihniyetini farklı şekilde biçimlendirmeye gitmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Sezgin.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) - Ne var ki AK PARTİ sözcülerinin anlaşılmasız bir iç huzur, dış huzur denklemi kurmaları, bekçiler için öngörülen altı saatlik insan hakları eğitimini muhteşem bir tedbir gibi takdim etmeleri ümidimizi çok kırıyor. Biz, yine, toplumun sağlığı ve huzuru açısından normalleşmeye ihtiyacımız olduğunu tekrarlıyoruz, Meclisimizin de güvenlik politikaları ve düzenlemeleri dâhil her alanda bu normalleşmeye aktif katkı sağlamasını diliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN - Madde de mi, önergede mi?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Maddede.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

III YOKLAMA

(İYİ PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN - 2'nci madde oylaması öncesinde bir yoklama talebi vardır, onu gerçekleştireceğiz.

Sayın Türkkan, Sayın Öztürk, Sayın Beyaz, Sayın Sunat, Sayın Ataş, Sayın Örs, Sayın Yokuş, Sayın Koncuk, Sayın Nuhuğlu, Sayın Çakırlar, Sayın Bahşi, Sayın Kaplan, Sayın Cinisli, Sayın Çulhaoğlu, Sayın Çelik, Sayın Kabukcuoğlu, Sayın Cesur, Sayın Subaşı, Sayın Erel, Sayın Tatlıoğlu.

Değerli milletvekilleri, pusula veren arkadaşlarımız lütfen Genel Kuruldan ayrılmasınlar.

Yoklama için 3 dakika süre veriyor, yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.23

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III YOKLAMA

BAŞKAN – 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylanmasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, sık sık yoklamalarımız var, oylamalarımız var; bilgi olarak Genel Kurulla paylaşıyorum.

3'üncü madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz

Serpil Kemalbay Pekgözeği

Hüda Kaya

Adana

İzmir

İstanbul

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kemal Bülbül

Murat Çepni

Kocaeli

Antalya

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hüda Kaya'nın.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bekçi yasa teklifiyle ilgili, partim adına, 3'üncü madde hakkında söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bekçi yasa teklifiyle ilgili tartışıp konuşurken elbette ki toplumun düzenini, huzurunu, güven duymasını; insanlarımızın, evlerinde endişesiz, tasasız bir şekilde gözünü rahatlıkla kapatıp uyuyabilmesini, kadınların gecenin hangi saati olursa olsun sokakta, caddede rahatlıkla gezebilmesini, güven içerisinde hiçbir şeyden çekinmemesini, gençlerin sokak aralarında caddelerde başına bir iş gelmeden, cop yemeden, kurşunlanmadan huzur içerisinde gece gündüz gezilebilen sokaklar, gezilebilen mahalleleri biz istiyoruz, hepimiz istiyoruz. Böyle bir ülke olsun istiyoruz.

Elbette ki yönetimler halkının güvenliğini sağlamak için tabii ki gerekli önlemleri alırlar. Ama bir toplum ki bir ülke ki yönetimin en tepesinden, her kademesindeki yetkililer halkı sürekli tahrik eden, provoke eden, bölen, ayrıştıran, ötekileştiren, nefret pompalayan söylemlerle halkın arasını bölerse her türlü sosyal, adalet, vicdan, özgürlük, insan hakları, ekonomik her türlü imkânları imkânsızlığa dönüştürür, insanlar konuşamayacak, nefes alamayacak, eleştiremeyecek, sosyal medyada bir cümle bile yazamayacak hâllere gelirse, komşu komşuya güven hissedemezse tabii ki bu halk artık güvensiz, birbirine saygı duyamayan, sahip çıkamayan bir toplum hâline gelir.

Biraz önce eleştirileri cevaplarken AKP Grup Başkan Vekili Sayın Muş, genelde sık sık başvurdukları savunmalar içerisinde "Biz halkımızın güvenliğinden sorumluyuz. Halkımızın güvenliğini sağlamayacak mıyız? Teröristlere fırsat mı vereceğiz? Çetelere fırsat mı vereceğiz?" gibi ifadeler kullanıyor. Sanki dersiniz biz bekçi yasa teklifini eleştirirken çeteleri savunuyoruz. Sanki biz bu yasayı eleştirirken teröristleri savunuyoruz.

Sevgili arkadaşlar, yandaş ekranlarda gece gündüz en şarlatan teröristler "Karılarınızı, çocuklarınızı bizden nasıl koruyacaksınız?" diye halkı tehdit ediyor. Sizlerin ekranlarında bu halkı tehdit ediyorlar. Siz halkı potansiyel bir düşman olarak görmeyeceksiniz. Bu halk kimseye düşman değil. Siz, komşularını listeleyen "Sadece benim ailem bile 50 kişiyi götürür. Komşularımdan da kaç kişi listemde var, yeri gelince hallederiz. Biz 15 Temmuzda boşta bulunduk." diyen kişilerin bu toplumun en büyük düşmanı olduklarını görün. Asıl önlem almanız gerekenler, komşularının güvenliğini sağlamanız gerekenler işte bu insanlar, işte bu zihniyet. Önce bu zihniyetin hesabını sormalısınız. Ama ekranlarınızı gece gündüz bu insanlara açıp ortam veren, halkı, kendinizden olmayana, sizi eleştiren bütün çevreleri tehdit eden, kadınları ve çocukları ganimet alma tehdidiyle ortalıklarda sözler savuran psikopat insanlara fırsat veren, ekran açan sizlersiniz, şımartan sizlersiniz. Bu insanlar sırtını size dayıyor. Siz önce bu zihniyetin, bu şarlatanların, bu utanmazların hesabını vermelisiniz.

Amerika'daki Floyd gösterilerindeki orantısız şiddeti kınamak kolay. 19 yaşındaki Suriyeli göçmen çocuk Ali Hemdan, ellerine silah verdiğiniz görevliler tarafından "Nefes alamıyorum." bile demeden, diyemeden kalbinden vuruldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HÜDA KAYA (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Kemal Korkut'u "Nefes alamıyorum." bile diyemeden kalbinden vurdunuz Diyarbakır'da Nevruz sabahında ve Ali İsmail Korkmaz, bakın Gezi'den bahsediyorsunuz. Amerika'nın Gezi'sine selam çakarsınız. Türkiye'deki sizleri eleştiren gençler en apolitik gençler; Gezi'de siz o gençleri görecektiniz, keşke görseydiniz, keşke tanısaydınız. Ali İsmail Korkmaz, siviller ve güvenlik güçleri tarafından döve döve öldürüldüğünde, bu ülkenin yöneticisi kalktı dedi ki: "Benim esnafım neyi ne yapacağını bilir." dedi. İşte bekçilik yasa teklifi sokaklardaki bu çeteleri resmî olarak kamufler etme, sarayın paralel ordusunu kurma girişimidir.

Ali İsmail Korkmazların hesabı bundan dolayı verilememiştir. Bundan dolayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerini alayım.

Buyurun.

HÜDA KAYA (Devamla) – Teşekkür ediyorum. Hemen bitiriyorum.

İşte bugün George Floyd hadisesi neyse Berkin Elvan'ın, ekmek almaya giden 14 yaşındaki bir çocuğun katledildikten sonra, daha cesedi soğumadan, annesinin meydanlarda yuhlatılmasını bu iktidar bir ayıp olarak hanesine düşmüştür. Öyle uzaktakine selam çakmakla bu iş bitmez. Bekçilik yasa teklifi bu ülke için korkulu günlerin gelmesine sebep olacak bir tekliftir.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada bir kanun teklifini müzakere ediyoruz. Kanun teklifinin içeriğiyle alakalı eleştiri yapabilirsiniz ama bu eleştiriden ziyade partimize yönelik aslı astarı olmayan, ağızda ne kadar suçlama ifadesi varsa bize yönlendiren bir yöntem burada izledik.

Şimdi şunu ifade etmek isterim. Halkı asla ve asla potansiyel bir düşman olarak biz görmedik, görmeyiz. 83 milyon bu ülkenin ortak vatandaşı. Birisi çıkmış televizyonlarına komşularını tehdit ediyor, "50 kişiyi götürürüm." diyor, bunu kabul etmemiz mümkün değildir. Bu AK PARTİ'nin görüşünü yansıtmaz. Bununla alakalı resmî açıklamalarımızı yapmışız, hâlen onun üzerinden "AK PARTİ bunu yapıyor." gibi konuşmanın manası, anlamı yok.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Niye tutukladınız?

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Bir diğer konu: "Efendim, ganimet alacaklar." Onlara biz ekran açıyormuşuz, onlara biz fırsat veriyormuşuz... Bunu konuşanların canı cehenneme. Bunların partimizle yakından uzaktan bir alakası yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Savcılar, hukuk bunlara ne gerekiyorsa sonuna kadar yapmalı. Buradaki açıklamamız çok net. Bununla alakalı açıklamaları yapmamıza rağmen hâlen "Bunları siz koruyorsunuz, sırtlarını size dayıyorlar..." Bunlar bize sırtlarını dayamıyor ama siz, sırtınızı nereye dayadığınıza bir bakın; içerideki Figen Hanım'a sorun, nereye dayıyormuş sırtını.

Bir diğer mesele: Bir polislin Suriyeli bir genç kardeşimizi vurması hadisesi hepimizi derinden üzdü. Hukuk devreye girdi, tahkikat yapıldı, olaya müdahale edildi. Bu olayı alıp elleri kelepçeli olan George Floyd'un öldürülmesiyle mukayese edip aynı şeyde ifade etmek...

Bakın, nefes alamayanlardan az önce bahsettim, bir kere daha bahsedeyim: Tunceli'de PKK terör örgütünün jandarma karakolundaki, oradaki görevlilerimizi şehit etmek için hani yola döşediği mayınlara basan 4 yaşındaki Nupelda ile 8 yaşındaki ağabeyini, o evlatlarımızın ismini bir kere anabildiniz mi? Anamazsınız çünkü onlar sırtınızı dayadığınız örgüt tarafından katledildiler.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Saçmalıyorsunuz!

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, bir diğer mesele, "Bütün bu çeteleri alıyor, bunlarla Bekçiler Kanunu'na bir kamuflaj oluşturmaya çalışıyorsunuz." deniliyor. Değerli arkadaşlar, yakından uzaktan alakası yok. Biz, çetelerle, terörle, örgütlerle mücadele etmek için burada varız, vatandaşın can ve mal güvenliğini sağlamak için varız. Biz, 83 milyonun; Laz'ıyla, Kürt'üyle, Türk'üyle, Alevi'siyle bu ülkede yaşayan bütün etnik kökenlerin tek birinin kılına zarar gelmemesi için mücadele ediyoruz. Sizin ne anladığınızı bilmiyorum ama bizim anladığımız bu.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Onun için rahatsız oluyorlar zaten.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatibimize doğrudan "Yalan atıyor." dedi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ee, yalan atıyor. Doğru mu söylüyor?

BAŞKAN – Efendim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatibimize doğrudan sataşmada bulundu "Yalan atıyor." diyerek. Sataşmadan dolayı kürsüden söz almak istiyoruz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Müteakiben 60'a göre söz talep ediyorum Sayın Başkan.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi bekliyorum, Nupelda'nın katillerine tek laf edecek mi? Bakalım, ne diyecek. Buyurun.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HÜDA KAYA (Devamla) – Arkadaşlar, polemik yapmayın. Polemikle iş yapmayın. Cevap veremediğiniz yerlerde olayı saptırmayın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hangisine veremedik cevap? Söyleyin, hangisine veremedik cevap.

HÜDA KAYA (Devamla) – Bakın, çok net söylüyorum. "Siz böyle kadınlarınızı, çocuklarınızı bizden nasıl koruyacaksınız?" diye...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Canı cehenneme onların.

HÜDA KAYA (Devamla) – ...İŞİD mantığıyla...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İŞİD'in de canı cehenneme.

HÜDA KAYA (Devamla) – ...muhaliflerin kadınlarını, çocuklarını, ganimet alma, el koyma gibi tehdit eden bir insana, bir hasta insana ne yaptınız? Tek bir şey yaptınız mı?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz yapmayacağız, hukuk yapacak, devlet yapacak.

HÜDA KAYA (Devamla) – "Gerçek olmayan şeyler söyledi." dediniz. Sözlerimin içinde tek bir yalan veya ütöpik hiçbir şey yok, hepsi gerçektir. Berkin Elvan yalan mı? Ali Hemdan yalan mı? Kemal Korkut yalan mı? Ali İsmail Korkmaz yalan mı? Hangisine yalan diyeceksiniz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Nupelda'ya da cevap ver. Yasin Börü'ye de cevap ver.

HÜDA KAYA (Devamla) – Taybet İnan yalan mı? Hangisi yalan?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Yasin Börü yalan mı?

HÜDA KAYA (Devamla) – Biz burada örgüt propagandası yapmıyoruz. Biz burada bekçiliği müzakere ediyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yasin Börü'yü de anın.

HÜDA KAYA (Devamla) – Yaptığınız yasanın sokaktaki çetelere yüz verdiğini, sokaktaki mafya yapılanmalarına resmî organizasyon, kılıf yüklediğini ifade ediyoruz. Bu kadar net, bu kadar gerçek.

Kaldı ki öyle "terörist" ithamlarıyla kendi ayıplarınızı örtemezsiniz. AKP iktidarı 28 Şubattan bu günlere en kirli yapılarla, en darbeci yapılarla dün de ittifak yaptı, bugün de ittifakını sürdürüyor ve siz bu politikalara kurban oluyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yasin Börü'yü de anın bir dahaki sefere, lütfen.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yasin Börü, biliyorsunuz, tam bir devlet işidir. Tam sizin işiniz o.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Nupelda'yı da, onu da anın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yüzü kapalıların kim olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Yasin Börü'yü hiç dilinize dolamayın. Yasin Börü'yle ilgili kaç defa önerge verdik, siz örtüyorsunuz. Yalancısınız. Örtünüz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yalancı sizsiniz, biz değiliz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Eren'e ne diyeceksin, Eren'e?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yasin Börü meselesinin ortaya dökülmesini istemiyorsunuz çünkü suçlusunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yalancı sizsiniz, biz değiliz.

BAŞKAN – Sayın Kaya, müsaade edin.

Sayın Muş, Sayın Altay'a söz verdim, rica ediyorum, lütfen.

Sayın Altay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, üzerinde mutabakat sağlanan kanun tekliflerinin Genel Kurula getirilmesi hâlinde seri şekilde görüşülebileceğine ve corona tedbirleri kapsamında çalışma saatlerinin makul bir sürede tutulması gerektiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İnsani bir gerekçeyle söz talep ettim Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Genel Kurulda bütün partilere mensup olan doktorlar olduğunu biliyorum. Şu anda Genel Kurulda bulunan hekim vekil arkadaşlarımızın ne düşündüğünü merak ediyorum? Şunun için yedi sekiz saattir...

BAŞKAN – Çalışma şartlarımızla ilgili mi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, ben nefes alamıyorum, zaten zor nefes alan bir adamdım, bu maskeyle nefes alamıyorum. Ha bu bir mazeret diye söylemiyorum, çalışmayalım diye demiyorum, asla.

BAŞKAN – Seçim öncesi söylemeyin zaten yani.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama şimdi, Sayın Başkanım, corona tedbirleri kapsamında çalışacaksa çoğunluk partisinin şunu yapması gerekir. Nasıl belli tedbirler alınıyorsa süre konusunda da makul olabilmek için ne yapar? Muhalefet partilerinin de üzerinde mutabakat sağladığı kanun teklifleriyle buraya gelir. Örneğin, somutlaştıracam, şu anda Adalet Komisyonunda devam eden Hukuk Muhakemeleri Kanunu Teklifi var, 60 madde. Bütün partilerin... Büyük çapta sorunsuz bir teklif yani zararsız ihtiyaca binaen gelmiş. Böyle bir teklif gelir ve Parlamentoda corona tedbirleri kapsamında da belli bir anlayış içinde seri bir şekilde görüşülebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Lakin bu bekçilik kanunu teklifi altı aydır zaten öteleniyor öteleniyor. Ötelenme sebebi: Muhalefet partilerinin kimi rezervleri, tereddütleri. Hâl böyle olunca şimdi, böyle corona tedbirleri içinde münakaşaya muhtaç, müzakereye değil münakaşaya muhtaç bir teklifi getiriyorsunuz yol alamıyoruz ama biz yoklama isteyince vallahi billahi üzülüyorum. AK PARTİ'li sayın milletvekillerimizin, orada, 200 kişinin aynı anda dar bir alana gelip yoklama vermesinde bile sosyal mesafeyi ortadan kaldırıyoruz. Şimdi, Hükümetimiz, Sağlık Bakanımız, Cumhurbaşkanı diyor ki: "Sosyal mesafe, sosyal mesafe." Millet, AK PARTİ milletvekillerimizi orada mecburiyetten kaynaklı sosyal mesafeyi ihlal etmiş görünce vatandaş sosyal mesafeye bakar mı? Benim tavsiyem şudur, önerim şudur: Bu kanun altı ay ötelendi, bir üç gün sonra çıksa bir şey olmaz ama gerçekten AK PARTİ'li milletvekillerimizin sağlığından, kendimden de, arkadaşlarımdan da endişem var. Bir genel öneridir, ortaya bir öneri atıyorum. Genel Kurulun çalışma saatlerini makul bir sürede tutalım. Hiçbir Sayın milletvekilimizin saçının kılına halel gelsin, sağlığı bozulsun istemem. Bunu öneriyorum. Doğrusu budur. Böyle münakaşaya muhtaç bir kanunu corona tedbirleri kapsamında dayatmak, kendi milletvekillerinizin sağlığıyla oynamaktır. Bunu da belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sorun yok, çalışma kararımız saat 12.00'ye kadar.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Adaylarda aranacaklar şartlar ve sınav

MADDE 3-(1) Çarşı ve mahalle bekçisi olarak istihdam edileceklerde; en az lise mezunu olmak koşuluyla 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde sayılan genel şartlar ile İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenen eğitim, yaş, sağlık ve fiziki yeterlilik gibi özel şartlar aranır.

(2) Çarşı ve mahalle bekçisi olarak istihdam edilmek için İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara göre yazılı olarak yapılacak giriş sınavında başarılı olmak şarttır."

Ömer Fethi Güreş

Ensar Aytekin

Ali Öztunç

Niğde

Balıkesir

Kahramanmaraş

Yaşar Tüzün

Faruk Sariaslan

İlhami Özcan Aygun

Bilecik

Nevşehir

Tekirdağ

Nihat Yeşil

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Nihat Yeşil'in.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan evvel 57 yıl önce ölen memleket şairi Nazım Hikmet'i rahmetle anıyorum. Aynı zamanda yine büyük şairimiz Ahmet Arifi de rahmetle anmış olayım ve Gezi'de şehit olan tüm gencecik çocukları da buradan rahmetle anmak istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Tüm arkadaşlarım andılar, bu anlamda konuyu uzatmak istemiyorum. Sevgili Başkanımın da ifade ettiği gibi... Ama biz bu Genel Kurula bu kanunu getirirken Türkiye'nin en acil sorunuymuş gibi, saat 12.00'ye kadar sanki yangından mal kaçırıyor gibi... Zaten yapılıp yapılmışsınız. Yapılma noktasında aldığınız kararlar da üç gün sonra olsa ne olur olmasa ne olur, onu zaten yapmışsınız ama gerçekten halkın sağlığı ve başta kendi sağlığımız olmak koşuluyla... Grup Başkan Vekilimin de ifade ettiği gibi 12.00'ye kadar mahkûm ederek... İşte hurra 55 arkadaşımız burada kanun teklifi veriyor ama ne garip ki 55 arkadaşımızdan bir tanesi kalkıp burada maddeleri savunabilecek bir konuyu gündeme getirmiyor.

Değerli arkadaşlar, Genel Kurulumuza gelen teklifi 55 milletvekili arkadaşımız imzalayarak İçişleri Komisyonuna getirmişti. Orada sorularımızı sayın milletvekilleri yerine bakanlık bürokratları cevaplamaya çalıştılar. Bugün de teklifte imzası olan birkaç milletvekili arkadaşım şu an gene -dün Ali arkadaşım- bunu dile getirirken hemen öfkeyle karşı çıktılar. 55 arkadaşımızın imzaladığı teklif metnini dile getiremiyorlar. Böyle olmaz arkadaşlar, "Çoğunluk bizde." anlayışıyla... Bu yüce Meclisin çatısı

altında yapılan kutsal işe biraz olsun saygı duyun. Siyasi olarak farklı düşünebiliriz doğaldır ama millet adına her birimiz sorumluluk taşıyoruz. Biz bu kanunun hukuki, idari, mali, teknik boyutlarını ortaya koyup itirazlarımızı yaptığımızda, yarın ortaya çıkacak aksaklıklar, haksızlıklar yaşanmasın diye mücadele veriyoruz. "Bildiğimizi yaparız." anlayışıyla iş yapıp sonra yine kendi yaptığınız işi düzeltmeye kalkıyorsunuz. En azından bu yüce çatının ağırlığına yakışır şekilde hareket edelim.

Değerli arkadaşlar, bütün gündemimizi bıraktık, oturduk 1966 yılında çıkan bir yasanın güncelleşmesini tartışıyoruz. 66 yılında çıkıyor, 95 yılından 2018 yılına kadar herhangi bir şey yok. FETÖ darbe girişimini bahane ederek tekrar bekçilik kanunu... Eğer ihtiyacınız varsa alın kardeşim, "eğitilmiş insan gücü" dediğimizde potansiyel anlamda polis mi alacaksınız, jandarma mı alacaksınız. Önerimiz hep bu oldu ama arkadaşlarımız gene sanki biz bekçilik yasasına karşıymış gibi, olmayan yetkileri... O günkü koşullarda, 1966 yılında çıkan yasayla günümüzün şartlarında teknik, idari, mali konudaki duyarlılıkları görerek bunu eleştirmek en doğal hakkımız. Ve neden bu güce ihtiyaç... Varsa ihtiyacınız, buyurun tekrar... O güvenlik kuvvetlerini almaya biz karşı değiliz ki. Siz bir tarafta bunu diyorsunuz... 3600 göstergeli polis memurlarımızın hiçbirine -bu sözü vermenize rağmen- getirmiyorsunuz, maddi anlamda düzenini sağlamıyorsunuz. Siyasi anlamda bunu politik malzeme olarak kullanıyorsunuz ama ne idari anlamda ne ekonomik anlamda ne yaşamsal anlamda onlara gereken hakkı hukuku vermiyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, on sekiz yıldır iktidardasınız. Açlığa çare mi buldunuz, yoksulluğu mu bitirdiniz, işsizliği mi azalttınız, genç beyinlerimizin özgürce çalışıp teknoloji ürettiği şirketlerle dünyaya ihracat mı yaptınız, halkı doyurduktan sonra elinizde kalan üretim fazlası tarım ürünleriyle Afrika'ya yardım mı yaptınız? On sekiz yıllık bir süreçte nasıl bir farklılık yarattınız, ben size söyleyeyim. İşsizlik tam gaz, açlık arşa değdi, yoksulluk dağ gibi, emek yok, üretim yok, çözüm yok ama laf çok. Liyakat yerine sadakati esas aldınız, adil paylaşım yerine rantçılığın önünü açtınız, çözüm yerine sürekli yeni sorunlar ürettiniz. Bütün bunları yalnızca siyasi iktidarınızı devam ettirmek için yaptığınızı halkımız görmüyor mu? Şimdi bütün dertlerimizi bir kenara koyduk, vatandaşımızın bütün sorunlarını çözdük ve sıra bekçilerin uyum yasasına mı geldi değerli arkadaşlar?

Şimdi, yarın belli konularda toplum bu çocuklara reaksiyon verirse ne yapacaksınız? Bir de kalkıyorsunuz sınavsız İçişleri Bakanlığı uhdesine veriyorsunuz, KPSS'yi önemsemiyorsunuz, sınavla bunları alıyorsunuz, torpille aldığınız... Zaten şüphe uyandırdığınız, bizim karşı çıktığımız nokta bu. Diyorum ki: Adaletli, hukuka bağlı, bilinçli, eğitilmiş insan gücüyle bunları yapın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

NİHAT YEŞİL (Devamla) - Bakın değerli arkadaşlar, sınavla alınmayan bu arkadaşlarımızı, temel hukuk on sekiz saat, demokrasi ve insan hakları altı saat, mevzuat bilgisi on sekiz saat, trafik güvenliği için altı saat, devletin idari yapısı için altı saat, sosyal ve psikolojik kitle yönetimi altı saat, halkla ilişkiler ve iletişim altı saat, yavaşık düzen on iki saat, silah ve atış bilgisi elli dört saat, müdahale ve yöntem teknikleri kırk iki saat, uygulamalı çarşı ve mahalle bekçiliği otuz altı saat, mesleki yazışma altı saat ve derken iki yüz on altı saatte topluma sunuyorsunuz, toplumun toplumsal sorunlarını çözmek için en hassas olan konuda bu duyarlılığı göstermiyorsunuz. Bizim karşı çıktığımız nokta bu. Siz en az ortaokul mezunu diyorsunuz, sonra alıyorsunuz lise diyorsunuz, üniversite mezunu arkadaşlarımız diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİHAT YEŞİL (Devamla) - Çocuklarımız işsizken, işi olmazken, toplumun önünde bunlara çözüm bulunmazken kendinize yandaş noktasında bu hareketi yapmaya çalışıyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ama öncesinde bir yoklama talebi vardır, onu yerine getireceğim.

Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Tüzün, Sayın Sarıaslan, Sayın Karabat, Sayın Bülbül, Sayın Kaya, Sayın Aydoğan, Sayın Hancıoğlu, Sayın Yeşil, Sayın Aygun, Sayın Sancar, Sayın Çelebi, Sayın Emre, Sayın Şevkin, Sayın Tıgılı, Sayın Özkan, Sayın Şahin, Sayın Özel, Sayın Kılınc.

Yoklama işlemi için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur, birleşime on beş dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 21.12

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin) , Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde Nihat Yeşil ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri

Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"(2) Çarşı ve mahalle bekçisi olarak istihdam edileceklerde İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenen

usul ve esaslara göre yapılacak giriş sınavında başarılı olmak şartı aranır.”

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hayrettin Nuhoglu

Dursun Ataş

Adana

İstanbul

Kayseri

İmam Hüseyin Filiz

Aylin Cesur

Enez Kaplan

Gaziantep

Isparta

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Aylin Cesur’un.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli konuşmalar yapıldı. Hepimizin amacı, burada, teklifte eğer eksikler, kusurlar varsa onların tamamlanması.

Kanun teklifinin geneline baktığımız zaman, belirsiz, ucu açık ve tartışılabilir nitelikte olan kısımlar var. Bunların değiştirilmesi veya tamamlanması gerekiyor. 3’üncü maddeyle bekçilerimize kamu düzenini bozacak mahiyetteki gösteri, yürüyüş ve karışıklıkların önlenmesi amacıyla genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar önleyici tedbirleri almak yetkisi verilmekte. Mahalle ve çarşı bekçilerinin, anayasal bir hak olan gösteri ve yürüyüş hakkını engellemek amacıyla hangi önleyici tedbirleri nasıl alacağı sorusunun cevabı net bulunmuyor.

(Uğultular)

AYLİN CESUR (Devamla) – Sayın Başkan, biraz sessizliğe davet edebilir miyiz?

BAŞKAN – Siz devam edin.

AYLİN CESUR (Devamla) – Teşekkür ederim.

İdareye ve kolluk kuvvetinin inisiyatifine bırakılmayacak kadar toplumsal düzeyde hassas olan bir konunun sınırlarının net olarak çizilmesi gerekiyor. Anayasa Mahkemesi ve İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu birçok karar var. Bunlara göre toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı demokratik bir toplumun sağlam temeller üzerine oturması için bir ön koşul niteliğinde. Genel kolluk kuvvetinin müdahalesinin bile evrensel norm ve Anayasa’yla sorgulandığı bir süreçte polisin yetkilerinin çarşı ve mahalle bekçilerine ucu açık ve sınırlandırılmamış bir şekilde verilmesi uzun vadede Anayasa Mahkemesine gidecek kadar hak ihlallerini ve yeni tartışmaları getirebilir.

Yine, maddenin (g) bendindeki, halkın sükûn ve istirahatini bozan hâllerin açıkça belirtilmesi keyfi uygulamaların önüne geçecektir.

Değerli milletvekilleri, neden çarşı ve mahalle bekçilerine polisin hakları verilmekte? Bunun mantıklı bir açıklamasının yapılması gerekiyor, itirazlar var. Bu kanunla yeni bir özel kolluk kuvveti mi doğuyor? Bu özel kolluk kuvveti kişilerin özel yaşamlarına ve alanlarına sızabilecek konum ve yetkilerle mi donatılıyor?

Bunun ciddi rahatsızlık oluşturmalarına ilişkin örnekler var daha evveline ait. Örneğin, İzmir 35’inci Asliye Ceza Mahkemesi ve Mardin 2’nci Sulh Ceza Hâkimliğinin, vatandaşın çarşı ve mahalle bekçilerinin kimlik sormaması konusundaki ısrarı sonucunda, çarşı ve mahalle bekçilerinin kimlik sormaması gerektiğine dair kararları var. Bekçiler, polisler gibi yetkilerini kullanırken hâkim ve mülki amirin onayını almalılar.

Şimdi, sonuç olarak açıkça görülmekte ki kanun teklifiyle “yardımcı olmak” eylemi geniş bir şekilde yorumlanmış ve görevi kötüye kullanma, orantısız güç kullanma veya kolluk kuvvetleri arasında yetki çatışması gibi bazı istenmeyen vakalara neden olabilecek düzenlemeler var.

Şimdi, “yardımcı olmak” derken... Burada polislerle ilgili hakları hep beraber konuşuyorsunuz, az önce de şahit olduk. Yardımcı olacaksanız polise 3600 ek gösterge sözünüzü tutun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) “Yeni” dediğiniz Türkiye’de sorunları çözmek için burada, milletin hak ve egemenliğinin temsil edildiği bu yüce kurumda verilecek kararlarla sorunları bir bir çözmek için yasalar yapmamız gerekiyor.

Sonuç olarak, sayısal çoğunluğun, “Ne istersek yaparız” anlayışınızla işleyen ve aslında artık işleyemediği için, işleyemediği her uzvunda alarm veren Türkiye’mizi bir “dolama cumhuriyeti” hâline getirdiniz. Dolama nedir biliyor musunuz? Dolama enfekte olur ağırır, kızarır, şişer, tedavi edilmezse büyür ve o uzvu kaybedersiniz. Tedavi etmezseniz acısı kalbinize vurur. Son raddede yine etmezseniz, uzuv gider.

Hemfikiriz ki güvenlik demokrasinin olmazsa olmaz ve en önemli parçası. Güvenlik için daha doğruyu ve iyiyi aramak elbette çağımızın gereği. Burada kanun yaparken yeni tartışmalara yol açacak sonuçlara varmaması gerektiğinin altını çiziyorum. Bugün bekçiler aracılığıyla güvenliği; dün yargıdaki düzenlemelerle hukuku; yarın, kim bilir kimler aracılığıyla memleketin hangi uzvunu dolama yaparsanız yapın, biz olması gerekeni söylemeye devam edeceğiz. Problemlerin hâlen tedavisi varken biz uyarılarımızı yapacağız, biz de hakkı olanlar için söylemeye mecburuz. Çok kötü yönettiğiniz bir Covid-19 sürecini bir algı operasyonuyla dünyadaki en kötü ülkelerle karşılaştırma yaparak çok iyi yönetmiş gibi sundunuz memleketi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) ve eğer bu kürsüde dediklerimizi yapsaydınız bugün 5 bin can gitmeyecekti ve hâlen içinde bulunduğumuz süreçte hatırladığımız insanlar var onların hakkı var. “Ekipmanımız yeterli değil, bizi kim koruyacak?” diyen ve koruyamadığımız için giden 58 yaşındaki operatör Doktor Salih Cenap Çevli’nin hakkı var. “Kızlarım çok küçük, sahip çıkarsınız değil mi?” diyerek bize veda eden 56 yaşındaki Doktor Yavuz Kalaycı’nın hakkı var. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Vedasını, doktor arkadaşına “Sağlık ocağında kalan işleri hallediver.” diye 50 yaşındaki Erdinç Şahin kardeşimin hakkı var. Belediyeye “Eczanelerimizin dezenfekte edilmesini talep ve rica ediyoruz.” diyerek giden ve yirmi dört gün sonra yanıt alan, ardında yedi aylık bebeğini yetim bırakan 37 yaşındaki Eczacı İsmail Durmuş kardeşimin hakkı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYLİN CESUR (Devamla) – Yoğun bakımda son sözü: “Anneciğim seni çok seviyorum, çok özledim.” Diyen 33 yaşındaki hemşire Dilek Tanrıver Tahtalı’nın hakkı var. Siz de yetkilerinizi dolama cumhuriyeti hâline getirdiğiniz cumhuriyetimizi içinde mutlu, barış, ve huzur içinde yaşamaya susamış milletimizin hakkı için artık sorun yaratacak kanunlar yerine beraberce sorun çözecek kanunlar çıkarmaya kullanın, yukarıda Hak var diyorum ve sözlerimi Nazım’a Allah’tan rahmet dileyerek onun sözleriyle tamamliyorum: “Saraylar, saltanatlar çöker / Kan susar bir gün zulüm biter / Menekşeler açar üstümüzde / Leylaklar da güler / Bugünlerden geriye bir yarına gidenler kalır / Bir de yarınlar için direnenler.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Maskesi düşmüş Başkanım, maskesi...

BAŞKAN – Ben göremiyorum ki arkadan maske var mı yok mu? Var maske, var efendim ben görüyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere 4 adet önerge vardır, ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette

olup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya
İstanbul

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Muş
Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Kemal Peköz
Adana
Kemal Bülbül
Antalya

Murat Çepni
İzmir
Serpil Kemalbay Pekközeği
İzmir

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okutuyorum:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana
Hüseyin Örs
Trabzon

Dursun Ataş
Kayseri
İsmail Koncuk
Adana

Fahrettin Yokuş
Konya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu selamlıyorum.

Evet, bugün 3 Haziran ve 3 Haziran 1994 yılında Eş Genel Başkanımız Sayın Pervin Buldan'ın eşi Savaş Buldan'ın da aralarında olduğu Adnan Yıldırım ve Hacı Karay'ın da ölüm yıl dönümü. Bu vesileyle onları rahmetle ve minnetle andığımı ifade etmek istiyorum ve bir kez daha Eş Genel Başkanımızın acısını da paylaştığımızı ifade etmek istiyorum.

Geçmişte bu karanlık cinayeti işleyenlerin bir aklı vardı, onlar da güvenlikçi yöntemlerle ülkenin sorunlarını çözmek istiyorlardı. Kürt iş adamlarını katlederek, kontrgerilla masalarında planlar yaparak faili meçhullerle asit kuyularıyla ve türlü işkencelerle Kürt halkını sindirmek istiyorlardı. Sanırım bu yöntemlerden bir ders çıkarmamız gerekiyordu ama bugün baktığımızda iktidar partisinin geçmiş bu acılardan hiçbir ders çıkarmadığını, aksine bütün bunları aratacak yeni uygulamaları da hayata geçirmeye çalıştığını ne yazık ki acıyla izliyoruz. Evet, biz daha demokratik bir ülke için, eşitlik ve özgürlüğün hâkim olduğu bir ülke için mücadele ederken AKP her yerde tekçi zihniyetini bize dayatmaya devam ediyor.

Şimdi, tek adam rejimini 16 Nisan şaibeli referandumuyla geçirdiniz ama size yetmedi, yargıyı tekelleştirip araçsallaştırdınız, yargı eliyle aslında sizin politik olarak muhalifiniz olanları tasfiye ediyorsunuz ve cezaevlerine koyuyorsunuz; ama yetmiyor size. Korkuyorsunuz. Niye korkuyorsunuz? Çünkü on sekiz yıldır bu topraklarda yaşayan herkesin ahını aldınız. On sekiz yıldır zulmediyorsunuz. 18 yıldır ah biriktiriyorsunuz, ve bu nedenle korkuyorsunuz. Korktuğunuz için de daha fazla tereddüt yaşıyor ve daha fazla güvenlikçi politikalara sarılıyorsunuz. Aslında polisi özellikle 15 Temmuz sonrasında oldukça geniş yetkilerle donatmıştınız, yetmemiş; polise, aslında askerde olması gereken olağanüstü teçhizatların alınmasının yolunu açmıştınız ve bütün bunlarla bir şekilde kendinizi koruyacağınızı düşünüyordunuz. Ama bu da size yetmedi, çünkü güvende değilsiniz ve halka dayanmadığınız için, aslında politik olarak, toplumsal olarak meşruiyetinizi yitirdiğiniz için şimdi meşruiyet kaynağınızı askerî zora, aslında bir diktatörlüğe yaslanarak, dayandırmaya çalışıyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? İşte, paramiliter güçleri, paramiliter ordunuzu yasal kılıflar içerisinde koyarak Türkiye Büyük Millet Meclisine getirip, bekçilik yasası altında ülkeye anlatmaya, yutturmaya çalışıyorsunuz. Peki, kafanızın arkasında ne var? AKP il, ilçe teşkilatlarınızdan topladığınız, gençlik kollarından topladığınız kişilerin eline silah verip onları yasal görevliymiş gibi toplumdaki muhaliflerin ve bu toplumda sizin anlayışınıza uygun yaşamayanların karşısına dikme aklı var. Yani aslında siz her gün "vandallık" diye tırnak içerisinde ifade ettiğiniz o Gezi'nin yeniden olmasından korkuyorsunuz, toplumsal itirazın yükselmesinden korkuyorsunuz. Amerika'daki George Floyd'da gözyaşı döktüğünüzü ifade edip acısını paylaşıpken bu ülkedeki yaşanan ihlallerin birebir müsebbibisiniz ve bunu da hiç umursamıyorsunuz. Bakın, 31 Mart gecesi Diyarbakır'da bir ev basıldı; 3 çocuklu bir aile köpeklerin işkencesine maruz kaldı. Bu, işte sizin iktidarınız. Siz bütün bu insanlık karnenizle sadece Türkiye'de değil dünya tarihine şimdiden geçtiniz. Siz Roboski'yi yaptıktan sonra Roboski'nin emrini verenleri, onları taltif eden, onların rütbelerini, konumlarını arttıranlarıdır. Siz, Taybet ananın cenazesini yedi gün yedi gece sokakta tutanlarıdır. Siz, ekmek almaya giden Berkin'i vuranlar, Ceylan Önkol'un parçalarını annesinin eteğinde toplaması zorunda bırakan iktidarsınız. Onun için size güvenmiyoruz. Çok iyi biliyoruz ki siz, bu ülkenin altını dinamitlemeye çalışıyorsunuz, demokratik, eşitlikçi, özgürlükçü, toplumsal düzeni yıkmaya çalışıyorsunuz ve kendi ideolojik kodlarınıza göre yeni bir devlet, yeni bir rejim inşa etmek istiyorsunuz. İşte orada biz devreye giriyoruz. Evet, dün size nasıl direndiysek, bugün de direneceğiz, yarın da direneceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Asla ama asla bu tek adam diktatörlüğünü iletmenize ve faşizmi kurumsallaştırmanıza izin vermeyeceğiz değerli arkadaşlar.

Şunu unutmayın, bakın, Trump niye mahzene kaçtı? Eğer halkı tarafından sevilen bir lider olsaydı, halkın bağrına bastığı bir lider olsaydı, o gün gider o göstericilerin yanında durur, onlarla beraber o polisi lanetlerdi ama mahzene kaçtı. Neden? Çünkü suçlu, çünkü haksız, çünkü eziyor, çünkü aslında bir grubun lideri o. Kimin? Sermaye sınıfının. Kimin? Burjuvazinin. Yani halkın lideri değil, halkın temsilcisi değil. Onun için bu örnekten ders çıkarmanızı umuyoruz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK'nin ağababası da o.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – İyi ki PKK var; her şeyi PKK'ye yükleyip ne güzel işin içinden çıkıyorsunuz.

Soruların cevabını verin, soruların cevabını. İnsanlar niye ölüyor, niye? Çocuklar niye ölüyor? Bunun cevabını verin. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yasin Börü niye öldü, Yasin Börü? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade edin.

Evet, aynı mahiyetteki önerge üzerinde ikinci söz Sayın İsmail Koncuk'un.

Sayın Koncuk buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İddialarınızı kabul etmiyoruz, tamamını reddediyoruz. Türkiye demokratik hukuk devletidir.

Her şey hukuk çerçevesinde, millî iradenin tecellisiyle cereyan etmektedir.

BAŞKAN – Sayın Özkan, kayıtlara geçti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Söylenen her şey hakikattir, her şeyin bir karşılığı var. Uğur Kaymaz'dan da,

hepsinden de bir karşılığı var yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında bizim yaşlarımızda olan vekillerimizin bekçilik dönemini hatırlamaları tabii nostaljik bir şey aynı zamanda. Güzel hatıralarımız da var bekçilerimizle. Bizim çocukluğumuzda gerçekten bekçilerle çok ciddi hatıralarımız var biz kaçırdık onlar kovalardı filan.

Değerli milletvekilleri, bekçilik, aslında Osmanlı Dönemi'nden kalma bir uygulama ama 24 Nisan 1914 tarihinde Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu çıkmış, 1966'da 772 sayılı Kanun çıkmış. Tabii, burada, 1974 yılında son bekçi alımı yapılmış. 1974 yılından sonra bekçi alımı yapılmamış ve 2008 yılında AK PARTİ iktidarı tarafından geriye kalan 8.152 bekçi polis yapılmış.

Şimdi, burada aklımıza şu soru geliyor: 2008 yılında -buradan hareketle- bekçiliği lağveden AK PARTİ iktidarı. 2008 yılında lağvetmiş; kalanlar, polis yaparak bekçiliği fiilen ortadan kaldırmış.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Görülen lüzum üzerine.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Hangi lüzum bilmiyorum tabii, düdük sesi özlemi herhâlde.

Şimdi, aynı AK PARTİ 2019 yılında yeniden bekçi almış. Elbette bekçilerimize karşı değiliz, istihdam yaratmak son derece önemli. Tabii, torpille yandaş istihdam etmediğiniz sürece, adaletle milletin evlatlarına yaklaştığınız sürece her alanda yaratılan istihdamı destekleriz.

Aslında bunun açıklanması lazım. Hani “eski Türkiye” “yeni Türkiye” filan. Acaba bizim duyduğumuz özlem gibi eski Türkiye'ye mi bir özlem duymaya başladınız; o soru aklımıza geliyor. Aslında, bu kanun 772 sayılı Kanun'un gerisinde bir kanun, o kanun daha etraflıca düzenlenmiş bir kanun. Mesela bakın, bekçiler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinin 7'inci bölümünde emniyet hizmetleri sınıfında sayılıyor orada var mahalle bekçileri.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Var mı?

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Var, 7'nci fıkrasında var. 8'inci maddede jandarma hizmet kolu var. Şimdi, bu kanunla jandarma hizmeti içerisinde de bekçiliği zikrediyoruz. Yani hem bekçiler emniyet hizmetleri sınıfı içerisinde orada ifade ediliyor hem bu kanuni düzenlemede jandarma hizmetleri sınıfı içerisinde de zikrediliyor. Yani bekçiler hem emniyet sınıfı içerisinde, hem jandarma sınıfı içerisinde.

Eski de bir sendikacı olunca burada aklıma şu geliyor: Önümüzdeki süreçte bazı hukuki problemler yaşayabilir miyiz? 1990'lı yıllarda bekçiler yani 1974 yılında alınan o son bekçiler 1990'lı yıllar boyunca ta siz onları polis yapana kadar “Bizi polis yapın.” diye feryat ettiler. Kaç yıl boyunca? On sekiz yıl boyunca feryat ettiler. O dönemde yazılan yorumları okuyorum hatta 2008 yılında sizin onları emniyet hizmetleri sınıfına almanızla ilgili çıkardığınız kanunu, düzenlemeyi, vekil yorumlarını okuyorum; feryat figan ediyorlar. Elbisesinin renginden dahi rahatsız olan bekçiler var o tarihte. Niye rahatsız? Polis olmak istiyor ama polis olamıyor ve “Polisin birtakım hakları var.” diyor “Benim niye benzeri haklarım yok?” diye feryat ediyor. Bakın, işin çalışma hayatı boyutuna baktığımız zaman gerçekten bekçiler bu feryatlarında haklı. Şimdi işe giren bu bekçiler de önümüzdeki süreçte feryat edecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koncuk, tamamlayın sözlerinizi.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – 772 sayılı Kanun'un gerisinde dedim, orada bazı ödüllerle ilgili hükümler var, burada o da yok. Mesela, hayatı tehlikeye alma ihtimaline karşın, olaylara müdahale eden bekçilere yılda 3 defa ödül veriliyor, bir maaş tutarında 3 defa. Burada böyle bir düzenleme yok, yani 772'nin uzağında bir kanuni düzenleme yeni bir düzenleme de olsa. Dolayısıyla önümüzdeki süreçte, çalışma hayatında hep bahsederim, işte, yeni yeni istihdam türleri yarattınız, bekçileri de farklı statüye aldınız. Keşke bekçi yerine bunları polis olarak alsaydınız, polis olarak alsaydınız. Yani polis olarak da olabilirdi, yeni görevler yüklenebilirdi; polis teşkilatına aldığınız polisler, bekçininkine benzer görevlerle görevlendirilebilirdi ama yapmadınız.

Çalışma hayatında inşallah yeni bir sıkıntıyla karşı karşıya kalmayız diyorum, kanunun hayırlı uğurlu olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan “eğitim devrelerinin her birinde” ifadesinin “eğitim süreçlerinin sonunda” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

İstanbul

Mahir Polat

İzmir

Erkan Aydın

Bursa

Utku Çakırözer

Eskişehir

Ali Öztunç

Kahramanmaraş

Haşim Teoman Sancar

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Sayın Utku Çakırözer'in. Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizi etkisi altına alan bu salgın sürecinde kırk sekiz gün sonra yeniden toplanan Meclisimizde önceliğimiz yeni bir silahlı kolluk gücü kurmak olmalıydı; önceliğimiz, sayıları 10 milyonu aşan işsizlerimize iş yaratmak, üç aydır kapalı olan esnafımızın ödeyemediği kirasına, stopajına destek çıkmak, doğal afetlerle sarsılan çiftçimize destek olmak, salgınla mücadelenin en ön safındaki sağlık çalışanlarımızın özlük haklarını düzenlemek, Demiryollarında hukuksuzca sürgün edilen demir yolcularımıza sahip çıkmak olmalıydı.

Değerli arkadaşlarım, tabii ki ülkemizde, sokaklarımızda huzur ve güvenlik hepimizin temel arzusu. Bu uğurda görev yaparken şehit düşen kahraman polisimiz, askerimiz ve tüm güvenlik güçlerimizi rahmetle anıyorum. Salgın döneminde sağlığımız için görev yapan, vefa ekiplerinde, yol kontrollerinde 7/24 özveriyle çalışan polisimize, Jandarmamıza minnetimizi ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de güvenliği sağlamanın yolu sadece kırk bir gün eğitimle eline silah vereceğimiz bekçilerden yeni bir silahlı kolluk gücü oluşturmak değildir. Biz bekçilik ve bekçilere karşı değiliz ama objektif kriter olmadan partizanca belirlenecek binlerce bekçinin orantısız güç ve keyfî yetkilerle donatılmasına karşıyız. Bu kanunla, zor ve silah kullanma yetkisi, araç durdurma, kimlik sorma, üst arama yetkisi, gösteri, yürüyüş ve karışıklıklara müdahale yetkisi verilmekte ve tüm bunlar daha kanun bile yokken bekçilerden kaynaklı pek çok kötü muamele, hak ihlali örnekleri ortadayken yapılıyor. İşte, gördük; taşıdıkları üniformanın saygınlığının bilincindeki Emniyet güçlerimizi tenzih ederim ama bu bilinçte olmayan bazı polis ve bekçilerin Çorlu'da, Zeytinburnu'nda, Eyüp'te, Kadıköy'de, Cizre'de vatandaşlarımıza yönelik kabul edilemez darp ve kötü

muamele görüntüleri hepimizi derinden incitmişken şimdi bu keyfi ve ölçsüz yetkiler verilmesini kabul edemiyoruz.

Biliyorsunuz, bu hafta Gezi direnişinin 7'nci yıl dönümü. Özgür, demokratik ve kardeşçe yaşanacak bir ülke hayalini kuran milyonların sesi, Gezi protestolarında yitirdiğimiz gençlerimizi buradan saygıyla anıyorum. Ali İsmail Korkmaz, Abdullah Cömert, Ethem Sarısülük, Berkin Elvan ve pırıl pırıl diğer çocuklarımızı maalesef güvenlik güçlerimizin orantısız güç kullanımı neticesinde kaybettiğimizi hatırlatmak isterim. Biz kayıplarımızdan, yaşanan acılardan ders almalıyız derken, can güvenliğini emanet ettiğimiz polisimiz görevini temel hak ve özgürlüklerimizi koruyarak yapmalıdır derken, şimdi sadece kırk bir günlük eğitimle -polislerden bile daha fazla yetkiyle- yeni bir silahlı kolluk getirilmesini özgürlüklerimize, demokrasimize yönelik kaygı verici yeni bir müdahale alanı olarak görüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de huzurun, güvenin sağlanması sadece kolluk güçlerinin sayısını 500-600 binlere çıkarmakla olmaz. Huzurun asıl kaynağı refahtır, iştir, aştır. Yoksulluğu, işsizliği, gelir dağılımındaki adaletsizliği ortadan kaldırmalıyız ama yüce Meclise getirdiklerinize bir bakalım. Bir yanda eğitimsiz ve silahlı bir yeni kolluk gücü kuruyorsunuz diğer yanda ülkenin ve vatandaşların menfaatlerini her şeyden üstün gören barolarımızı, meslek odalarımızı susturacak yasalar hazırlıyorsunuz. Daha dün iktidar partisinin sözcüsü "Gayriresmî olarak barolarla temaslarımız oldu. Meclis tatile girmeden kanunu çıkarmak istiyoruz." diyor. Barolar ise "Böyle bir görüşme yok." diyor. Kimle neyi görüştünüz, derhâl açıklanmalıdır. Salgınla mücadele eden Türkiye'nin gündemi yurttaşın temel hak ve özgürlüklerini koruyan barolarımızı bölmek, kutuplaştırmak, etkisizleştirmek olmamalıdır. Avukatlar yargının kurucu unsurudur. Avukatlık Kanunu'yla düzenlenen hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak görevi barolara çağdaş hukuk devletinin hâkim kılınması rolünü de vermektedir.

Türkiye'de avukatların, baroların çözüm bekleyen onlarca sorunu var. Bir yanda bağımsızlığını yitiren yargının içinde adalet arama mücadelesi veriyorlar, diğer yanda adliyeler kapalı ve üç aydır ekonomik sıkıntı içindeki avukatlar hiçbir destek görmedi. Niteliksiz hukuk fakülteleri ve çağdaş hukuk eğitime olan ihtiyaç ortada. Tüm bunlar çözüm beklerken baroları işlevsiz kılacak, yurttaşların hak ve özgürlüklerinin barolar tarafından korunmasını engelleyecek oldu bittilere biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sonuna kadar direneceğiz.

Diğer yandan değerli arkadaşlarım, benzer bir başka darbe de akademik meslek odalarına vurulmak isteniyor. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine kayıtlı bir mühendis olarak odalarımızın Anayasa ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu'yla düzenlenmiş kamusal mesleki denetim yetkililerinin ortadan kaldırılması ve iktidarın vesayeti altına alınması girişimlerini kabul edilemez buluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Meslek kuruluşlarının kamusal görevini yerine getirmesi, ancak iktidara tabi olmadan, baskı altında kalmadan, yalnızca bilimsel gereklilik ve kamunun menfaatini göz önünde tutarak faaliyet yapmasıyla olanaklıdır. TMMOB demek kentlerin, kıyıların, ormanların, doğal yaşam alanlarımızın güvencesi demektir. TMMOB, Atatürk Orman Çiftliği'ni, Alpu Ovası'nı, Salda Gölü'nü, Olimpos'u, Fırtına Vadisi'ni, Munzur'u yok etmek, Kaz Dağları'nı dümdüz etmek isteyenlere karşı verilen mücadeledir. Odaların mesleki denetim süreci dışına çıkarılmasının sonucu bellidir. Doğal kaynaklarımız, yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz, tarihi ve kültürel mirasımız kurlsız ve kontrolsüz talan edilecektir. Barolara, TMMOB'a yapılacak Anayasa'ya aykırı müdahaleler hem demokrasimize hem de ülkemize kaybettirecektir.

Son söz olarak, on binlerce yeni silahlı ama eğitimsiz bekçi olarak; sivil toplumu, odalarımızı, barolarımızı susturarak Türkiye'de huzur, güven, refah sağlanamaz. Ülkemizi ve yurttaşlarımızı bu otoriter anlayışla, bu baskılarla nefes alamaz duruma getirmeyin diyoruz. Çıkış daha fazla demokrasidir, daha fazla hukuk devletidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Adaylık süresi içerisinde en az üç ay süreyle temel ve hazırlayıcı eğitimler verilir."

Mehmet Muş	Muhammed Levent Bülbül	Yunus Kılıç
İstanbul	Sakarya	Kars
Bekir Kuvvet Erim	Orhan Yegin	Mehmet Doğan Kubat
Aydın	Ankara	İstanbul
Metin Gündoğdu		
Ordu		

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bıraktığı önerge üzerinde konuşma yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle çarşı ve mahalle bekçilerine verilecek temel ve hazırlayıcı eğitimlerin en az üç ay süreli olacak şekilde düzenlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 4 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Züleyha Gülüm	Kemal Peköz
İstanbul	İstanbul	Adana
Ömer Faruk Gergerlioğlu	Kemal Bülbül	Murat Çepni
Kocaeli	Antalya	İzmir
Serpil Kemalbay Pekgözegü		
İzmir		

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Züleyha Gülüm'ün.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)
ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Evet, bekçi yasasını tartışıyoruz. Gerçekten çok ihtiyacımız vardı. Bu kadar problemin olduğu bir dönemde en çok tartışmamız gereken herhâlde güvenlik açısından da bekçilerdi ki bunu getirdiniz diye düşünmek istiyorum, başka türlü de bir şey bulamıyorum. Ama "Kimin güvenliği?" diye sormak lazım? Herhâlde buradaki güvenlikten kastınız halkın güvenliği değil; yoksulların, emekçilerin, kadınların güvenliği değil çünkü bekçilerin aslında bugüne kadar gösterdiği pratiğin kendinin, halka karşı halkın güvenliğini sağlamadığı, kadınların güvenliğini sağlamadığı, emekçilerin, yoksulların güvenliğini sağlamadığı ya da hayvanların güvenliğini sağlamadığı çok açık. Belli ki bu güvenlik sorunu aslında iktidarın güvenlik sorunu ve kendi güvenliğini, kendi bekasını araçları altına almak için önümüze tekrar bu paketi getirdi. Neden korkuyorsunuz da getiriyorsunuz, gerçekten düşünmek gerekiyor. Çünkü yaptıklarınızın sonucunun farkındasınız. Gerçekten, on sekiz yıllık iktidarınız, hele de pandemi döneminin yarattığı sonuçlar ve bu politikalarınızın kendi halkta bir hoşnutsuzluk yaratıyor. Evet, bunun siz de farkındasınız, biz de farkındayız. Bugüne kadar sizi desteklemiş olanlar da: "Bu kadarı da olmaz, artık bu ülke bu hâliyle gitmiyor"u söylüyor ve siz bütün bunları gördüğünüz için de "Acaba bu halkı nasıl susturabilirim, hangi araçlarla susturabilirim?" diye yeni yol ve yöntemler geliştirmeye çalışıyorsunuz. Bekçi yasası da aslında böyle bir yasanın kendisi. Bunu yaparken aynı zamanda Emniyet müdürlüğü için ihaleler açıyorsunuz ve bu ihalelerde gaz spreyleri, plastik mermiler gibi toplumsal olaylarda kullanılan, halka şiddet için kullandığınız araçları da bu arada satın almayı ihmal etmiyorsunuz. Çünkü şunu biliyorsunuz: Bu halk artık gerçekten diyor ki: "Özgürlük istiyorum, adalet istiyorum, eşitlik istiyorum; yoksul olmak istemiyorum, aç kalmak istemiyorum, her şeyin yükünün benim sırtıma yüklenmesini istemiyorum." Bunun da farkındasınız, bunun elbette ki demokratik eylemlerle, demokratik hak arama bilinciyle sokaklarda da gösterileceğini, meydanlarda da gösterileceğini biliyorsunuz ve buna karşı da tedbir almak için işte bekçileri getiriyorsunuz; polisiniz yetmiyor, diğer emniyet güçleriniz yetmiyor. Aynı zamanda diyorsunuz ki: "Daha fazla gaz lazım, daha fazla mermi lazım; daha fazla benim iktidarımı koruyacak mekanizmalara, kurumsal yapılara ihtiyacım var." Bu nedenle de silahlı bir gücü kendi iktidarınız için düzenlemeye başladınız, bekçinin adı budur. Hani, geçmişte böyle güzel, sevimli falan hatırlanmış ama öyle değil, sizin aslında halka baskı uygulamak için getirdiğiniz bir kurumsal yeni yapı. Birçok mekanizma gibi, aslında sadece o da değil.

Şimdi, ne yetkiler veriliyor? Bakın, en tehlikeli yetki silah kullanma yetkisi. Bu ülkede silah kullanma yetkisi güya eğitim almış olan emniyet güçlerine verildiğinde nasıl sonuçlar ürettiğini hep beraber biliyoruz; kaç insanın emniyet güçlerinin silah kullanmasıyla öldürüldüğünü, kaç insanın sakat bırakıldığını hep beraber biliyoruz ve şimdi siz diyorsunuz ki: "Ben doğru düzgün insan hakları, demokrasi, hukuk eğitiminden geçmemiş, kısa süreli bir göstermelik eğitimle sahaya süreceğim kişilerle bunları sağlayacağım." Bu, aslında çok daha fazla ölümün önünü açmak demek. Bugüne kadar bekçilerin yaptıklarını zaman olmadığı için sıralayamıyorum burada ama bundan önceki örneklerin kendi bile bekçilerin bundan sonra ne yapacağını çok açık bir şekilde gösteriyor.

Bir diğer şey ne? Aslında, bekçiler sizin adınıza ahlak bekçiliği de yapacaklar. Sizin düşünce sisteminize, sizin bakışınıza göre bir toplum dayatmaya çalışıyorsunuz, bir yaşama biçimi dayatmaya çalışıyorsunuz; buradan da buraya müdahale etmek istiyorsunuz. Ne yapacaksınız? Bekçiler aracılığıyla kadınların hayatlarına, yaşam biçimlerine, giyimlerine kuşamlarına müdahale etmeyi düşünüyorsunuz. LGBT+'lara cinsel yönelimlerinden dolayı baskı uygulamayı, onlara şiddet uygulamayı düşünüyorsunuz. Yani kendi zihniyetinizi sokaklara, meydanlara bekçiler aracılığıyla aslında yaymayı düşünüyorsunuz. Diğer bir yapmak istediğiniz şey, sizin ajanlarınızı yaratmak, toplum içerisinde size muhalif olanları, sizin politikalarınızı beğenmeyenleri, buna karşı demokratik hakkını kullanacak olanları önceden bekçiler aracılığıyla tespit edip gözaltına almak, tutuklamak, işten atmak yani bugüne kadar uyguladığınız baskı yöntemlerini daha da fazla artırarak bunları bu şekilde susturmaya çalışıyorsunuz. Yani bekçi yasası aslında bir susturma yasasından öte değildir.

Şimdi, eğitim aldığını söylediğiniz polis bile bugünlerde, özellikle son dönemlerde neler yapıyor bir bakın; rastgele onlarca evi basıp köpekle işkence yapıyor. Yani kendisinin işkence yapmasını geçtik, artık polisler köpekleri kullanarak işkence yapıyor. O da yetmiyor, işkence görüntülerini sosyal medyada paylaşıyorsunuz artık. Bu kadar da normalleştirdiniz, işkencenin kendini bile normalleştirdiniz. Sorun daha fazla güvenlik anlayışıyla çözülemez, sorun silahlı güçlerle çözülemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Sorunun çözümü daha fazla demokraside, bu ülkede barışın toplumsallaşmasında, bu ülkeye barışın gelmesinde, insan haklarının gelmesinde; özgürlüklerin, demokrasinin, eşitliğin, adaletin gelmesindedir. Gözünüzü lütfen bu tarafa doğru çevirin ve gerçek çözümü buralarda arayın, daha fazla baskıda aramayın.

Son olarak sağlık emekçilerinden bahsetmek istiyorum. Sağlık emekçileri gerçekten bu dönemde en zor koşullarda hayatları pahasına çalışan emekçiler ama haklarını veriyor musunuz? Hayır. Yine, sağlık emekçileri için sürekli bir baskı ortamı, sürekli haklarının çalındığı bir süreç yaşıyoruz. Sağlık emekçileri bu dönemde neler söylüyor, biliyor musunuz? 3600 ek gösterge talepleri var. Beş yıla bir yıl yıpranma payı talepleri var. Temel ücretin en düşüğü yoksulluk sınırının üstünde olacak şekilde temel ücretin yükseltilmesi talepleri var. Ek ödemelerde adalet sağlansın isteniyor, eşitlik sağlansın isteniyor. Yine, ek ödemelerin emekliliğe yansması isteniyor. Kadrolu, güvenceli olarak atamalarının yapılması isteniyor. Son olarak da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, selamlamayı.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Yeni hastaneler açıyorsunuz ama bu hastanelerde çalışacak sağlık emekçisi alımı yapmıyorsunuz. Milyonlarca insan KHK'lerle işten atıldı, bunları geri almıyorsunuz. "Güvenlik soruşturması" adı altında insanların iş taleplerini reddettiniz, bunları almıyorsunuz; var olan, zaten çok yoğun koşullarda çalışan sağlık emekçilerini "geçici görevlendirme" adı altında yeni hastanelerde görevlendiriyorsunuz. Bundan vazgeçin, yeni sağlık emekçilerini göreve alın, sağlık çalışanlarının çalışma koşullarını düzeltin.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendinin madde metninden çıkarılmasını, (ç) bendindeki "acele" ibaresinin "acil" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Fethi Gürer

Ensar Aytekin

Ali Öztuncç

Niğde

Balıkesir

Kahramanmaraş

Yaşar Tüzün

Faruk Sariaslan

İlhami Özcan Aygun

Bilecik

Nevşehir

Tekirdağ

Haşim Teoman Sancar
Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) -Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Haşim Teoman Sancar'ın.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malum 1966 yılından bu yana alışlagelmiş, kültürümüzün, değerimizin, âdetlerimizin içinde yer alan bekçi amcamızı tabii ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak hiçbir zaman gönlümüzün dışında bırakmadık. Bekçilik yasasına Cumhuriyet Halk Partisinin karşı olduğuyla ilgili sabahtan beri yapılan yandaş medya yayınları da aslında gerçeği yansıtmamaktadır. Ama ne var ki, tabii ki burada, tüm 83 milyon vatandaşımıza mal olacak yeni bir yasanın çekincelerini, tereddütlerini anlatmak da hepimizin bir vatandaş olarak boynunun borcudur.

Değerli arkadaşlar, 1966 yılından bu yana, ta bu geceye kadar bekçilik yasasının ana standartları bellidir. Bekçi, adı üzerinde, mahallenin sorumlusu, yediemini, şehremini ve orada güvenlikle ilgili geceleyin bir nefese sahip olan bir görevlidir. Ama bugün, bir anda, çok kısa bir sürelik eğitimle ve bununla ilgili -değerli bekçi kardeşlerimizi de çıkardınız, şu anda alandalar- bir eğitim almadan, bekçilerimizi maalesef hemen aynı anda yetkilendirerek aslında sadece onunla karşılaşacak vatandaşa değil, yeni çıkacak heyecanlı genç bekçilere de burada yanlış yapmış oluyorsunuz, onlara da kötülük yapmış oluyorsunuz farkında olmadan. Ama diyorum ya, başından beri, iktidara geldiğinizden beri her atamanızda, her bir yasanızda, her acil çıkarmak istediğiniz bir yasa tasarısında bir yandaşlık sezdiğimiz için her yasadaki samimiyetsizliğinizi burada da maalesef görüyoruz. O yüzden de iki gündür, daha biz bir kelime etmeden “Neden polise karşısınız, neden bekçiye karşısınız?” diye asla karşılığı olmayan söylemlerde bulunuyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, 19-20 yaşındaki bekçi kardeşlerimiz çıkacaklar, bir görev alacaklar, ekmek parası kazanacaklar. Acilen diyorsunuz ki: “Bunlar alanlarda belinde silahlı gezsin.” Arkadaşlar, Polis Vazife ve Salâhiyet Yasası var, burada bunların aldıkları eğitimler var; demokratik insan hakları, devletin idari yapısı, silah ve atış bilgisi, temel hukuk, mesleki yazışma, polis müdahale yöntemleri ve trafik güvenliği. Bunları bir polis kardeşimiz en az iki yıl okuyarak, akademilerde altı yıl okuyarak elde ediyorlar. Siz diyorsunuz ki: “Yirmi günde, otuz günde, kırk günde olsun.” Benim üzerinde söz aldığım 5'inci madde de yine bekçi kardeşimize şiddet mağduru, istismara uğrama riski taşıyan kadın ve çocukları, âcizleri en yakın genel kolluk birimlerine teslim etme; doğum, ölüm, hastalık, kaza, yangın, afet, acele hâller, su baskını gibi toplum sağlığını ve güvenliğini tehdit eden konularda müdahale etmeye davet etme yetkisi veriyor.

Değerli arkadaşlar, ben size soruyorum: Bekçi kardeşlerimiz AFAD eğitimi aldı mı, gece atış eğitimi aldı mı, polis salâhiyet kanunlarından bir tanesiyle ilgili bir ders gördü mü? 19 yaşında çocuğun beline takıyorsunuz tabancayı, veriyorsunuz eline kimliği; takıyor telsizi, o çocuk da geceleyin saat ikide ne yapacağını bilmiyor. İşte o yüzden de bugüne kadar bir buçuk yılda 1.500'e yakın bekçi ile vatandaş arasında darbe yaşandı, tartışma yaşandı ve vukuat yaşandı; bunlar mahkemeye yansıyan konular, yansımayanları söylemiyorum bile. Onun için bir maddeyi çıkarırken geceleyin acele çıkarma isteğinizi anlayabilmek mümkün değil. Muhtemelen saraydan bu talimat geliyor, “Acil çıkaralım, acil çıkaralım...” 1966'dan 2020'ye kadar bekleyen yasa 2020'nin üç ayı konuşulsa ne olur, dört ayı konuşulsa ne olur? Ama böyle bir huyunuz maalesef yok. Ondan sonra da aynı yasa 50 kere değiştiriyorsunuz. Ne gibi? Aynı bedelli askerlikteki gibi. Bir bedelli askerliği bile çocuk oyuncağına çevirdiniz; 4 sefer kanun değiştirip birinde 30 bin, birinde 15 bin, birinde 18 bin, birinde 36.500 lira yaptınız. Birinde temel eğitimi kaldırdınız, ötekinde temel eğitimi yirmi gün yaptınız, daha sonra otuz gün yaptınız. Şimdi 41 bin çocuk sizden haber bekliyor. 41 bin genç, iş adamı, esnaf, memur bedelli askerlikle ilgili aslında mağdur. Yani öyle bir duruma getirdiniz ki “İşimden aşımdayım.” diye kredi çeken, 36.500 lirayı size teslim eden gencimiz şu anda Türkiye'de iş bunalımında, maddi bunalımda, ekonomik bunalımda, ruhsal bunalımda. Bu sebeple, bir yasa çıkarırken “Ben yaptım, oldu.” demekten artık Allah aşkına yorulun, Allah aşkına vazgeçin; “Biz yapalım, oldu. Birlikte paylaşalım.” deyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Ama arkadaşlar, artık siz “Biz yapalım.” deseniz de bu millet, bu memleket sizinle hiçbir şey yapmayacak. İnşallah, önümüzdeki iktidarlarda, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında, sosyal iktidarımızda mutlu, huzurlu, birlik ve beraberlik içinde aydınlık bir Türkiye olacak diyorum, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

III.-YOKLAMA

(İYİ PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Peki.

Bir yoklama talebi vardır, yoklama işlemini yapacağım.

Sayın Türkkan, Sayın Sunat, Sayın Örs, Sayın Ataş, Sayın Koncuk, Sayın Nuhoglu, Sayın Çakırlar, Sayın Oral, Sayın Yokuş, Sayın Bahşi, Sayın Çulhaoğlu, Sayın Cesur, Sayın Kabukcuoğlu, Sayın Erozan, Sayın Çelik, Sayın Yaşar, Sayın Öztürk, Sayın Altıntaş, Sayın Kaplan, Sayın Sıdalı.

Evet, yoklama işlemini başlatıyorum, iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.21

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.-YOKLAMA

BAŞKAN – 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde Haşim Teoman Sancar ve arkadaşlarının önergesinin

oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

Değerli milletvekilleri pusula tespiti yapacağım.

Sayın Ali Özkaya? Burada.

Sayın Çiğdem Koncağül? Burada.

Sayın Arife Polat Düzgün...

Sayın Akif Çağatay Kılıç? Burada.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Evet toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri

Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "bakımından" ibaresinin "amacıyla" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Metan Çulhaoğlu

Dursun Ataş

İmam Hüseyin Filiz

Adana

Kayseri

Gaziantep

Fahrettin Yokuş

Hayrettin Nuhoğlu

Konya

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hayrettin Nuhoğlu'nun.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çarşı ve mahalle bekçileri kanun teklifinin 5'inci maddesi üzerine söz aldım, selamlarımı sunuyorum.

Bu kanun kapsamına alınan bekçilerin halka yardım görevi bu madde kapsamında sayılmaktadır. Halkın emniyetini ve sağlığını korumaya yönelik olduğu için bunlara bir itirazımızın olmadığını ifade etmek mümkündür. Ne var ki düzenlemede yer alan "yardıma ihtiyaç duyduğu değerlendirilen" ibaresi belirsiz olmakla kalmıyor bekçinin keyfi yargısına ve kararına bırakılıyor. Bu ciddi sorunlar doğurabilecek potansiyele sahip ifadenin değiştirilmesi şarttır. "Yardım talep eden veya yardıma ihtiyaç olduğu hâlde talep edemeyecek durumda olan" şeklinde bir ifade olabildi.

Diğer taraftan, teklifin tamamına bakacak olursak kanun yapma tekniği açısından sorunlu olduğu, hatta Anayasaya aykırılığı söz konusudur. "Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." ifadesini de çok sakıncalı bulmaktayız. Asıl düzenleme yetkisini İçişleri Bakanlığına yani yürütmeye bırakma isteği yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisini arkadan dolaşarak ekarte etme anlamına gelir ki kabul edilmesi mümkün değildir. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu ile Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na müdahale etmeye yönelik hamleleri de makul bir davranış olarak göremeyiz. Halkın huzur ve güvenliği için yapılacak düzenlemeler artık teknolojik gelişmelerle çağdaş ve toplumsal anlayışlara uygun olarak yapılması gerekir. Bakın, bu konuda Cumhurbaşkanı da benzer bir görüş belirtmiştir. 2 Ocak 2020'de Ankara'da Şehir ve Güvenlik Sempozyumu'nda yaptığı açıklamada "Artık şehirlerimizin güvenliğini surlarla koruyamayacağımız, içerideki düzeni de sadece kolluk gücüyle sağlayamayacağımız bir duruma gelmiş bulunuyoruz. Bu yeni duruma karşı yeni yöntemler geliştirmemiz gerekiyor. Her ülke ve toplum, kendi ihtiyaçlarına uygun çözümleri kendi üretmelidir." demiştir.

Bu açıklamaya uygun olarak demek istediğim şudur: Gelin, bu kanun teklifini geri çekin, Sayın Cumhurbaşkanının söylediklerine uygun olarak çözüm getirelim. En iyi çözümü bulmak için Genel Başkanımız Sayın Akşener'in teklif ettiği memleket masasında toplanalım. Bu kanun teklifiyle birlikte ihtiyaç duyulan diğer bütün konular konuşulsun, çözüm bulunsun.

Değerli milletvekilleri, bu ülke hepimizin. Bu devlet, atalarımızın canlarıyla, kanlarıyla verdiği destani bir Kurtuluş Savaşı sonrası kurulmuş çok kıymetli bir devlettir. Bu kurtuluş destanının ruhunu zedeleyecek ve âdeta o kuruluş felsefesine karşıymış gibi yapılan hamleler, düzenlemeler ve hazırlıklar hiç kimseye fayda sağlamaz. Bu vesileyle hatırlatmak isterim ki kanunlardan önce, toplumun huzura ve sükûnete ihtiyacı vardır hem de çok acilen vardır. Artık herkes bu gerginlikten, bu hakaret dilinden, bu ötekileştiren, kamplaştıran, kindarlaştıran üsluptan yoruldu. Bütün milletimizin Cumhurbaşkanlığına güvenmek ve inanmak isteği var. Bu isteğe duyarsız kalınmamalıdır. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemi için ısrarlardan vazgeçmek, tıkanan sistemi iyileştirip çalışır duruma getirmek gerekir. Bu sistem başarılı bir deneme olamamıştır, halk desteği çok azalmıştır. Güçlendirilmiş parlamenter sistem, büyük çoğunluk tarafından arzu edilmektedir.

Bir de şunu söylemek istiyorum, Sayın Cumhurbaşkanını 83 milyonun Cumhurbaşkanıdır, benim de Cumhurbaşkanıdır. Ben, Anayasa'ya göre ettiği yemine sadık kalmasını istiyorum. Cumhurbaşkanının yemin metninde yer alan "üzerime aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için" ibaresi Sayın Cumhurbaşkanının parti Genel Başkanı gibi davranmasına engel teşkil etmektedir. Ben böyle okuyorum, böyle anlıyorum, böyle uygulanmasının hem Anayasa'nın getirdiği bir mecburiyet olduğu hem de Türk milletinin birliği ve geleceği için şart olduğunu düşünüyor, Genel Kurula saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifinin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Yolda hastalanan, kazaya uğrayan, düşüp kalan ve genel durumu itibarıyla yardıma muhtaç olanlara yardımcı olmak,"

Arzu Erdem

Ayşe Sibel Ersoy

Ümit Yılmaz

İstanbul

Adana

Düzce

Esin Kara

İsmail Özdemir

Konya

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Arzu Erdem’in.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimiz, ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletini ve basın mensuplarımızı saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, söz konusu kanun teklifiyle milletimizin problemlerini sahada çözecek yapıların görev ve yetkilerinin belirlenmesi ve yetkinleştirilmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle güvenlik hizmetleri, hizmet bekleyen ve mağduriyet yaşayan milletimizin beklentileri yönünde şekillenecektir. Kökleri Osmanlı’ya dayanan ve emniyet ve jandarma teşkilatlarımıza yardımcı olmaları amacıyla istihdam edilen çarşı ve mahalle bekçileri yapılan düzenlemeyle yardımcı hizmetler sınıfından emniyet hizmetleri sınıfına geçirilmiştir. Çarşı ve mahalle bekçilerimizin adli, önleyici, koruyucu görev ve yetkileriyle görevli oldukları mülki sınırlar içerisinde milletimizin istirahat, sağlık ve emniyetini sağlamaya yönelik görev ve yetkileri bu düzenlemeyle belirlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, toplumlara ulus olma özelliğini kazandıran, vazgeçilmez bazı değerler vardır; bu değerlere “millî ve manevî değerler” denir.

Millî değerlerimiz öncelikle şanlı şerefli tarihimiz, bayrağımız, dilimiz, dinimiz, gelenek-göreneklerimizdir; bunlara sahip çıkmamız gerekmektedir. Bu arada belirtmemiz gerekir ki Rabbi’m vatanımızı böldürmesin, bayrağımızı indirmesin, ezanımızı da dindirmesin.

Manevî değerlerimiz ise bir milleti bir arada tutan, devleti güçlü kılan en önemli unsurlardan biridir. Toplumlara millet olma özelliğini bu değerler kazandırır. Manevî değerler toplum bireylerini birbirine bağlamakta, aralarındaki ortak bilinci oluşturmaktadır. Sevgi, saygı, adalet, ahlak, din, hoşgörü, vicdan manevî değerlerimiz arasında yer almaktadır ancak ne yazık ki hepimiz zaman zaman manevî değerlerimizle ilgili eksilmeler var mı? diye kendimizi sorgulamaktayız; bu nedenle de zaman içinde şiddet, terör, hırsızlık gibi ahlak dışı davranışlar yayılarak devletin ve milletin güvenliğini ve bütünlüğünü tehdit eden birer unsur hâline gelmektedir. Virüsle mücadele süreci manevî değerlerimizin önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu süreçte, Türk milleti olarak bizi biz yapan bu değerlerimize daha çok sahip çıkmalı, onları yaşatmak için çalışmalıyız.

Çarşı ve mahalle bekçileri, şiddet mağduru, şiddete ya da istismara uğrama riski taşıyan kadın ve çocukları, kimsesizleri, engellileri ve âcizleri en yakın genel kolluk birimlerine teslim etmekle görevlidir. Aynı zamanda, milletimizin sağlık ve güvenliğini sağlamaları bakımından, yolda hastalanan, kazaya uğrayan, düşüp kalan ve genel durumu itibarıyla yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmek; bir semt, yer, yol veya sokak sormak için başvuranlara gerekli bilgileri vermek; doğum, ölüm, hastalık, kaza, yangın veya afet gibi büyük tehlike arz eden durumlarda mahalle sakinlerini derhâl uyarmak ve yardımcı olmak; milletimizin istirahatini bozanları ve başkasını rahatsız edenleri engellemek; milletimizin can, mal, ırzına yönelik saldırı ve tehditleri önlemek; genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar gerekli tedbirleri almak; herhangi bir suç işlenirken veya işlendikten sonra izleri meydanda iken şüphelileri yakalamak, suç delillerinin kaybolmamasını sağlamak ve bunun için tedbirler almak; olay tanıklarının kimlik ve adreslerle bilgilerini tespit edip kolluk birimlerine teslim etmek; toplum sağlığını ve güvenliğini tehdit eden bir hayvana rastlandığında verebileceği zararları engellemek amacıyla gerekli tedbirleri alıp oradan uzaklaştırmak, ilgili kolluk birimlerine haber vermek sorumluluğu içerisindedir.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken öncelikle terör örgütlerinin tamamıyla mücadele eden başta vatanımızın bölünmemesi için mücadelesini yürüten Emniyet teşkilatımıza, Türk Silahlı Kuvvetlerimize, yine aynı şekilde yardımlarıyla destek olacak olan mahalle bekçilerimize, tüm Jandarma teşkilatımıza, Polis Özel Harekâtımıza ve korucularımıza saygılarımla, selamlarımla iletıyorum ve saygılarımla sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı madde üzerinde iki adet aynı mahiyette önerge vardır. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

Enez Kaplan

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okuyorum:

Hüda Kaya

İstanbul

Kemal Peköz

Adana

Serpil Kemalbay Pekgözgeşi

İzmir

Hayrettin Nuhoglu

İstanbul

Dursun Ataş

Kayseri

Abdullah Koç

Ağrı

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

Şenol Sunat

Ankara

Murat Çepni

İzmir

Kemal Bülbül

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Sayın Şenol Sunat’ın.

Buyurun Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Kanun Teklifinin 6’ncı maddesi üzerine verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine İYİ PARTİ grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri şu ana kadar -özellikle de 2019 tarihli İçişleri Bakanlığının resmî internet sitesinde- 29 bin çarşı ve mahalle bekçisi olduğunu görüyoruz. Bu sayının artacağı aşîkâr.

Şimdi, teklifin 6’ncı maddesinde aklı karıştıran bazı maddeler var: “Kamu düzenini bozacak mahiyetteki gösteri, yürüyüş ve karışıklıkların önlenmesi amacıyla genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar önleyici tedbirleri almak.” Buradaki önleyici tedbirler nedir, açıklanmalıdır. Nasıl olacak?

Yine “Halkın sükûn ve istirahatını bozanları ve başkalarını rahatsız edenleri engellemek.” görevleri arasında. Nasıl olacak? Halkın sükûn ve istikrarını bozanlar nedir, bozan hareketler nedir, bunlar üzerinde durmak gerekir. Bu kanun teklifinin en önemli maddelerinden biri, daha önceki hatiplerin de ifade ettiği gibi, zor ve silah kullanma yetkisine bekçilerin sahip olması.

Sayın milletvekilleri, Türkiye’de Türk ceza hukukunda polisin vatandaşı hangi koşulda durduracağı, kimlik soracağı, önleme araması yapacağı kanunen açıkça düzenlenmiştir, zor ve silah kullanma yetkileri bakımından da aynı düzenlemeler

mevcuttur. Bekçilerin eskiden beri silah taşıma ve kullanma yetkileri vardı, evet ama yakalama amacıyla silah kullanma yetkisi geliyor. Polis yakalamak amacıyla kişiye doğrudan ateş edemez. Bunu da biliyoruz. Sadece meşru savunma hâlinde kendini ve başkasını korumak için kişiye yönelik ateş edebilir. Bekçiler de elbette meşru savunma durumunda silah kullanabilirler ama yakalama amaçlı silah kullanma yetkisi çok özel bir yetki ve bu yetkiyi doğru kullanmak için çok iyi bir eğitim gerekiyor. Polisin dahi ülkemizde bu konuda çok büyük eksiği olduğunu hepimiz olaylardan, medyaya yansıyan konulardan biliyoruz. Bekçilerin, polise yardımcı kolluk olmasından dolayı polisten çok daha az ve sınırlı bir eğitimi olduğunu, bu nedenle polisin her kullandığı yetkinin bekçiye verilmemesi gerektiğini bir kere daha hatırlatmak istiyorum ki bekçilerin eğitiminin çok az olduğunu, acilen disiplin bakımından önlem alınmadığı takdirde büyük sorunlara sebebiyet vereceğini hepimizin çok iyi algılaması gerekli. Ya bu kadar yetki verildikten sonra maaşları da hemen hemen polisler kadar olmasından dolayı -ki bekçilerin şu andaki mevcut bekçilerin polislik unvanını, polislik statüsüne gelmek isteklerini de biliyoruz- bırakın, bekçi şeyini kapatalım o zaman polis olarak ekleyelim, polisin de görevleri içine mahalle ve çarşı konusunda da görev ekleyelim.

Şimdi değerli milletvekilleri, ülkemizde yüzde 85'i ruhsatsız olmak üzere yaklaşık 25 milyon kişide silah bulunuyor. Şiddet olaylarında yüzde 69 oranında artış var. Silah alımını kolaylaştırıp mermi hakkını beş katına çıkaran düzenlemeleri yaparak bu sorunu daha da derinleştirdiniz. Bu durum giderek ciddi bir tehdit oluşturuyor. Silahın meşrulaştırılması, şiddetin meşrulaştırılmasıdır. Biz bugün kolluk güçlerini değişik, çeşitli şekilde artırmak yerine silahlanmayla ilgili düzenlemeleri tekrar gözden geçirerek silah kontrolünü yapabilecek bir yasa hazırlanmasını burada konuşmalıydık.

Değerli milletvekilleri, vatandaşlarına güvenli bir gelecek vadetmeyen iktidarların, demokrasiden uzaklaşan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – ...-totaliter yönetimlerin tarihine bakıldığında- bu tür değişik kolluk güçlerinin olduğunu görüyoruz, biliniyor. Bekçileri polis yetkisiyle donatma girişimi de ister istemez bizlerde de bazı kuşku yarattı, yeni bir paramiliter güç devşirme yolunda mı ilerleniyor diye düşünüyoruz, maalesef, çünkü o güven ortamı asla olmadı iktidarınız boyunca. Mevcut iktidarın özel kuvveti olarak organize edilebileceği ve sayıları on binleri bulan ideolojik, askerî olarak eğitilmiş bir bekçi ordusu ihtimalini de asla göz ardı etmiyoruz ve takipçisiyiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz talebi Sayın Abdullah Koç'un.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan, sayın vekiller; AKP Hükümeti militarizmi ve paramiliter bir yapıyı an itibarıyla yasallaştırmak istiyor yani başka bir anlatımla polis devletini kurmak istiyor, hukuk devletinin askıya alındığı bir yapıyı yasallaştırmak istiyor.

Bakın, Türkiye İnsan Hakları Vakfının koronavirüs sürecinde sokağa çıkma yasağında tespit ettiği ihlallerden ben size birkaç tane saymak istiyorum. 78'i polis ve bekçi şiddeti olmak üzere, toplam 81 tane şiddet olayıyla karşı karşıya kaldık biz. Bakın, Ağrı'nın Patnos ilçesinde jandarma komutanlığınca 20 kişi gözaltına alındı ve kötü muameleyle maruz kaldılar, üstüne üsluk bir de her birine 3.150 lira para cezası kesildi. Mardin Nusaybin'de 8 yaşındaki çocuk darp edildi ve biz bunu neredeyse canlı yayında izledik. Adana'da Ali El Hemdan göğsünden vurularak yaşamını yitirdi. Kayyum protestosunu gerçekleştiren Ankara il örgütümüze müdahale yapıldı ve Eş Başkanımız Vezir Coşkun Parlak'ın kafası yarıldı, milletvekillerimiz darbedildi. Tekirdağ Çorlu'da evleri önünde oturan aile üyeleri çok sayıda polis tarafından darbedildi. İstanbul Eyüp Esentepe'de ekmek almak için sokağa çıkan kişiler bekçiler tarafından darbedildi. İstanbul Sultangazi'de sokağa çıkan 2 kişi izin belgeleri olmadığı gerekçesiyle bekçi ve polisler tarafından darbedildi. İstanbul Zeytinburnu'nda bir grup polis çocukları darbederek ters kelepçeyle gözaltına aldı. Ankara Etimesgut'ta çöp dökmeye çıkan bir genci bekçiler taarruz ederek, darbederek gözaltına aldı. Edirne Keşan'da polis, evlerinin önünde duran Roman yurttaşlara şiddet uyguladı ve biber gazı sıkıdığı an neredeyse gene canlı yayında bütün Türkiye izledi. 31 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünde işkence vakaları meydana geldi ve kıyafetleri olmadan kişi yerlerde sürüklendi.

Değerli milletvekilleri, bakın, Türkiye bir silah deposuna çevrildi. Bu şiddet olayları normal değil. Toplum şiddet sarmalına sürüklenmiş durumdadır. İktidar, polis, bekçi ve şiddet uygulayan diğer görevlilerde çok ciddi bir şekilde sendrom oluşmuş durumdadır. Bir sendromla biz karşı karşıyayız. Bu iktidarın psikolojisi normal değil. Normal bir psikolojiyle biz karşı karşıya değiliz çünkü halkına şiddet uygulayan, ayrımcılık uygulayan ve aynı zamanda halka kötü muamele eden bir siyasal iktidarla biz karşı karşıyayız. Bakın, ne yazık ki bu iktidar aynı zamanda ırkçı uygulamalarıyla Kürt halkına ciddi şekilde zulmetmektedir, Kürt halkına düşmanlık etmektedir. Bu da bütün bu vakalarla ortaya çıkan ciddi bir gerçektir.

Değerli milletvekilleri, bu iktidarın yönetim şekli sorunludur. Bakın, ırkçılık had safhaya ulaşmıştır. ırkçılık bu iktidarın uygulamalarıyla sokağa kadar inmiş durumdadır. Şiddet üretmektedir bu iktidarın politikaları. Çok ciddi bir şekilde halkta ayrım gözetilmeksizin şiddet uygulanmaktadır. Hukuku uygulamak yerine memuru kollamakta ve hukuku çiğneyerek hukuk ilkesinden çok ciddi bir şekilde uzaklaştırılmaktadır. Sendrom hâli bu iktidarda hâkimdir. Ciddi bir şekilde benzer nitelikteki olağan Vietnam sendromuna benzer bir sendrom maalesef şu anda Türkiye'nin semalarında dolaşmaktadır. Bakın, burada yapılması gereken şey şudur: Toplumsal tepki göstermek şarttır. Etkili kitlesel barış hareketi uygulamak ve bunu ayyuka çıkarmak zorundayız. Çatışmanın, baskının, şiddetin toplumsal bir meşruiyeti artık kalmamıştır. Toplumun nezdinde hiçbir meşruiyeti kalmamıştır. Bu iktidarın bu şiddet uygulamalarının meşruiyeti de kalmamıştır. Bakın, yok sayarak, toplumları yok sayarak, şiddet uygulayarak bu toplum bu hâle getirilerek bu iktidar bir yere varmak istiyorsa asla varamayacaktır. Bakın, yapılması gereken nokta şudur: Bu şiddete karşı olan uygulamayı, şiddete karşı olan bu tepkiyi ve mücadeleyi siyasallaştırmak ve siyasal dili oluşturmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Ne yazık ki bu iktidar dün itibarıyla, an itibarıyla Türkiye'yi barışa götürebilecek, Türkiye'yi sokak çatışmalarından kurtarabilecek ve şiddet sarmalından kurtarabilecek bir yapıdan uzaklaşmış durumdadır ne yazık ki Türkiye toplumunun ortasına dinamit yerleştirilmektedir. Biz, burada bütün iktidara ve bütün halkımıza sesleniyoruz: Bakın, ne olursa olsun sokakta demokratik hakkımızı kullanmak zorundayız, kitleselleşerek kitle hâlinde bu iktidarın bu uygulamalarına karşı durmak durumundayız. Neden mi diyorsunuz çünkü eğer böyle devam ederse tehlike kapıdadır, hiç kimse kendini güvende hissetmeyecektir, bizim iktidara uyarımız budur.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tehdit mi ediyorsun sen?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tehdit mi ediyorsun, ne yapıyorsun? Ne demek o?

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – İktidar bu uygulamalarından vazgeçmek zorundadır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İsyan çağrısı mı yapıyorsun sen?

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Vazgeçmezse toplumu bir arada tutamazsınız, gelin iktidardaki bu mevcut olan uygulamalarınızdan vazgeçin, toplumun barıştan başka çıkar yolu yoktur.

Teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İsyân çağrısı mı yapıyorsun sen?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Barış, barış!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – PKK terör örgütü, Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'ıyla 83 milyon vatandaşımızın barışını, huzurunu tehdit etmektedir. PKK terörüyle mücadeleimiz devam edecek.

Türkiye şefkatli kollarıyla 83 milyonu kucaklayarak aydınlık yarınlara götüreceğiz. Allah'ın izniyle. Ne yaparsanız yapın bu kutlu yolculuk durdurulamayacaktır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Demokratik tepkiden söz ediyoruz, "tehdit" diyorsunuz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

7'nci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin Teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Yaşar Tüzün

Bilecik

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Ensar Aytekin

Balıkesir

Bayram Yılmazkaya

Gaziantep

Ali Öztunç

Kahramanmaraş

Faruk Sariaslan

Nevşehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SERMET ATAY (Gaziantep)- Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Bayram Yılmazkaya'nın.

Buyurun Sayın Yılmazkaya.(CHP sıralarından alkışlar)

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 7'nci maddesiyle ilgili değişiklik hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef, salgın döneminde, ülkemizin ve vatandaşlarımızın, başta sağlık ve ekonomik olmak üzere birçok sorunu var iken Meclisimizin ilk işi bekçi arkadaşlarımıza geniş yetkiler veren yasa teklifini görüşmek oldu. Üstelik dünyada ve ülkemizde kolluk kuvvetlerinin şiddet uygulaması tartışılmaktayken, maalesef bu teklif hızla Meclisimize gelmiştir. Acaba neden?

Değerli arkadaşlar, oysa sorunlarımız sayamayacağımız kadar çok. Bakın, liseli gençlerimiz daha önce ilan edilen tarihten bir ay önceye alınarak hayatlarının en önemli sınavına sokuluyor. Gelin, bu gençlerimizi tartışalım, konuşalım, bu sorunu çözelim. Gelin, açık öğretim eğitimi gören binlerce gencimizin 29 yaştan 22 yaşa indirilip aniden yoklama kaçağı durumuna düşmesini konuşalım. Tecil hakları, bedelli hakları ve üniversiteye kayıt yapma haklarını düzeltmeyi konuşalım. Gelin, salgında ölen sağlık personelimizin, doktorlarımızın görev şehidi olmasını konuşalım. Gelin, değerli arkadaşlar, Covid-19 salgınından dolayı Nisan ayı celbinde olacak iken 20 Hazirana kalan bedellilerin durumunu, sıkıntılarını konuşalım; sayıları 40 bini geçen bu grubu sağlık yönünden tehlikeye atmayalım. Nisan ayında bedelli yapacağı için iş yerini, borcunu, kredisini, KPSS sınavını dahi ayarlamışken Haziranda gitmek zorunda kaldıklarından dolayı bütün planları bozulan bu vatandaşlarımızın mağduriyetini konuşalım. Bu gençlerimizi, bu seferlik, yurt dışı bedelli yapanlar gibi uzaktan eğitime alıp salgından da koruyalım, bunlara çözüm olalım. Ama maalesef "Yok, illaki ilave kolluk kuvvetini, bekçi kanununu konuşalım." diyorsunuz. Bu acele niye? Zaten ülkemizde birçok ülkeden daha fazla, mevcutta 180 kişiye bir kolluk kuvveti düşmekte. Güvenlik görevlisi sayısı arttıkça suç azalmıyor arkadaşlar, aksine, son günlerde kolluk kuvvetlerimizin şiddeti daha da artmakta. Bu kanunda gösteri ve yürüyüş bakımından gece bekçilerimize verilen yetki anlamsızdır. Düzenlemede "karışıklık" sözcüğü belirsizdir. Yine, önleyici tedbirlerin somut olarak ne gibi tedbirleri kapsayacağı belirsizdir. Bakın, bu keyfi uygulamalara neden olan, belirsiz bir ibareden yola çıkarak silah taşıyan yardımcı kolluk mensuplarına verilecek kapsamı belirsiz bu yetki, Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle de uyumlu değildir. Yine, "engellemek" ibaresinin somut tedbirleri ne kadar karşılayacağı da belirsizdir. Bu da hak ve hürriyetler açısından Anayasa 13'üncü maddeye aykırıdır.

Kimlik sormada olası orantısız güç ve işte, bu belirsizliklerle olması ihtimali artan polis ve bekçi şiddetine dair görüntüler maalesef bizleri üzmektedir. Vatandaşa dayak atılıyor, herkesin önünde dayak atan görevli "Ben devletim." diye bağırıyor ve hiç çekinmiyor, rahatsız bile olmuyor arkadaşlar. Bu aşırı güç yaralanma ve ölümlere neden olabilecektir, işte, bunun vebali çok büyük olur. Belirli bir liyakat olmaksızın mülakat ile iktidara yakın referanslarla sayıları 30 bine ulaşacak bekçi kardeşlerimize, arkadaşlarımıza karşı bu hâliyle toplum karşısında ön yargı oluşturup iktidarın yeni ilave kuvveti gibi algılanmalarına neden olacaksınız. Sonuçta, dikkatli olmaz isek Meclis eliyile polis devleti görünümü ortaya çıkacaktır. Biz bekçilik kanununa karşı değiliz ancak tipik polis devleti görüntüsünde olmayıp hızla demokratik hukuk devleti görünümüne dönüşmeliyiz. Şiddetin daha çok konuşulduğu, hukukun azaldığı, olmadığı düzen dünyanın hiçbir yerinde karşılık bulamaz değerli arkadaşlar. Bu konuda mutlaka dikkatli olalım. Siyasi iktidar ve kolluk güçleriyle halk arasında gerilimin olmaması için uğraşmalıyız. Demokrasi güçlendirilmeli, hukuku ön plana, adaleti ön plana almalıyız diyorum, yanlıştan dönelim diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.06

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyorum.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 163 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 192 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 192)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 4 Haziran 2020 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanış Saati:23.08